The University of ...
THE LIBRARY

הצֹפה

יום שלישי, ד' אייר תשל"ו (4.5.1976)
...ל"ח — גליון 12218 — המחיר 2.50 ל"י

עתון התנועה העולמית של המזרחי והפועל המזרחי
מייסד ועורך ראשון: הרב מאיר בר-אילן ז"ל

...איש נפצעו מהם אחד קשה
פוצץ קטנוע ממולכד במרכז ירושלים

...ד אמש, אחד מהם ... במעון הכלה ... בין הרחובות בן ... במרכז ירושלים. ... לשנה 8 ונשר...

חקירה הנלווה, כי המטען מעל 5 ק"ג, הונח בצורת חבילה על המושב האחורי של קטנוע „וספה".

בבית החולים „ביקור חולים" אושפזו 9 פצועים במצב קל ובינוני. בבית החולים „שערי הצדק" — 15 פצועים, ובבית־החולים „הדסה" — 1 פצוע קשה מכוויות.

מן ההתפוצצות ניזוקו קשה כמה מכוניות, שעמדו בסמוך. מכונית „מרצדס" ומכונית „סוסיתא", שעמדו ליד הקטנועים, עלו באש. במכוניות אחרות נשברו החלונות. כמו כן נגרם נזק לחלונות רבים של חנויות, ביניהן חנויות מרוחקות.

עדת ראיה סיפרה, כי הגיעה עם בעלה למקום דקות אחדות לפני ההתפוצצות והחנו את מכונית הפז' שלהם במרחק של כמה מטרים מן הקטנועים. כשהתרחקו מן המכונית שמעו את הפיצוץ. מכוניתם ניזוקה קשה ונגררה מן המקום.

נראה, כי בעת הפיצוץ היו מעט אנשים יחסית ברחוב בשל ביטול הצגות הקולנוע בגלל יום הזכרון לחללי צה"ל.

גורמי ביטחון ואמבולאנסים הגיעו מיד למקום

גורמי הביטחון והאמבולנסים הגיעו למרכז ירושלים כדקה־דקה וחצי לאחר הפיצוץ והחלו להעביר את הנפגעים לבתי החולים. זמן כה אחריהם הגיעו למקום מכוניות של כיבוי האש. המשטרה סגרה את כל רחוב בן־יהודה והרחובות הסמוכים אליו לתנועת כלי רכב מחשש למטען חבלה נוסף.

חבלנים של המשטרה וצה"ל עברו לאורך הרחוב ובדקו את כל המכוניות החונות. כמה מן המכוניות נפרצו כדי לבדוק את תכולתם. אל המקום כבר הגיעה ניידת המחלקה לזיהוי פלילי של המשטרה והחלה בלקיחת ממצאים שונים מאיזור ההתפוצצות.

גורמי ביטחון ציינו באוזני כתב... עתיים כי חומר הנפץ שהוחבא כנראה בתא המטען של הקטנוע היה רב מאד, מעל לחמישה ק"ג, ורק בדרך נס לא היו עוד נפגעים בהתפוצצות.

בעקבות הפיצוץ הגיעו מתנדבים רבים, ובתוכם תיירים, לתחנה מד"א ותרמו תרומות דם לטובת הנפגעים.

הקונסול של יוון ורעייתו בין הפצועים

בין פצועים הפיצוץ היו גם הקונסול הכללי של יוון בירושלים ורעייתו. הקונסול קונסטנטין ברבודרקיס סבל מהלם ולאחר טיפול שוחרר תשלה לביתו. רעייתו, זיגרון ברבודרקיס, נפצעה בראשה ומצבה הוגדר כבינוני. היא נשארה לאשפוז בבית החולים „הדסה".

הפצועה הקשה היחידה מבין כל פצועי הפיצוץ היא קלרה גנ"ס, בת 32, הסובלת מכוויות קשות ומאושפזת ב„הדסה". לבית החולים „הדסה" הובאו גם סלי שאג, בת 22, שנפצעה קל בידה, והדד צור, בן 40, שנפצע קל בראשו.

שמות הפצועים

המאושפזים ב„שערי־צדק" וב„ביקור חולים"

להלן שמות הפצועים המאושפזים

(סוף בעמוד 2)

הוצתו 2 אוטובוסים במזרח ירושלים

אמש סמוך לשעה 10.30 הציתו אלמונים שני אוטובוסים השייכים לערבים, שחנו בחניון האוטובוסים של „אגד" במזרח העיר, ליד שער שכם.

למקום יצאו כמה מכוניות כיבוי אש, וכעבור 40 דקות הצליחו לכבות את האש. לאוטובוסים נגרם נזק ניכר.

לא נמסר על מעצרים בקשר להצתות אלה, ונפתחה חקירה.

נבלמו קבוצות יהודית בדרך לשער שכם

לפני כן, זמן קצר לאחר ההתפוצצות התגודדו קבוצות של צעירים באיזור שכונת מוסרארה שבקרבת העיר העתיקה ורצו לעשות שפטים בערבים. כמה צעירים התקדמו לעבר שער שכם, ניפצו שמשות מכונית מרמאללה וידו אבנים. כח משטרה ומשמר הגבול הוזעק למקום והחל לפזר את הצעירים.

ליד השער החדש היתה תגרה בין השוטרים ובין המפגינים ובמהלכה נעצרו שני מפגינים. בשעה מסירת הידיעה שורר שקט במקום.

„החזית" של הוואתמה: אנו אחראים לפיצוץ

דמשק 3 (ע"ן) — החזית העממית הדמוקראטית לשיחרור פלשתין, בהנהגתו של נאיף הוואתמה, טענה כאן הערב לאחריות לפיצוץ שבוצע במרכז ירושלים.

החזית העממית הדימוקראטית התפלגה בזמנו מן החזית העממית שבהנהגת גורג חבש, אך מקיימת שותפות הדוקה למדי עם פתח.

החזית הדימוקראטית היא שהיתה אחראית במאי 1974 לטבח במעלות.

הופגז נמל התעופה של ביירות
גם במקומות אחרים ברחבי הלבנון נמשכו הקרבות

ביירות, 3 (יופי"ט ועי"ר) — פוזות מוסלמיים ניסו היום לשווא להחזיק אנשי מליציה נוצריים מבתיהם האחרון באיזור הנמל, ובו בזמן נפלו מספר פגזים על מסלול ההמראה של נמל התעופה הבינלאומי.

בהפגזה זו נהרג איש אחד.

גם במקומות אחרים ברחבי המדינה נמשכו הקרבות בין שני הצדדים. היום נהרגו לפחות 30 איש ונפצעו 50.

פגזי מרגמות ורקטות, שכנראה החטיאו את מטרתם, בחילופי ירי בין השכונות הנוצריות במזרח ביירות ובין האיזור המוסלמי במערבה, נפלו על נמל התעופה. הפגזים גרמו גם נזקים לחדר האורחים החשובים ולבניין אחר של מסוף הנמל.

אולם דובר של חברת התעופה הלבנונית אמר, „למרות ההתקפות, נמשכת התנועה כתיקונה".

לא נודע מי בדיוק היה אחראי להפגזה זו על נמל התעופה, שהוא הקשר האווירי המסחרי היחיד בין לבנון והעולם החיצון.

מקורות מוסלמיים טענו כי ההפגזה באה מעמדות של הקולונל אבו סואן בראקאת, מפקדם של כאלף חיילים שפרשו מצבא לבנון בכו"ס. אולם ארן אישר לטענה זו.

מנהיגים פוליטיים התכוננו לשיחות נוספות של יוזמה השלום הסורית, בטרם יתכנס בשבת הפרלמנט כדי לבחור נשיא חדש. המועמדים במרוץ על הנשיאות מגייסים בינתיים תמיכה בקרב בעלי ההשפעה הפוליטיים בלבנון.

מנהיג אש"ף יאסר ערפאת וסגנו אבו עייד נסעו היום לדמשק בתום שיחות עם המנהיג הסוציאליסטי ג'ונבלט ובעלי בריתו המוסלמים.

מקורות של המחבלים אמרו כי ערפאת יפגש עם הנשיא אסאד ומנהיגים סוריים אחרים, בניסיון חדש לשיפור היחסים בין ג'ונבלט והסורים.

מצרים דורשת כינוס מועה"ב בעניין ההתפרעויות ביו"ש

קאהיר, 3 (עי"ר, ע"ס) — מצרים מבקשת כנס דחוף של מועצת הבטחון כדי שזו תנקוט פעולה לגבי מה שהיא מכנה "אמצעי הדיכוי הטרור" של ישראל נגד הערבים בגדה המערבית — הודיע היום שר החוץ המצרי איסמעיל פהמי.

שר החוץ המצרי מסר כי הורה לנציגות המצרית באו"ם להתייעץ עם אש"ף ועם גורמים אחרים בקשר לכינוס מועצת הבטחון.

ישראל מסרבת לקיים כל קשר עם אש"ף. אולם פהמי אמר כי מוטב שתשתתף בדיון במועצת הבטחון בעניין זה.

פהמי גם נועד עם השגריר האמריקאי בקאהיר הרמן אייטלס ומסר לו על בקשתה של מצרים לכינוס מועצת הבטחון.

בית ישראל מתייחד היום עם זכר בני־גיבוריו שנפלו במערכות המלחמה

מאת סופרנו בירושלים

יום הזיכרון לחללי צה"ל שנפלו במערכות ישראל נפתח אמש בשעה 8 עם הישמע צפירת הדומיה של דקה אחת.

אותה שעה נעצרה התנועה ברחובות ובכבישים, והאנשים ניצבו דום לכיבוד זכרם של הנופלים.

במקומות שונים ברחבי הארץ ערכו כבר אמש עצרות זיכרון לחללי צה"ל בהשתתפות קהל רב ואישים ציבוריים.

אמר נשיא המדינה, כי „במקום הקדוש הזה לעמנו הננו מעלים בשם כל בית ישראל את נר הזכרון לנשמות יקירינו".

פרופ' קציר השמיע דברי ניחומים לכל המתאבלים על מותם של הללי מערכות ישראל והשמיע תפילה, כי „ירצה קורבנם הטהור ובזכות דמם השפוך ישובו בנים לגבולם ויבוא השלום למדינתנו".

הרמטכ"ל רב אלוף מ. גור נשא דברים אל המשפחות השכולות ואמר, כי אנו מתייחדים עם זכר היקרים שהתעלו לדרגת הערך הלאומי והמוסרי העליון במוסרם את נפשם על קידוש השם, העם והארץ.

צה"ל מצדיע לגיבוריו שנפלו במערכה, — סיים הרמטכ"ל את דבריו.

האלוף מרדכי פירון, הרב הצבאי הראשי, אמר תפילה מיוחדת לזכר הנופלים, ושמואל כהן, אב שכול, אמר „קדיש". חזן צבאי נעל את הטקס בתפילת „אל מלא רחמים".

רבין: אנו חייבים חוב גדול לנופלים ולמשפחותיהם

בעצרת זיכרון שנערכה אמש מטעם „יד לבנים" ב„היכל התרבות" בתל־אביב אמר ראש הממשלה בין השאר:

ארוכה היא שרשרת הגבורה והלאה הזו, לוחמים נרצחים אשר במחיר חייהם קמה וקיימת מדינת ישראל.

לוחמי המחתרות — אשר נפלו במאבק על זכות עמנו למדינה משלו. לוחמי מלחמת העצמאות אשר בגופם הגשימו חזון הדורות לעצמאות ישראל. הלוחמים במלחמת קדש, מלחמת ששה הימים, מלחמת ההתשה, לוחמי יום הכיפורים והנופלים בפעולות המגן והגמול שבין המלחמות. אכן ארוכה היא דרכנו לעצמאות והיא טרם תמה.

משפחות שכולות, זכות גדולה היא לי להיות במחיצתכם היום. אתם שידעתם לחנך ולגדל דור לוחמים זה, אמיץ ובעל רמת מוסר גבוהה, טהור וגאה — אתם שילמתם את המחיר הכבד ביותר במאבק לעצמאותנו.

בפשטות יצאו הבנים לקדש מלחמה, כדבר המובן מאליו, כאיכר המגן על חלקת שדהו, כאדם המגן על ביתו ומשפחתו. הנופלים הותירו צלקות, צלקות בלב משפחתם ובבשר האומה. חוב גדול חייבים כולנו לנופלים ולמשפחותיהם — שלא יהיה קרבנם חינם.

נדע להמשיך וללכת בדרך בה הלכו עד שישב ישראל בשלום ובבטחון בארצו.

ראש עיריית תל־אביב־יפו שלמה להט קרא לציבור לזכור ולדבוק ב...

(סוף בעמוד 2)

שר הפנים בעצרת זיכרון בחיפה
עמנו יוכל לעמוד בלחץ חיצוני רק אם יהיה מלוכד מבפנים

במעמד הורים שכולים, יתומים ואלמנות מכל מערכות ישראל נערכה אמש בחיפה העצרת המרכזית של יום הזכרון באולם התיאטרון העירוני בעיר.

את דבר הממשלה הביא שר הפנים ד"ר יוסף בורג שאמר, כי חברה יכולה להיות חזקה רק אם כל החוליות המרכיבות אותה חזקות. הדגיש, כי עם יכול ומסוגל לעמוד בכל לחץ המופעל עליו מבחוץ רק אם הוא מלוכד בתוך ותוכו פנימה.

השר בורג הטעים, כי השנה הבאה טומנת בחובה הרבה סימני שאלה. איש אינו יודע מי יהיה נשיאה הבא של ארה"ב, וכל זאת בשעה שבמזרח ובמערב מתנהל ויכוח פוליטי ההולך ומרעיל את הדעת העולמית, זאת, כאשר מטילים ספק בזכות הקיום של מדינת ישראל.

השר בורג סיים את דבריו באמרו, כי על העם בישראל לשנות את סגנון חייו כדי להיות ראויים לחזון הבנים שלמעננו נתנו את נפשם ואת כל היקר להם.

העצרת נפתחה בדבר יו"ר „יד לבנים" פנחס סל, שאמר כי בנינו אמנם מתו, אך מורשתם משמשת מקור כח ואומץ לאומה כולה.

ראש עיריית חיפה, ירוחם צימל, אמר כי עלינו לזכור ברגעי התייחדות אלה עם גיבורינו, כי המאבק על קיום האומה והמדינה נמשך.

פקודת יום של הרמטכ"ל ר/א מרדכי גור ליום הזכרון לחללי צבא־הגנה לישראל

חיילי צה"ל ומפקדיו, סדיר ומילואים!

מחר נחוג עשרים ושמונה שנה עצמאות למדינת ישראל.

בעומדנו מול גיבורי מערכות ישראל, אשר נפלו במלחמה, נתברך בדמותם ונאזור כל כוחות הנפש להבטיח להם ולנו — לשמור על עצמאות ישראל לדור דור!

שנת העצמאות העשרים ושבע היתה בשבילנו שנה של בניין ההתעצמות — חיזוק השורות וגיבושן לצבא מלחמה, השומר על השלום. במאמצים רבים — לריתוק האוכלוסיה ולעוסקה — קלטנו לשורות צה"ל לוחמים רבים ונוספים ועימם מערכות נשק מתקדמות ומתוחכמות. צה"ל הרחיב בסיס והגביה ראש. ידענו ואנו יודעים, שרק בעבודה קשה ובמאמצים רצופים נמלא השליחות המוטלת עלינו על ידי העם ונמלא הציפיות והתקוות, שתלו בנו הנופלים במערכות ובקרבות.

במשך השנה האחרונה חלו מסביבנו תהפוכות רבות, חלקן עדיין נמשכות. העולם הערבי עובר תהליך מסובך ורב פנים. עלינו לעקוב אחרי אירועים אלה בזהירות ובסקרנות — אך גם מתוך תחושת עצמה ומרכזיות צה"ל בשיקולי השכנים. נמשיך להיות בוטחים אך עירנים — חזקים וצודקים.

כאלה היו הנופלים — ודמותם תאיר דרכנו תמיד.

צה"ל שותף לאבלן של המשפחות השכולות. צה"ל מצדיע לגבורת לוחמינו שנפלו.

נערך נסיון ירי בטיל „לאנס"

מאת סופרנו הצבאי

טיל „לאנס" נורה לאחרונה במסגרת תרגיל יהודי של צה"ל ובנוכחות ראש הממשלה, שר הביטחון ועוד.

זו הפעם הראשונה שהותר לפרסום מפגשו של טיל „הלאנס".

ה„לאנס" הוא טיל קרקע־קרקע בליסטי לטווחים בינוניים בעל הנחייה אינרציאלית וטווחו מ־10 ק"מ עד 75 ק"מ. דיוקו הוא רב עד כ־2.5 אלפיות הוא מושג הודות למערכת הנחייה מתוחכמת. מנוע הטיל ניזון מדלק נוזלי אשר בגוף הטיל. ניתן לאחסנו כמושכת ואין צורך בתדלוקו לקראת שיגור. הראש הקרבי נושא מטען „מצרר ובו 833 פצצונות ומשקלו 453 ק"ג. אורך הטיל 617 ס"מ, קוטרו 56 ס"מ ומשקלו הכולל 1540 ק"ג.

עצרת זכרון ליד הכותל

אמש בשעה 8 הדליק נשיא המדינה פרופ' אפרים קציר את נר הזכרון לחללי צה"ל בטקס המסורתי, ברחבת הכותל המערבי לעיניהם של בני משפחות שכולות ורבים מתושבי ירושלים שנאספו במקום.

הנשיא קציר, בלוית הרמטכ"ל, הגיע אל עמוד נר הזכרון, אל מול הכותל המערבי, וקיבל מידי האלמנה חנה עופרי את הלפיד, שבו הדליק את אש נר הזכרון לקול תרועה אבל. משמר כבוד של צה"ל, שהרכב מנציגי חילות היבשה, האוויר והים, דיגל את נשקו, והדגל הורד לחצי התורן.

בהכריזו על התקדש יום הזכרון...

הדיון בממשלה על התישבות ועל – קדום ביום א' הבא

מאת סופרנו המדיני בירושלים

הדיון בממשלה בעניין קדום ומדיניות ההתישבות ביהודה ובשומרון יערך ביום ראשון הבא.

בדיונים מוקדמים מתגבשת פשרה בנושא קדום שלא תכלול תביעה להוריד בכח את המתנחלים ממקומם הנוכחי, אבל יחד עם זאת תקבע הממשלה שאין לראות בקדום ובסביבתה מקום לישוב של קבע.

סבורים שהממשלה תטיל על ועדת שרים לעניני התישבות או ועדת משנה שלה לבוא בדברים עם מנהלי מחנה קדום ולהציע להם מקום התישבות אחר.

במגעים שנערכו בין שרי העבודה לבין שרי מפ"ם נראה שההחלטה כזו תניח את דעתם של שרי מפ"ם, משום שבביטחה הופי ייקבע שמחנה קדום איננו התישבות של קבע. טרם ברור מה תהיה עמדתו של שר הביטחון שמעון פרס. גם המפד"ל טרם גיבשה עמדתה.

בדיונים שנערכו בין שרים על המדיניות בשטחים ועל הבחירות ביהודה ובשומרון הובטא הרוב של מדיניותו של הממשל הצבאי, כולל עריכת הבחירות נכשלה, וכי אילו ידעו השרים מה הן התוצאות הצפויות, היו מסכימים לדחות את הבחירות. כמה שרים טענו שלא קיבלו אינפורמציה על העלול להתרחש. רק שר הביטחון שמעון פרס הגן על המדיניות בשטחים וטען כי זהו המציאות ועלינו להיות אתה.

שר הדתות ד"ר יצחק רפאל מזכיר כי הציע בשעתו לדחות את הבחירות, לאחר שנראה היה כי אש"ף משתלט על הרחוב ביהודה ובשומרון. בנושא זה קיימים חילוקי דעות בין רבין לבין פרס. כאשר ראש הממשלה הצטרף לבקורי המדיניות של שר הבטחון והעריך כי הפעילות המדינית בשטחים היתה מוטעית. שר החוץ יגאל אלון אמר כי לתוצאות הבחירות בשטחים יהיו השלכות חמורות לגבי התנהגותם של ערביי ישראל.

החלטות הקיבוץ הדתי בענייני התישבות ומתנחלי קדום

המזכירות המורחבת של הקיבוץ הדתי בישיבתה אתמול דנה בתכנית ההתיישבות של הקיבוץ הדתי ובנושא „קדום".

בסיכום הדיון נתקבלו ההחלטות הבאות:

תכנית ההתיישבות של הקיבוץ הדתי לשנים הקרובות כוללת ייסוד 2 ישובים חדשים: אחד בגוש עציון (עציון ד') והשני בגליל התחתון (לביא ב').

אשר לעניין מתנחלי קדום חוזרת מזכירות הקיבוץ הדתי ומדגישה כי כל פעולות ההתיישבות חייבות להתבצע ע"פ החלטות המוסדות הממלכתיים. הקיבוץ הדתי קורא לממשלה לקבוע בהקדם תוכנית התיישבות בכל רחבי ארץ ישראל, שהמדינה זקוקה לה לצורך יעדיה הבטחוניים־מדיניים: בעת קביעת תכנית ההתיישבות, חייבת הממשלה להתחשב בישיבת גרעין אלון מורה בקדום: הקיבוץ הדתי קורא למנוע ציבות הטומן בחובו סכנה של ריב אחים.

עצרת אזכרה להרב יעקב ברמן ז"ל

בבית־כאיר בירושלים נערכה אזכרה במלאת שנתיים לפטירתו של הרב יעקב ברמן ז"ל.

בעצרת נכחו אלמנתו של המנוח, חברי המרכז העולמי ונציגי התנועה בהנהלת הסוכנות, רבנים וראשי אגף הקיבוץ הדתי.

נשאו דברים: הרב מרדכי קירשבלום, מר ברוך דובדבני, מר יצחק גולדשלג ומר יהודה קיל.

תחזית מזג האוויר

מזג אוויר יוסיף להיות חם מהרגיל, יבש במישור הארץ ובהרים. הטמפרטורות החזויות: ירושלים ועפולה 16—31, תל־אביב 18—25, חיפה 18—34, רמת הגולן 16—32, נהריה 16—24, צפת 19—28, טבריה 17—30, נצרת 16—32, השומרון 17—32, לוד 16—29, יריחו 19—40, עזה 15—24, באר־שבע 15—31, אילת 21—37, במפרץ שלמה 24—34 מעלות.

...מר"מ עם קנדיים על ...פושי נפט ...ן סיני

הבטח עתידך בגמולה
גמולה-קרן פנסיה ליד בנק המזרחי המאוחד בע"מ

לידידנו
מר דוד גלס וביתו
באבלם הכבד
נחומים
הצפה

היכל שלמה
לברכה ודוד גלס
אתכם בינתכם הכבד בהילקח מכם הבן היקר
רפי ז"ל
שנקטף באבו
תנוחמו בנחמת ציון וירושלים ולא תדעו עוד יגון ודאבה.
ההנהלה, המועצה, והעובדים

למנכ"ל משרד הדתות
מר דוד גלס ומשפ'
השתתפותנו באבלכם הכבד בהילקח מכם בנכם היקר
רפי ע"ה
תנחמו בנחמת ציון וירושלים
המועצה הדתית
קרית-מוצקין

למנכ"ל משרד הדתות דוד גלס ומשפ'
תנחומינו הכנים
בהילקח מכם בנכם היקר
רפי ע"ה
בנחמת ציון וירושלים תנוחמו ולא תוסיפו לדאבה עוד
המועצה הדתית הרבנות
עתלית
דניאל יצחק — יו"ר

לדוד וברכה גלס
משתתפים באבלכם על פטירת
הבן יקיר רפאל ז"ל
המקום ינחמכם בתוך שאר אבלי ציון וירושלים
ולא תוסיפו לדאבה עוד
הרב נסים דוד עזראן — ... [illegible]

למנכ"ל משרד הדתות
מר דוד גלס ומשפ'
משתתפים אנו בצערכם בהילקח מכם
בנכם רפאל ז"ל
המקום ינחם אתכם בתוך שאר אבלי ציון וירושלים
ולא תוסיפו לדאבה עוד
ישיבת בני"ע „פרחי אהרן"
קרית־שמואל, על־יד חיפה

ברוך דיין האמת
מזועזעים אנו מפטירת ראש משפחתנו האהוב והיקר באדם
ר' ליפא בה"ר אברהם פלינט ז"ל
הובא אתמול למנוחת עולמים בהר המנוחות בירושלים
יושבים שבעה בבית המנוח רח' הקונגרס 25, תל־אביב
המתאבלים: אשתו
והמשפחות פליגל, רקובר
אילון, אשדג

למר שמואל בוזק
חבר מועצת המנהלים
ולכל בני המשפחה
נכפי נחומים על פטירת האם
שושנה ז"ל
בנחמת ציון וירושלים תנוחמו ולא תוסיפו לדאבה עוד
בנק המזרחי המאוחד בע"מ
מועצת המנהלים

במלאת עשרים שנה לנפילת בננו
סג"מ יצחק יוסף בייטל הי"ד
(מפקד היאחזות נח"ל נחושה)
תתקיים אזכרה על קברו
בחלקה הצבאית בקרית שאול
ביום ה' ו' אייר תשל"ו (6.5.76), בשעה 4.30 אחה"צ
יהודה ל. ומלכה בייטל

משתתפים אנו בצערו הרב ובאבלו הכבד של ידידנו מכובדנו
חבר הועד המנהל של ישיבתנו
ר' ישראל גרינץ נ"י
לפטירת אחיו
פרופ' יהושע מאיר ז"ל
בעבודתו הציבורית הפוריה [illegible]
הנהלת ישיבה טכניקום
כפר צבי סיטרין

לחברנו
מר פנחס שיינמן ומשפחתו
סגן יו"ר הכנסת וראש המועצה הדתית לת"א—יפו
ברכות נאמנות
לאירושי בתכם היקרה
צביה תחי' עב"ג הרב יוסף י. אפרתי נ"י
הזכו לרוב נחת
מועצת התנועה המפד"ל
הפוהמ"ז בת"א
א. פישלר — המזכיר

לבית הספר הממלכתי־דתי „מוריה" תל-אביב
למנהל ולחבר המורים
ברכת כה לחי
לקבלת פרס החינוך תשל"ו
הזורעים בדמעה ברנה יקצורו
ועד הורי ביה"ס הממ"ד
„מוריה" תל-אביב

מועדון עציון
להווי ותרבות דתית
מלון „פאל"
תל-אביב
יום ג' ה' באייר תשל"ו — 4.5.76
בשעה 21.00
בתכנית:
ראיון עם האלוף (מיל.) שמואל גונן (גורודיש)
מראיינים: שלמה נקדימון ושאול מייזליש
ראיון הערב עם:
רפאל הלפרין —
ספרא וסייפא
שירה בציבור עם אפי נצר
הזמרת דורית ראובני
מנחה: משה טימור
מחיר הכרטיס — 35.— ל"י
טל. 445111
נא להזמין מקומות מראש

מפגש עולים
של
בני־עקיבא
יום העצמאות
16.00—10.30
אוניברסיטה בר־אילן

המדרש הגדול „קוממיות אברהם"
...הרב הראשי לישראל מרן הרב שלמה גורן שליט"א
רח' [illegible] 20 תל־אביב.
חגיגית ליום העצמאות
...מסורת תתקיים גם השנה בבית המדרש ...פילה חגיגית, בברכת „שהחיינו" ...„הללי" השלם בשם ובמלכות ...בליל חג העצמאות וביומו.
...לה:
...העצמאות התפילה בשעה 19.00.
...העצמאות התחלת תפילת שחרית בשעה 07.30.
לאחר התפילה קידושא רבא,
...ל מקדשי ישראל ויום העצמאות מרומם.
הועד

לד"ר אליעזר הדס
מנהל מחלקת התיירות שלנו
ולרעיתו
ברכת מזל טוב לבבית
להולדת הנכדה
המרכז העולמי
של המזרחי והפועל המזרחי

...למר יוסף קלמנוביץ
מנהל המחלקה למועצות דתיות
ברכת מזל טוב
...בהגיע בנך יקירך חגי למצוות
...ממנו רב נחת מעשי אבות סימן לבנים
קוקיס יצחק סורק
ראש המועצה הדתית והחברה
בת־ים

...הרבנות המועצה הדתית
אשדוד
למכובדנו
...ף קלמנוביץ ומשפחתו
מנהל המחלקה למועצות דתיות
ברכת מזל טוב לבבית
...ס בנכם היקר חגי נ"י לעול מצוות
הרבה נחת ואושר
...יו"ר המועצה הדתית, המנגים, חברי המועצה הדתית ועובדיה

...יוסף קלמנוביץ ומשפ'
מנהל המחלקה למועצות דתיות
ברכת מזל-טוב לבבית
...ס בנכם היקר חגי נ"י לעול המצוות
...לגדלו לחנכו לתורה ולחופה ולמעשים טובים
המועצה הדתית
קרית-מוצקין

هكذا من الاصل

של המצפה

יום העצמאות

בזכותם של הבנים שנפלו הגענו לשנת כ"ח למדינת ישראל. מן הימים הראשונים לקימתה ועד הזמן הזה, בקרבות קשים ביותר, היו הם המעטים שעצרו מיתקפות הרבים, האמיצים והנאמנים שהדפו התערויות רצחניות של שפעת חיילים ופלדה, בהשקט ובביטחה לחמו לחיי כלל־ישראל ומדינתו.

בימים אין־הפך בהם, מחוץ ומבית, מעלים זכרון הבנים, אנשי גבורה ותושיה, ראשונים לכל קריאה, מוכנים־ומזומנים להתמודד עם סיכונים, שבהקרבה משחררים את הגבולות מאיום של הדירה.

באבל וביקר מתייחדים ביום הזכרון עם הנופלים, „מנשרים קלו וכאריות גברו" בפרזל־ממש, שמסרו נפשם על קידוש השם וישראל במלחמת הקוממיות, במערכת קדש, במלחמת ששת הימים ובמלחמת יום הכיפורים, בכל הפעולות ההכרחיות כנגד האויב. צוואתם, צוואת בדמיך־חיי לעם־ומדינה במצור מתמיד.

הסדר־הביניים עם מצרים, המאורע המדיני של השנה, כרוך בוויתורים מכאיבים, הוכיח באורח גלוי ביותר נכונות ישראל להפסקת מצב הלוחמה, כשיגיע שלום בינה לארצות השכנות. אפשר הסדר־הביניים הפקיע מתיחות לפרק־זמן מסוים. גם העמיק את הסיכסוך הפנים־ערבי; אך רחוקה עדיין הדרך ל־הודעה מארץ ערבית אחת, כגון מצרים התמתנה, כביכול, ש־ענינה בסילוק מצב־מלחמה בינה לבין ישראל. שליט קאהיר דוחה זה לדורות באים.

בעוד ישראל מגעשת במאמציה לגלות שביב של הידברות בינה לבין שכנותיה, ייזם הגוש הערבי בעזרת הגוש הסובייטי ו„העולם השלישי" החלטת עצרת או"ם הטילה כתם הגיזענות בעם שלישיש בניו נרצחו בשם הגיזענות. החלטה כמותה כמסע־שיטנה מחודש נוסח נאצי, נגד העם היהודי ומדינתו. ושוב העולם בבגיעתו לאילי־הנפט הערבים ולעריצות הסובייטית. ארצות־הברית בהוקעתה רישעות זו גילתה מחדש את מאבקה על עקרונות־אנוש באו"ם שנהפך בה המרשיע את הטוב ומצדיק את הרע. כאן מעלילים עלילות על שלטון ישראל בשטחים, שהוא מאופק ביותר נוכח התגרויות, וכאן עוברים בשתיקה על טבח הדדי אכזרי ביותר בין ערביי לבנון.

בין הסכם־הביניים עם מצרים ללא התפתחות נוספת לבין החלטת או"ם, כעדות לעויינות גושים גדולים ולהסתייגות גושים נוספים, עשתה ישראל עבודה היומיומית בביצור בטחונה, במאמץ להתגבר על קשייה הכלכליים ובפעילות מדינית־שתדלנית להשיג רבי־הביניים של הסיוע האמריקני. קיים חשש מפני לחצים מדיניים של וואשינגטון, במיוחד לאחר בחירות הנשיא, להסדרים העלולים להתנגש בעמדות עקרוניות של ישראל.

מאבקיה המדיניים בסתוניים של המדינה, שעלולים להחמיר בבאות, מחייבים אמונה בצדקתנו, אומץ רב בהתנסות בנסיונות ואחדותם של יהודים באבחנתם בין עיקר ותפל. הבנה הדדית בין כל חלקי הציבור בעניינים משותפים והעמקת הקשרים בין המדינה לקהילות היהודיות בתפוצות. עם מורשה במורשתו, תקיבה אחידה של תורה, ישראל וארץ־ישראל, וחזונו ינחה אורחותיו ופעליו, יוכל לאויבים בשם שיכול להם בכ"ח שנות המדינה.

ביום חג העצמאות הם קטיגור וקח סניגור את מקומו. עצם הקיום בתוך לחץ רב, עומס חובות וטרדות, הוא גילוי לחיוניות היהודית. כל שנה נוספת למדינה עדות מבשית ל„ראשית צמיחת גאולתנו", כהגדרת היום על־ידי הרבנות הראשית.

אך ודאי הוא, בין מדינה יהודית, כברית־עם כמודעת עם תורתו בארץ־ישראל, לבין מדינה לוואנטינית תלושה מאורחות־וערכים יהודים, כורת־חיים הוא בחינוך לדעת תורה ולמצוות, בטיפוח אחריות הפרט לכלל, בחלוציות בהתנחלות בכל שטחי ארץ־ישראל, בעבודה שקודה וברמת־חיים לפי היכולת, ביחס אזרחי מלא לשכנינו הערבים, ובו בפרק יד חזקה לשליטת חוק וסדר. המדינה לא תסבול התפרעויות, מעשי־חבלה, מזימות לתוהו־ובוהו.

מדינה יהודית בעלת חברה ערכית, כמסורת ישראל, עשויה למשוך אליה עולים מארצות הרווחה ומברית־המועצות, בבית של חסדי־ונעים יהודיים. מדינה זו אווירתה תצמצם מארת הירידה.

חידוש עלייה רחבה חיוני למדינה במלאות משימתה ובבטחון. הירידה מסוכנת כאויב מבפנים. יש לצמצמה. דרושה תפנית בדעה ובחינוך, בהליכות ובסדרי־חיים. הקיום, פשוט קיומנו, מותנה בשיבה אל יסודי יחודינו כעם.

האויב אורב לנו. פיצוץ מטען חבלה אמש במרכז ירושלים, שפצע עשרים ושישה אנשים כוון על־ידי המרצחים בזמן זכרון חללי צה"ל וברחוב בלב העיר. בשעת התייחדותנו עם הנופלים המחיש הפיצוץ את המשך המלחמה במרצחים, שאורבים לחיינו, מלחמה ממושכת ומייגעת עד רידתם.

על אף הכול, בתום יום הזכרון, נתכנס הערב בליל התקדש חג בבתי־הכנסת לתפילת־הודיה על הניסים, הגבורות והתשועות ביום קום המדינה ובכ"ח שנות קיומה.

עם־אמונה, שגילה גדולה בהגנת המדינה, בקיבוץ גלויות לא־מעטות, ובהקמת מרכזי־תורה ושגשוג בארץ, בהתעוררותו הפנימית יקרב את עצמו להבטחה הנבואה „ולקחתי אתכם מן הגויים והבאתי אתכם אל אדמתכם", ובארץ־ישראל עצמה „ונתתי לכם לב חדש ורוח חדשה אתן בקרבכם". אשרי המאמין ויגיע.

— מועדים לשמחה.

הכנסת אשרה הסכם שכר עובדי המדינה המבטל את התוספות הייחודיות

מאת סופרנו בכנסת

שר העבודה, מ. ברעם, הביא אתמול לכנסת הצעת חוק „הסכמים קיבוציים" (הוראת שעה) הבא ליתן תוקף חוקי להסכם הקיבוצי שנחתם לפני כעשרה ימים בין הממשלה לבין ההסתדרות הכללית והמוסר לביצוע לאלתר בזמן שכר עובדי המדינה וביטול התוספות הייחודיות.

להגשת החוק אתמול, ובמיוחד לדיון בו בהליך מהיר ובשלוש קריאות ביום אחד, קדמה התנגדות גם בסיעה „המערך". י. יהודין (במפ"ם) והגב' שושנה ארבלי ואחרים הביעו התנגדות נמרצת. בישיבה דחופה של הסיעה, להגשת החוק, הם הציעו לכנס את הכנסת ביום הכיפורי לדיון בכך. ברוב גדול החליטה הכנסת לקיים את הדיון מוקדם ככל האפשר.

הסבר החוק בפי השר

בהציגו את החוק לכנסת אמר אתמול שר העבודה שהתוצאה העיקרית של הסכם זה הוא קבלת העיקרון של ביטול התוספות הייחודיות, בהתאם להמלצה העיקרית של „ועדת ברקאי" ויישומו הלכה למעשה.

אין הממשלה ולמדינה כל אפשרות לקחת בנושא זה סיכון ולוא הקטן ביותר, כי פגיעה בהסכם הקיבוצי האמור עלולה לערער את כל מערכת השכר בשירות הציבורי ובכאן במשק כולו. מכאן הדחיפות שבחוק הנדון.

חוק בהול...

יורם ארידור (ליכוד) הודיע שסיעתו תימנע מהצבעה על החוק. משום שמתנגדים לדרכה של הממשלה המביאה חוק בהול ורטרואקטיבי".

מנמק ההצבעה ומצביע בעד

גם הח"כ הביב שבעוני מהמערך הצטרף למתנגדי החוק באמרו שאין לכנסת, או לממשלה, להתערב בתחום יחסי העבודה באחר שלדעתו זה מחליש את ההסתדרות. עם כל זה הצביע בעדו מתוך משמעת קואליציונית.

מרבית הנואמים לסיעותיהם הבעו בעובדי המדינה להלול בסאנקציות ובאיומי שביתות.

לאחר מאבק ודיון נרגש בוועדת העבודה — הוחזר החוק לקריאה שניה ושלישית, וברוב קולות נתקבל ואושר סופית.

ח"כ מלמד: הצעת החוק מעידה עד כמה שגו הממשלה וההסתדרות באי־יישום המלצות ועדת ברקאי

בדיון על ה„הסכמים הקיבוציים" אמר אתמול ח"כ אברהם מלמד מטעם המפד"ל כי הצעת החוק הזו מעידה כמאה עדים עד כמה שגו הממשלה וההסתדרות באי־יישום המלצות „ועדת ברקאי". כל ההסתבכות הזו שנקלענו אליה — ואיש לא יוכל לומר שלא הסתבכנו באשר הגענו למה שהגענו — באה בגלל הפשרות האלה שאינן מקילות על הביצוע של המדיניות אלא מקשות עליה ואינן פותרות דבר.

ח"כ מלמד הוסיף כי אילו היו מיישמים את ההמלצות ייתכן שגם אז היה מאבק, אבל אז היה זה מאבק צודק. היום לאחר הפשרה אף אחד מן הצדדים אינו מרוצה, לא ההודעה ולא עובדי „היהודיים", לא „הבלתי יחודיים" ואנו נזקקים היום לחוק חירום שנחקק בחיפזון נוגד לכל כללי החקיקה והעקרונות שרוב ציבור העובדים דוגל בהם, — אי התערבות המחוקק ביחסי עבודה.

אכנם שמענו תיאוריה מעניינת משר האוצר האומרת: שאם אחד מן הצדדים אינו מרוצה מפשרה זו — סימן שזו פשרה טובה". אם נמשיך בהיגיון זה — שאי שביעות רצון כללית היא סימן למצב טוב — נגיע למסקנה: כי מצבנו המדיני, הכלכלי והחברתי־מוסרי הוא טוב ביותר — משום שאין איש במדינה שמרוצה ממנו.

עתה שהסתבכתם — אמר ח"כ מלמד, לצערי אין מנוס מלקבל את החוק כי אחרת נסתבך עוד יותר. יש ללמוד מזה לקח שפתרונות חלקיים במשק לא רק שאינם פותרים דבר אלא יישומם נתקל באותם הקשיים ואולי יותר מאשר פתרונות רדיקאליים. ולקח נוסף. יש לפנות לציבור כולו ולא רק לחלקים ממנו שיש להדק את החגורה וזאת תוך מדיניות הכנסות נבונה, היינו הקפאה כללית של השכר, של הריווחים ושל הדיווידנד במשק השנתיים הבאות.

הכנסת תדון בקרוב בעניין השיבושים במשק המדינה

שר האוצר: הממשלה תעשה הכל כדי להבטיח את השירותים החיוניים לציבור

הכנסת תדון בישיבה קרובה בשיבושים המדיניים במשק הציבורי ואזלת ידה של הממשלה.

העלה את הנושא הח"כ ש"ז אברמוב בכנס מיוחד של הכנסת והאשים את הממשלה בהעדר אמינות.

שר האוצר, יהושע רבינוביץ הכריז בתשובה להצ"ל כי הממשלה תעשה הכל כדי להבטיח את התוקף החוקי של ההסכם והתייצב לביצוע המלא בכל דרך חוקית העומדת לרשותה. הממשלה מודעת לעובדה כי בהתייצבה מאחורי המלצות ברקאי בדבר שלילת התוספות שניתנו, עליה להתייצב מול נסיונות של אותם מוקדי כוח לשמור על הישגיהם. התייצבותה של הממשלה תעשה בראש ובראשונה באמצעי שכנוע ובפנייה לעובדים שאל להם לפגוע בשירותים לציבור ולהזול מן המאבק המחבל במאמצי המשק בשעה קשה.

בהבטיחו שהממשלה תעשה הכל להבטחת ההפעלה של השירותים החיוניים, ותעמיד את העובדים הנוקטים שיבושים וסנקציות יא הוצאות על אחריותם האישית, פנה שר האוצר לעובדים כי יסירו את האיומים, וכי יחדלו מכל מחשבה או תוכנית לשיבוש השירותים. „אני קורא להם להטות כתף עם הציבור כולו, שבשורתו הם פועלים, ולהירתם לעבודה להחזרת המשק" — אמר מר רבינוביץ.

הקיצוצים בתקציב משרד החינוך לא יפגעו במקצועות היהדות

שר החינוך והתרבות אהרן ידלין אמר אתמול בכנסת בתשובה להצעה לסדר של ח"כ ג. כהן, כי בעקבות גזירת הקיצוצים בתקציב משרד החינוך תיכנן השובה־ביב מיוחדת לכך שלא תפגע ההוראה של מקצועות היהדות וההיסטוריה היהודית. וציין כי תימשך המגמה לתקן גבוה יותר בקצביות אלה.

השר הסביר, כי ההחלטה על קיצוץ התקן בהסיבת הכיתות בד־בבד עם הקצאת סל הטיפוח הביא לייעול ההקצאה של מטאבי החינוך בין סוגי התכניות לפי הרכבן החברתי ובין שלבי החינוך.

„לקצץ בחינוך בני המיעוטים"

הח"כ גאולה כהן דרשה להעביר הקציבים מההוצאות לילדי הכיתומים בשטחים או בבתרה ירושלים, שהיכן הלימודים בהם הוא אשפ"ו, לחינוכם של ילדי היהודים. השר דחה זאת. ההצעה הועברה לוועדה.

חברת „פזגז" העלתה דמי הפקדון

באת סופרנו הכלכלי בירושלים

דמי הפיקדון בעד מיכל גז מרכזי של חברת „פזגז" יעלו מ־155 ל"י ל־196.50 ל"י. העלאה זו אושרה על ידי ועדת המחירים הציבורית. כמו כן אושרה העלאה של 11.4 אחוז בכלי בית מנירוסטה מתוצרת „כוכב".

שר הבטחון נועד עם הגנרל סילסוואו

שר הביטחון שמעון פרס קיבל אמש בלשכתו את מפקד כח החירום של האו"ם גנראל אנסי סילסוואו ואת יועצו המדיני ג'ין מילס.

בשיחה, בה השתתף גם הרמטכ"ל רב־אלוף מרדכי גור, נסקר המצב הבטחוני לאורך קווי ההפרדה של הסדרי הביניים עם מצרים וסוריה.

בסיום הפגישה ברך הגנרא' סילסואו את שר הביטחון לרגל חג העצמאות.

אל"מ ב. צנבר — קצין משטרה צבאית ראשי

אל"מ בנימין צנבר נתמנה, החל ב־30 באפריל 1976, לקצין משטרה צבאית ראשי. במקום תא"ל זלמן ידדי, העובר לסיים את שירותו הפעיל בצה"ל.

עם קבלת תפקידו הועלה אל"מ בנימין צנבר לדרגת תת־אלוף.

בית ישראל מתייחד היום

(סוף מעמוד ראשון)

ערכים המקודשים מאתמול. הובטחנו לחיות חיים הראויים לנופלים, כי רק כך בגסית הנצחה זכרם לעם. דיבר גם נציג „יד לבנים" נפתלי פרידן. נציגת המשפחות השכולות שמחה בוגמפיל, הדליקה את נר הזכרון, וחזן צבי אמר „א־ל מלא רחמים".

להללי צה"ל שנפלו במערכות ישראל. לאחר הורדת הדגל לחצי התורן ואמירת תפילה לעילוי נשמתם של החללים הדלקה אבוקה זכרון גדולה.

מנחם פליקס, דיבר על הזכות לחיות בשומרון, באשר זהו צוום של הנופלים במערכה על שחרור השומרון.

הטקס המרכזי — הבוקר ליד בנייני האומה בירושלים

הטקס המרכזי של יום הזכרון יערך השנה ברחבת „יזכור" שליד בנייני האומה בירושלים. בשעה 6.50 בבוקר יגיע לפיד מרחבת הכותל כשהוא מלווה על ידי נציגי הארגונים הלוחמים.

נר זכרון במרומי הר מירון

אנשי חברה קדישא „כבוד המת" שטיפלו בכל חללי המלחמות, הדליקו אמש נר זכרון במרומי הר מירון.

האש נלקחה מנר התמיד שעל קבר הרשב"י. הדליק בכל עת לעילוי נשמות חיילים אלמונים, שנפלו במערכות ישראל.

בשעה 7 ידליק ראש העיר את נר הזכרון ולידו יוצב משמר כבוד מורכב מנציגי לוחמים וגדנ"עים. בשעה 9.55 יגיע נשיא המדינה, יסקור את מחלקת מגיני ירושלים, ובשעה עשר יתקיים טקס ההתייחדות עם חללי מערכות ישראל בהשתתפות הנשיא, ראש העיר, חברי מועצת העירייה ונכבדי העיר. בשעה 6.15 בערב יצא מצעד אבל של 1500 נערים תלמידי בתי הספר, בתי הנוער ותנועות הנוער ויגיע לבמת הזכרון.

בשעה שבע בערב ייערך בהר הרצל טקס סיום יום הזכרון במעמד יו"ר הכנסת, שרים ואישי ציבור. בסיומו ידלקו 12 משואות שיבשרו את פתיחת חגיגות העצמאות הכ"ח למדינת ישראל.

אותה שעה ייערכו בבתי הכנסת תפילות חגיגיות והרבנים ידרשו בענייני היום. נשיא המדינה והרב הראשי לישראל הגר"ש גורן יתפללו בבית הכנסת „ישורון". הרב הראשי ישא דברים בענייני החג.

גם בבית הכנסת ב„היכל שלמה" תתקיים תפילה חגיגית וישתתפו בה תיירים רבים. לאחר התפילה תיערך סעודה חגיגית.

עצרות זכרון נערכו אמש בכל ערי גוש דן, רמת גן, בני ברק, גבעתיים פתח תקוה, בתניה, כפר סבא (בהשתתפות שר הבטחון) בבאר שבע (בהשתתפות אלוף פיקוד הדרום) ובערי הגליל המערבי נהריה ועכו.

טקס זכרון במחנה קדום

באלון מורה שבמחנה קדום נערך אמש על גבעה רמה טקס אזכרה

המר: חיילינו נפלו על מזבח זכותנו לחיות בארצנו

חללינו נפלו על מזבח זכותנו, צדקתנו ורצוננו להיות בארצנו ולפתח בה את מורשתנו מתוך ריבונות ועצמאות, אמר אתמול שר הסעד זבולון המר בפתח החידון בנושא „אהבת ארץ ישראל בתנ"ך" שנערך בעכו לזכרו של יגאל רוזנבלום הי"ד שנפל בקרבות החווה הסינית במלחמת יום הכיפורים, ולזכרם של כל הנופלים בני עכו.

השר הוסיף, כי צוואת הלוחמים לנו היא שחיינו נבטיח שלא לשוא היו קרבנם, נגביר הזיקה והקשר של הנוער לארץ, ושנהיה מלוכדים ההוקים לבנותה ולהגן עליה.

השר המר ציין כי אנו חייבים לשנן לנוער את האמת הפשוטה: לנו ארץ אחת בלבד ואלפי שנה סבלנו בגלויות. והרי ארצנו זבה חיו אבותינו ברציפות אלפי שנה. אלו שגלו ממנה שאפו לחזור אליה ובכך שאבו כוחם להמשיך ולהתקיים.

בחידון השתתפו נערים מתלמידי בתי הספר המקיפים בעיר.

מנשר ההסתדרות הציונית העולמית ליום העצמאות הכ"ח

במלאת עשרים ושמונה שנים לכינונה מחדש של עצמאות עם ישראל במולדתו ההיסטורית, ניצבת התנועה הציונית על כל שלוחותיה לימין המדינה כשותפת מלאה במאבקיה, מערכותיה, מלחמה הגבורה שלה ועלילות מעשיה בעליה, קליטה, התיישבות, פתוח ובנין חברה יהודית המושתתת על ערכי הרוח הנצחיים של עם ישראל.

ההסתדרות הציונית אשר תחוג בשנה הבאה את שנתה השמונים, היא אשר הורתה את הדרך לעצמאות, פילסה את נתיב החרות, חיזקה את רוחו של העם בתקופה הנוראה ביותר בתולדותיו והפכה את סבלותיו למנוף של השמה.

בעשרים ושמונה שנים אלה, ובשנות המאבק שקדמו להן, נשתרשו במדינה שלושה מיליון יהודים ונתמזגו כאומה גדולה, דמוקרטית מתקדמת ויוצרת.

בכח המעשה הפכנו את החלום למציאות, מדינה יהודית אשר הנה מוקד חייו ומרכז יצירתו של העם היהודי.

יום העצמאות תשל"ו חל בעיצומה של הסתה פרועה ומרושעת נגד מדינת ישראל והתנועה הציונית. מערכה זו מונעת על ידי כוחות עכורים של שנאה עיוורת ומכוונת נגד העם היהודי כולו, עברו ועתידו.

נעמוד במערכה זו בטוחים בצידקת דרכנו, מאמינים באמיתה של הציונות ונאים בתנועת השחרור והתחיה של העם היהודי.

מסע ההסתה שלוחת הרסן לא ירתיע את העם שידע לגבור על כל המכשולים שעמדו על דרכו בעבר. מאוחדים ודרוכים נוסיף להקים ולבצר את בנין עתידנו.

ביום העצמאות הכ"ח עדיין מצווה מדינת ישראל לעמוד על משמר בטחונה. פניה לשלום ועז רצונה להגיע ליחסי שכנות ושיתוף עם שכנותיה, אך מול הסכנות המאיימות עליה, חייבת מדינת ישראל להגביר את כוחה כדי לגבור על הסכנות והאיומים.

ביום העצמאות הכ"ח: אנו חייבים להיות חדורי הכרה כי רק עשרים למאה מיהודי העולם מרוכזים במדינת היהודים. צוחה של מדינת ישראל היא בגידולה ובהתקדמותה המתמדת, והעליה היא זרם החיים שלה; היא א־לה קודש ועיקר.

עדיין נכון לנו מאבק על זכות העליה של אחינו בברית המועצות, במדינות ערב ובארצות אחרות שקיום היהודים מוטל בהן על כף המאזניים.

ביום העצמאות הכ"ח נקראת התנועה הציונית לפעול לביצור אחדותו של העם היהודי סביב מדינת ישראל, לחזק בכל הדרכים את מדינת היהודים, להעמיק ולבצר את התודעה הציונית בהמוני העם היהודי.

נישא ברמה את דגל תנועת התחיה של העם היהודי, לציונות גדולה ומגשימה, לעליה רבתי, לתנופת יצירה, לביצור המדינה וקידום השלום.

ד"ר גולדמן אופטימי ביחס לסיכויי הסדר בין ישראל לערבים

נשיא הקונגרס היהודי העולמי ד"ר נחום גולדמן אמר אתמול, כי הוא אופטימי היום בדבר סיכויי הסדר במזרח התיכון יותר משהיה אי פעם.

לדעתו יכול הסדר כזה להתבסס רק על נסיגה מן השטחים, להוציא תיקוני גבול קלים והסדר מיוחד לגבי ירושלים.

במסיבת עתונאים שכונסה ב„בית סוקולוב" בת"א התנבא ד"ר גולדמן, כי לאחר הבחירות לנשיאות ארה"ב יביא הממשל האמריקאני להסדר כזה ואין זה משנה מי ייבחר. לדעת הד"ר גולדמן רוצים הערבים עצמם בהסדר, מתוך הכרתם כי אינם יכולים להרוס את ישראל, וההסדר חייב להעשות בשיתוף עם ברה"מ, כי בלעדיה לא יחזיק מעמד.

לדברי ד"ר גולדמן רוצים הפלשתינים בהצהרה הדדית של הכרה בינהם לבין ישראל.

33 איש נפצעו

(סוף מעמוד ראשון)

בביה"ח שערי־צדק: גדעון יקותיאלי בן 48, גדעון ראובן בן 18 וחצי, גאון איתן, ליגזור סוכה בת 60, שאג זהה בת 22, גניא יעקב, גאון בצחיה בת 34, פרטל חיזאן בת 26, עטיה יצחק בן 50, מטריק יהושע בן 51, עייני צבי בן 20, מזרחי אברהם, כהן אלעד בן שנתיים.

בביה"ח „ביקור חולים" מאושפזים: שרה מזרחי בת 14, אלבז אנט, הנן לייב, לודריקס פיטר, כיה פיטר, (תיירת מהולנד), להדריקס קרול.

בביה"ח „שערי־צדק" שוחררו — בגבעישתי סימה בת 17, לוי שלמה בן 53, אדמונד ניסן בן 20, עגבי גבריאל בן 70, אבניסן אהרון בן 48.

מביה"ח „ביקור חולים" שוחררו: גדית ניר, מינץ רחל בת 8, דורניש בירדיה (בתוכה זרה).

שר המשטרה: אני בטוח שנצליח ללכוד מניחי המטען

שר המשטרה שלמה הלל, שהגיע למקום הפיצוץ, אמר כי המשטרה היתה ערוכה בכוחות מוגברים לקראת יום העצמאות. עתה לאחר ההתפוצצות, הוסיף, יגדילו את כוחות משמר הגבול וצה"ל לקראת יום־העצמאות. „אני בטוח שנצליח ללכוד את מניחי המטען" — אמר שר המשטרה.

יעבץ, המפרי וקייס ינסו להשפיע על פורד שלא יטיל וטו

וואשינגטון, 3 (עטס"א) — שלושה הסנטורים המצדדים בהבינה כלכלית אמריקאית בהפנת לישראל ובקביעה הקרה ליצוא של נשק אמריקאי לחו"ל — ביקשו להפגש עם הנשיא פורד בטרם יחליט סופית אם לאשר את חוק סיוע החוץ או להטיל עליו וטו.

אולם, בבנין הקונגרס רווחה התחושה, כי בעוד שהנשיא ייענה להפגש עם הסנטורים יוברט המפרי, יעקב יעבץ, וקליפורד קייס, כולם חברי ועדת החוץ, כבר קיבל החלטה ביחס לחוק סיוע החוץ ויודיע עליה תוך ימים ספורים. עליו להחליט ולהודיע על החלטתו עד סוף השבוע.

שלושת הסנטורים ביקשו את הפגישה עם הנשיא פורד במכתב ששלחו לו ביום חמישי שעבר, יום לאחר שהסנט ובית הנבחרים אישרו את חוק ההתרה בישיבה משותפת של שני הבתים.

הנשיא הודיע רק 48 שעות קודם לכן, כי הוא מתנגד לחוק בגלל ששה בסעיפיו כולל הגבלה על מכירת נשק אמריקאי עד לסכום 9 מיליארד דולר לשנה, ומתן סמכות לקונגרס למנוע מכירת נשק מצד חברות אמריקאיות בעל לסכום של 25 מיליון דולר.

דיניץ: ישראל העלתה שתי יוזמות שלום — אך הערבים לא הגיבו עליהן

וואשינגטון, 3 (עטס"א) — שגריר ישראל בארה"ב שמחה דיניץ הכריז היום כי „אין שקר גדול יותר מלומר שישראל יושבת בחיבוק ידיים בלי להעלות יוזמות" להסדר שלום במזרח התיכון.

בסעודה של הוועידה השנתית של הוועד האמריקאני־ישראלי לענייני ציבור אמר השגריר בפני 400 מנהיגים יהודים כי „הכדור נמצא עתה במחנה הערבי". ישראל העלתה עד כה שתי יוזמות שלום, אך הערבים לא הגיבו עד כה על אף אחת מהן, אמר.

ישראל ניצחה את צרפת בכדורסל

אדינבורג, סקוטלנד 3 (עתי"ם) — נבחרת ישראל בכדורסל ניצחה כאן הערב את נבחרת צרפת בתוצאה 100:93, במשחקי הטורניר הקדם־אולימפי שבבית א'.

הנבחרת הציגה משחק להיטה טוב והמצטיין היה טל ברודי.

הרבו לקלוע בנבחרת ישראל — ברודי 23, קרן 19, דנאי 16 נק'.

שוד תכשיטים נועז בחיפה

תכשיטים ושעונים בשווי של כ־400 אלף ל"י, נגנבו אתמול בצהרים, בהתפרצות נועזה שבוצעה בחיפה.

אלמונים פרצו לבית בסחר קאופמן שברחוב הנביאים, שעה שהחנות היתה נעולה בהפסקת הצהריים. הפורצים חדרו אל החנות מבעד לקיר אחורי, בהשתמשם במגבה הידראולי כדי לפצח את הקיר.

דובר משטרת חיפה מסר, כי עד מסירת הידיעה טרם נעצר איש.

לחג העצמאות הכ"ח של מדינת ישראל

שלוחה ברכתי הלבבית

לשגשוג מדינת ישראל ובניה־בוניה
ולראשי תנועת המזרחי־הפועל המזרחי
איחולים לחיזוק השורות ולתנופה רעיונית
להגשמת המשימות ההיסטוריות
של תנועתנו הדתית־לאומית

ה' עוז לעמו יתן ה' יברך את עמו בשלום

קורט רוטשילד ומשפחת
יו"ר הסתדרות המזרחי והפוהמ"ז בקנדה טורונטו

לרגל חג העצמאות
הכ"ח
של מדינת ישראל

אני מברך

את מדינת ישראל וראשיה
את ראשי ומנהיגי תנועת המזרחי והפועל המזרחי
ראשי החינוך הדתי־לאומי בישראל
ובראשם רשת ישיבות „בני־עקיבא"
וישיבות ה„הסדר"

חזקו ואימצו ויהי ה' עמכם!

נחמן סוקול ומשפחתו
סגן יו"ר הסתדרות המזרחי והפוהמ"ז בקנדה טורונטו

כ"ח לעצמאות

מאת ד"ר יוסף בורג

העצמאות העשרים ושמונה של ישראל אנו חוגגים השתא, יותר תמיד, בהרגשת רצינותה של השעה שנה. מבקשים מאלוקי ישראל. אל הרינה ואל התפילה, רינה על ם והנצחונות, תפילה על שום ה־נפילה לתשועה באתגרים ולעזרה ם אשר בוא יבואו. נידרש למאמץ עליון ולקרבנות, תמידים כסדרם ם כהלכתם. נגביר משק, נגביר נשק.

ן סראגי קשורה הקמת מדינת עם שואת אירופה שהביאה לנו ליש האומה. נתאמתו דברי המד־ירש שוחר טוב, פרק כ', וילקוט : משל למה הדבר דומה: לאב ו מהלכין בדרך ונתיגע הבן, אמר היכן היא המדינה? אמר לו: בני, ז יהא בידך, אם ראית בית הקב־יך, דע כי המדינה קרובה לך. כך קב"ה לישראל: אם ראיתם שה־כסות אתכם, באותה שעה אתם כך דברי ימי הדור שלנו — עמיקתא לאיגרא רמא. הקמת שראל היא תקומת ישראל.

*

זה מישורים אנו עומדים, בפני קיום ופיתוח:
ן הקיום הפיסי והבטחון;
ן הקיום הרוחני והמורשת;
ן הקיום החברתי.
ת המישורים קשורים זה בזה ר־ ז זה על זה.

ר הביטחון עדים אנו להתחזקות נשקית של המחנה הערבי, מחד צמות נוגדות בתוכו בכל הנוגע ן פנים־ערבית ואולי גם בנוגע המדינות הערביות כלפי ישראל. יסא שנת הכ"ח לתקומת ישראל המשיך ולהגביר חיזוק צה"ל, כדי יבינו כי לא כדאי להם להסתבך ה צבאית.

הממשלה צריכה לעשות למען קונסנ־סוס רחב ממדים בשאלות הלאומיות ה־גדולות. בשנה זו, שאנו נלך בה לוויכוחים לא קלים עם ידידים מסורתיים, עליה למצות כל משאבי הלאום בדרך המדינית של התעוזה והאחרות גם יחד.

מטרת המדיניות צריכה להיות ב־שתיים: לעשות למניעת הסתבכות מל־חמתית ויחד עם זה לדאוג לכך שבשעת המבחן יהיה בידי מיטב הנוער שלנו מיטב הנשק והציוד הקיים כעת בעולם המערבי.

בלי אחדות פנימית הן העצמה הבט־חונית, הן המעמד הבינלאומי לוקים ב־חסר. כל שרשרת היא חזקה רק במידה שהחוליה החלשה שלה יכולה להחזיק מעמד כשמותחים אותה ומכבידים עליה. הוא הדין בחברה המורכבת תוליות חול־ות, רבדים רבדים. קידום השכבות הנחש־לות, הקלת מצוקת השיכון, בייחוד של המשפחות מרובות הילדים, מתן חינוך מקיף ומעמיק לכל ילדי ישראל — אלה הם יעדים שגם בתוך לחץ הוצאות ביטחון אין להזניחם ואין להרפות מהם.

מיטב הדברים שתנועתנו רואה את ענ־יין החינוך כנקודה מרכזית לפעילותנו. קליטת עולים ואינטגרציה בין ותיקים וחדשים תלויות בהצלחת החינוך.

השנה החולפת הוכיחה שוב שבלי חזון יפרע עם ויפרע נוער. ולכן יש להעמיק שרשים, על מנת שיהיו פירות.

אומה קטנה בכמותה מסוגלת להבטיח חיה ותחייתה, אך ורק על־ידי טיפוח איכותה. איכות החיים הלאומיים תלויה באיכות החיים הלאומית.

אחרי שואת אירופה, זכינו בהקמת ישראל ובירכנו בשם ומלכות ברכת הנותן ליעף כח.

נתפלל שבשנה הבאה לקראתנו יוכל עם ישראל בכל אתר ואתר לברך גם ברכת השחר של מדינת ישראל: תפילה ותו־דה לה' האוזר ישראל בגבורה ועוטר יש־ראל בתפארה.

צה"ל מול התעצמות כמותית ואיכותית של צבאות ערב

מאת שמחה אהרוני

האירועים הרבים המתחוללים בעת האחרונה במזרח התיכון ושהביאו לשינויים בחלוקה הפנימית של הכוחות הצבאיים בעולם הערבי, קבעו את היערכותו של צה"ל בסוף השנה. תוכנית העבודה של צה"ל לשנה זו בנויה אף היא על התפיסה של שינויים אלו.

הגורם הדומיננטי בכל ההתרח־שויות הללו הינו הסכם הביניים עם מצרים. כתוצאה מן ההסכם נוצרו היערכויות חדשות בתחום הבינערבי ומתחוללים תהליכים פנימיים בתוך מצרים. והליכים אלו נוגעים לחזית הפנימיים, הכלכליים־הצבאיים. ב־נושאים הכלכליים, מתבטא הדבר, ב־ניצול כל המשאבים להיחלצות מה־משבר הפנימי הקשה השורר במ־דינה, פיתוח ערי התעלה והקמת מפעלים בהם. נראה כי המצרים ער־מדים בינתיים על מילוי ההסכם כל־שנה. זו תופעה בעלת המשמעות העיקרית במזרח התיכון.

הפניית כל המשאבים

הסכם ביניים זה הביא במצרים לידי שינויים בהיערכותה הצבאית, שהעיקר הוא מעבר מהישענות בל־עדית על בריה"מ והפנייה לקבלת נשק מארצות המערב, וכן שינויים מרחיקי לכת במערכות הנשק וב־ארגון כוחות הצבא.

שינויים אלו דורשים הפניית כל המשאבים לביצועם, וכפי שהתבטא הרמטכ"ל בהרצאתו בפני סטודנטים באוניברסיטת הנגב: „כל אלה הן תופעות שמי שנכנס אליהן מבין, בדרך כלל, שבתקופה מסויימת — עד כמה שתלוי בו, או ביוזמתו — תהיה תקופה של הסכם יותר מאשר תקופה של מלחמה".

מובן שיש לזכור, כי יכולות ל־היות התפתחויות שאינן קשורות ב־יוזמה מצרית ושיאלצו את מצרים לפעול בניגוד לרצונה.

הסכם ביניים זה הביא את צה"ל להיערכות חדשה בקווים חדשים ב־סיני.

התפתחות נוספת בעלת חשיבות ראשונית במעלה בהיערכותו של צה"ל, היא הקמת החזית הצפונית מזרחית, עם התיכת הברית הצבאית בין ירדן לבין סוריה.

ההתקרבות בין שתי המדינות ה־ללו מתבטאת בכל התחומים. גם ב־כלל השאלות הפנים־ערביות וגם בעמדות הערביות כלפי העולם. ב־תחום הצבאי, מתבטאים הצרכים ב־תרגילים משותפים ותכניות משות־פות.

בראיון שהעניק הרמטכ"ל, רב־אלוף מרדכי גור, ל„הצופה", אמר בנושא זה: „אנחנו עוקבים אחר ההתקרבות בין סוריה לירדן כבר שנה. היא מדאיגה אותנו מפני ש־יוצרה חזית מזרחית משותפת ויש לכך משמעות רצינית מאד מההבחינה הבטחונית. כאשר אני אומר חזית מזרחית משותפת אני מתכוון לסו־ריה, ירדן ועיראק, כי כל פעם ש־סוריה וירדן התאחדו פתאום או יותר, עיראק נכנסה די מהר להתמונה".

הדברים אמורים גם כלפי סעודית. מדינה זו מצטיידת עתה במהירות. יש לה גבול ארוך מאד עם ישראל, כמעט מאילת עד שרם א־שייח. נוסף לכך, חונים כוחות סעודיים מול ים המלח ובמקומות אחרים בירדן. ב־מלחמת יום הכיפורים השתתפו כו־חות סעודיים באופן פעיל בקרבות.

צה"ל נערך עתה לצבות על מספר אפשרויות, הן אם חזית זו מן ה־הכרח שתפעל יחד בכל תנאי, והן כאשר המדינות הנגררה פועלות ב־נפרד.

שיתוף יבשתי־אווירי

זאת גם הסיבה שהכול מוכים ב־יום לדעת אם סוריה תחדש את המ־דס כוח האו"ם העומד להסתיים ה־חודש. ירדן אף היא ממשיכה לרכוש נשק מארה"ב. הירדנים קיבלו לאח־רונה טנקים מהדגם החדיש ביותר, ורכשו מטוסי קרב המיועדים לקרבות אוויר ולפגוע במטרות רגישות, שי־תוף יבשתי־אווירי זה יש לו משמ־עות רבה, וצה"ל עוקב אחריו ב־עירנות.

הקמת חזית זו חשובה יותר ב־משמעותה מההיערכות החדשה ב־סיני. העוצמה של החזית המזרחית עולה לאין ערוך על זו של החזית המצרית. היא גדולה לפחות באחד וחצי מזו של מצרים וקרובה לרי־כוזי האוכלוסיה שלנו.

התפתחות נוספת קשורה בקרבות בלבנון. עדיין אין יודעים את גור־לה. אם תיהפך למדינה מוסלמית נוספת, ותשתלב במערך המוסלמי — פירושו של דבר גבול עימות נו־סף עם ישראל, כאשר עלולים להי־מצא בתוכה חיילות לא־ערביים נו־ספים.

במקרה כזה הופכת הבעיה לסבו־כה ביותר, כאשר שיישובים שלנו בנויים ממש על קו הגבול. וייתכן כי צה"ל יהיה צריך לתת תשובה שונה מהתשובות שנתן עד היום.

התפתחות אחרת קשורה לשאלה הפלשתינאית — המתבטאת כיום ב־שני תחומים עיקריים: פעולות ה־טרור וההתעוררות האוכלוסיה או חל־קים ממנה.

האירועים האחרונים בקשר לכך, ההפגנות האלימות בערי יהודה ו־שומרון ואחרות מביאים את צה"ל לחיפוש גישות חדשות בשיטות וב־אמצעים מותאמים להתפתחות.

התעצמות כמותית ואיכותית

אולם התופעה החשובה ביותר ש־צה"ל חייב לתת עליה את הדעת היא התעצמות הכמותית והאיכו־תית של כל צבאות ערב.

התעצמות זו מוצאת את ביטויה גם בארצות אשר בעבר לא היו מ־צוידות בנשק מודרני. נוסף על ירדן, סוריה ומצרים, הולכת עתה סעודיה ומתעצמת מידי יום בכוחות יבשה, אוויר וים — וכל זה בציוד המודרני ביותר. הוא הדין בכווית, לוב ומדינות אחרות.

ברם, נוסף לעובדה שהם קונים את הציוד החדיש ביותר — הם גם מתעצמים בטכנולוגיות החשובות ב־עולם. הרמטכ"ל אמר על כך: „הם מתעצמים גם בטכנולוגיות מסובבות אשר יחייבו אותנו לתת תשובה לא רק על טכנולוגיה אחת כפי שהיה עד מלחמת יום הכיפורים אלא על שלוש טכנולוגיות (רוסית, אמריק־אית ואירופית). מיותר לומר שב־תחומי האלקטרוניקה, הטילים, המ־טוסים, השימוש האווירי, חימוש טנקים, מדי סוחו לייזר, סוגי ה־פגזים — אנו צריכים להתכונן ל־עמוד מול איכויות טובות מאד ומ־גוונות מאד, לתת לכל זה תשובה. זאת שאלה לגמרי לא פשוטה ואנחנו צריכים להקדים זאת עד כמה שאפ־שר".

נוסף לכך, ככל שהולך וגדל כ־מות הנשק שבידי מדינות ערב, כן תקשה המלחמה הבאה. כיום כבר מדברים שבידי צבאות ערב כ־7000 טנקים. זו עוצמה ענקית למרחב קטן שלנו והמזרח התיכון הופך למאגר נשק ענק. צה"ל חייב למצוא תשובה לכל ההתעצמות הזאת.

הלקחים שהוסקו ממלחמת יום ה־כיפורים נגעו גם בנושאי הציוד. התברר שהיו בצבאות ערב סוגים מסויימים של כלי נשק, שלא יוחסה להם השיבות כמותית ואיכותית מת־אימה. הם הפתיעו בשדה הקרב. היום שוקד צה"ל ללמוד את איכותו של הציוד שנרכש כדי לא להיות מופתע פעם נוספת.

רכישת ציוד מתוחכם בכמות עצו־מה ע"י מדינות ערב, מחייבת את צה"ל להקדים אותם בשליטה בטכ־נולוגיות החדשות, כדי לשמור על הפער הטכנולוגי שהוא לטובת יש־ראל. החידושים הם רבים, בעיקר בתחום השימוש בטכנולוגיות לייזר באוויר, בים וביבשה, בתחום ה־אלקטרוניקה ובתחום הראיה והתצ־פית. צה"ל חייב ליצור פער איכותי ולקנות לפחות מינימום כמות, ה־תואמים ליחסי כוחות הכרחיים.

כל זאת מביא את צה"ל להיערכות חדשה. אמר על כך הרמטכ"ל: „מ־כיון שאנו מדברים על מרחב להוי־מה שיש בו חזיתות רבות מאד — מצרים, סעודיה, ירדן, עיראק, סו־ריה ולבנון — יבשה, ים אוויר, א־נחנו מכרחים ליצור לעצמנו את הניידות המירבית ולהגיע לארגון כ־זה שיאפשר לנו להעביר את כוח ההכרעה מגיזרה לגיזרה בהתאם ל־החלטה. כוח ההכרעה הזה צריך ל־היות גדול על מנת שיוכל לא רק לעצור אלא להיות מכריע. הוא צריך להיות מורכב מכוחות אוויר, יבשה וים ומסוגל לעבור מחזית אחת אל חזית שנייה מהר ככל האפשר". ב־התאם לכך מתארגן צה"ל.

תוכנית הרכש של צה"ל לארבעת השנים הקרובות מסתכמת ב־6.3 מי־ליארד דולאר. לדעת מקורות מוס־מכים, רכש זה ישמור על הפער של 1:3 שהיה בינינו לבין הערבים. יש לדעת, כי צבאות ערב רכשו מאז מלחמת יום הכיפורים ציוד צבאי בסך של 19 מיליארד דולאר, כשאת רוב הציוד הם קיבלו כבר.

מקורות זרים דיווחו לאחרונה על רשימת הרכש של צה"ל ובין היתר סיפרו כי הן כוללות: טילים אנטי־טנקיים מסוג „טאו", מטוס קרב „פ־15" ו„פנטום־פ־4", טנקים „מ־60" תותחים „מ־109" ו„מ־107", שריו־ניות „מ־113", מסוקים מסוג „קוב־רה" מטוסי תצפית והאדר מסוג „אוקאי", ציוד ללחימת לילה, תח־מושת מתוחכמת וציוד תקשורת מ־סוגף ומתוחכם.

כוח אדם — הגורם הדומיננטי

קליטת הציוד החדיש תלויה בראש ובראשונה בכוח האדם. והו, כדברי הרמטכ"ל, „הגורם הדומיננטי והוא אשר קובע את אופיה וסיבה של מכונת המלחמה". לאחר מלחמת יום הכיפורים נסרקה אוכלוסיה של 100 אלף אזרחים אשר בגלל סיבות שו־נות, רפואיות, אזרחיות ואישיות, לא שירתו בצבא. בעשו פעולות מיון חדשות חלק גדול מהם גוייס מחדש למסגרת הצבא, בין בסדיר ובין ב־מילואים.

אולם, ישנם קשיים בקליטת אנ־שים, משום שמצד אחד, ישנם חיי־לים בעלי השכלה וכישורים טכנו־לוגיים ברמה גבוהה, ומצד שני, יש־נם כאלו שאינם יכולים להסתגל לטכנולוגיות החדשות שצה"ל זימן להם.

ראש אגף כוח אדם דיווח לאח־רונה, כי סדר הכוחות של צה"ל מאז מלחמת יום הכיפורים גדל ב־היקף של 30־40 אחוז והוא בא לידי ביטוי גם בצבא הסדיר וגם במערך המילואים. הוא הסביר את הגידול בין השאר כתוצאה משינוי פרופיל והארכת השירות של אנשי מילואים ביחידות שדה מגיל 39 לגיל 44 שנה. הוא גם סיפר, כי לאחר מל־חמת יום הכיפורים גדל שיעור ההת־נדבות לחילות בעלי אופי מתנדב והוא כיום בסדר של 1:3, דהיינו על כל תפקיד התנדבותי ישנם שלושה מועמדים.

אולם, גם עתה עדיין זקוק צה"ל למפקדים שיתגייסו לקבע, וזאת ל־אחר שמאז מלחמת יום הכיפורים הצטרפו למעלה מרבבה לצבא הקבע.

המעבר המהיר אחרי מלחמת יום הכיפורים להתארגנות מחדש של צה"ל, הביא בין היתר שאנשי מי־לואים רבים, בעיקר מיחידות שדה מיוחדות, שירתו תקופות ארוכות, לפעמים עד 90 ומאה יום במילואים.

צה"ל ערך ביקורת קפדנית וחיפש דרכים כדי לקצר את השירות, ו־אכן, ראש אג"ם, אלוף יקותיאל אדם, הודיע בשבוע שעבר, כי מעתה ישרת חייל לא יותר מאשר 35 יום בשנה, ומפקד — 45 יום בשנה. בהתוותו את תוכנית העבודה לשנת 1976, אמר ראש אג"ם, כי התוכנית מבוססת על העמקת הידע המקצועי והאימון של החייל בסדיר ובמילו־אים וחלק ניכר מתקופת שירותו יו־קצבו לאימון. צה"ל הקים לאחרונה מתקני אימונים בין־חיליים במקו־מות שונים לאימוני הצבא. זאת ב־המשך לתוכנית העבודה של אש־תקד, שעיקרה היה סגירת הפערים אחרי מלחמת יום הכיפורים, העלאת הרמה המקצועית, והצטיידות וקלי־טת הנשק החדש.

חילופין משמעותיים התחוללו גם בצמרת פיקודי צה"ל, שהעיקריה היא, מינוי ראש אג"ם הקודם, אלוף הרצל שפיר, כמפקד פיקוד דרום, ו־מינויו של אלוף יקותיאל אדם כראש אג"ם.

בעיית הבנות המשרתות בצה"ל מעסיקה כיום את צמרת הפיקוד. בזמן האחרון אוישו מקצועות רבים בצה"ל בחיילות והדרישה אליהן גד־לה. כך מועסקות כיום חיילות ב־קשר, באפסנאות ובמקצועות נוס־פים.

יש לציין, שכ־40 אחוז מן הבנות אינן מתגייסות לצה"ל, 17 אחוז מהן מחוסרות השכלה.

שיפור בתהליך גיוס המילואים

השבוע נודע, כי תהליך גיוס ה־מילואים של צה"ל שופר וקוצר עד לזמן מינימום. יש לציין, כי מקו־רות מערביים פירסמו שצה"ל מסוגל לגייס את כל חיילי המילואים תוך 36 שעות. שיפור זה הוא בזכותה של שיטת ניהול כוח אדם, המתב־ססת באופן מירבי על מחשב. בשל כך הוחלט לאחרונה לבטל את כל ילקוטי השירות של חיילי צה"ל ו־להחליפם בתדפיס מחשב. כן הוחלט לבטל צווי רישוקות ידניים בספסים ביחידות.

תוכנית העבודה לשנה זו, כפי שהתווה אותה ראש אג"ם, מתבססת על השינוי במערך הכוחות ובפתיחות החזית המזרחית. דבר זה יחייב ה־קצה עוצבות חדשות, תוספת גב־מסייע לחייך, טילים ארוכי טווח וכושר ניידות רב.

גם הייצור העצמי וגורם הרבה ל־הצטיידותו של צה"ל. הייצוא הבט־חוני עלה השנה והגיע ל־328 מי־ליון דולאר. דבר זה מעלה את יש־

(סוף בעמוד 7)

כרזת יום העצמאות תשל"ו

מתוך זמן חירותנו

בית בך — יברך ישראל — ניסן, תשל"ו, ותשאבו ממעיני הישועה

מתוך המשך זמן חרותנו נמשכת מתעודדת מת־גברת כל תקיפותה של תודעת־אמתת־חרותנו, מאז ולדורות־עולם, ולדורנו הנפלא והנשגב, הכוללת ומק־פת ומאחדת את כולנו כולנו יחד, במלוא האהבה והאחוה וההבנה ההדדית, המאחדת ומקשרת, בשפע החיבה־היתירה הנודעת, של תודעת לוחות לבבותינו ונפשותינו כולם באמונת קוממיותנו והתחדשותנו כקדם בהארת צור־ישענו וגואלנו קורא־דורותינו. מתוך המשך זה, של התרוממות פלא נצח חיינו ותחייתנו, של ישראל היוצאים, כאז כן עתה ותמיד, בידרמה ובקומה־זקופה, בשכלול שלמותה של אומ־תנו ותורת־חיינו ונחלת אבותינו ארץ־חמדתנו כולה, בסידורו המלא של מכתב קיומנו כאן, ומכאן לכל בית ישראל, ממרום מקור המיקדש אל כל המדינה כולה וכל האומה כולה.

מתוך־כך נתודע ונתמלא תעצומות חיוניותנו, בתוקף בירורי חישובי הימים ימינו והשבועות שבר־עותינו אלה, בכנניותנו הנאדרה אל השראת הופעת מעמדנו על הר סיני וקבלתנו, לתוך ממשותנו האר־צית והמדינית, כל הדרכת תורתנו נצחנו.

בצפיית ראיית הישועה השלימה

צבי יהודה הכהן קוק

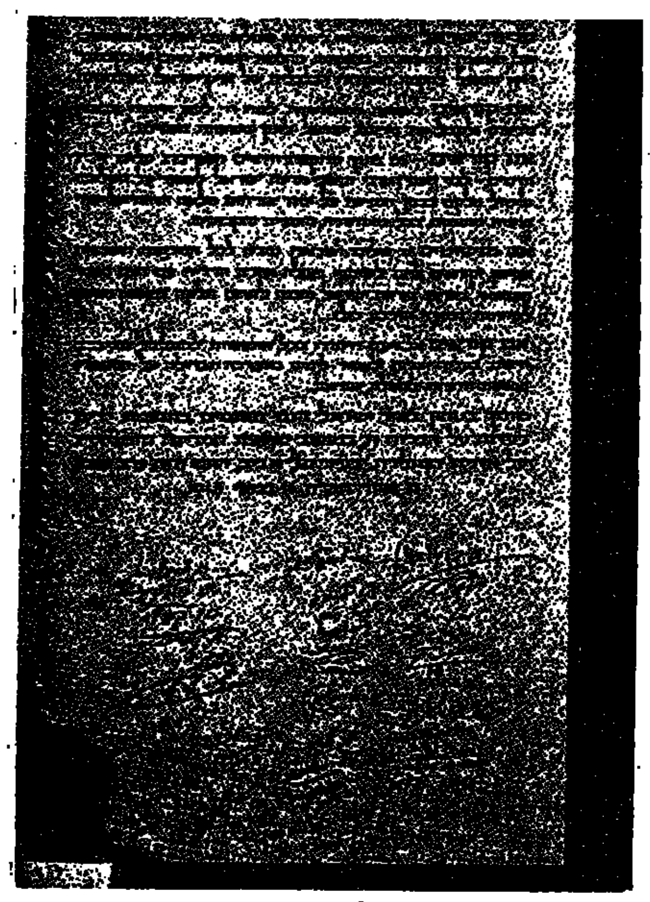

מגילת העצמאות

אם הגענו לעצמאות מדינית?

מאת יעקב אדלשטיין

יום העצמאות ה־כ"ח, השנה שהגענו לכך, עומדת השאלה ותה: האם אנו עצמאיים כיום מבחינה מדינית, כדי להש־תנו, כפי שעשינו זאת עד למלחמת יום הכיפורים, או לים כיום בתנועות מדיניות וצבאיות, ואנו תלויים למ־ של מעצמת־על, שבלעדיה אין אנו יכולים לכוון את קוו־ הצבאית והכלכלית? האם מדינה בנתונים כמו של ישראל, וני המטיל עליה עומס גדול, יכולה להיות עצמאית כיום?

זה, שמעון פרס, שנשאל השיב כמה תשובות עצ־ מהן היא שאנו מעצמה תשובה שיש לפקפק בה. שמתרחש במדינה. אך מעניינת בדבריו; אנו זר, יותר מאשר כל מ־ ה, כי על אדמתנו לא בא זר.

ם כאן. בשאלת העצמ־ ת, שכן בשאלת העצמ־ ת, קיים פער גדול, ובלי ב לא נוכל לעמוד. מאז מלחמת יום הכיפורים ה"ב מענקים בסכום של מיליארד דולר. לאחר לנו סכום דומה. בינינו ן כלכלית קיים פער של שני מיליארד דולר. ל־ יליארד דולר גרעון על ולמעלה מ־2 מיליארד זה העצמאות.

נה

שבחלק ניכר של מדי־ חונה צבא זר, ואילו צבא זר, אבל למען ה־ צניית צבא זר, כמו ה־ קאני בגרמניה, משום אות, אלא משום סיוע ן שצבא זה חונה במס־ נאטו, אילו ארגון זה להכליל גם את ישראל יודאי שלא היינו נפג־ ת כתוצאה מחניית צבא בתוך גבולות ישראל. ארה"ב, הסולדת ממש־ דיקאני לארצות אחרות, על החוקה צבא אמ־ ות אירופה. זאת משום היא במסגרת ארגון

ת עדיין השאלה, האם ו כיום בהפעלת כוח ב־ מגיעים למסקנה שאין שהגענו למסקנה ב־ מותנו מאז הקמת המ־ התערבות מעצמות זרות, רכת המדינית והצבאית יש מקום לסקור לכן, של המעצמות בשיקו־ של ישראל במלחמו־

קשה ביותר

קשה ביותר במלחמת בחודש מרץ 1948. כיום ה תקופה עסקו הבריט־ חמות פליטים ביוזן ל־ ישראל, אם השטח ה־ ה יהודית ייכבש בידי בב היה בכך רעש ידו־ מנותקת מן השפלה. ירושלים — גוש עציון, יעקב וים המלח — זה, הנגב מנותק מ־ הגליל המערבי מנותק. קרובים למטרה, להוכיח צמות שהקמת מדינה ה במאבק דמים שה־ יוכלו להרשות לעצמן. זה חזרה בה ארה"ב תכנית החלוקה ויזמה נאמנות, שפירושה ד־ מדינה למשך זמן רב. הבריטי דאז, הגנראל הצריך שהמדינה היהו־ לקום, לא תחזיק מעמד ערב יותר משבועיים קום שליהודי אין לא לא היו להם טאנקים ה. השיקול של מוב־ היהודי. הגברות צה"ל הראשונה שיבשה את

כל השיקולים הבינוניים, וכמובן ה־שבדות בשטח השפיעו גם על ה־מהלכים המדיניים.

המעצמות לא התערבו במלחמת תש"ח, אם לא נקח בחשבון את ברי־טניה, שעמדה במפורש לצד הערבי ואף דרבנה את הלגיון הערבי, שהיה בפיקוד בריטי, להתערב במלחמה. אך ההתערבות הדיפלומטית הרא־שונה, היתה סמוך לסיום מלחמת תש"ח, כאשר צה"ל הגיע עד לאל עריש. ארה"ב התערבה כדי ללחוץ לנסיגה. התערבות זו באה משום שלמצרים היה או הסכם הגנה עם בריטניה, ובמקרה שצה"ל היה מ־גיע למדבר סיני, היתה בריטניה צריכה להתערב במלחמה. התערבות ארה"ב גרמה לכך שצה"ל נסוג חז־רה מאל עריש, בלי להתנות נסיגה זו במגרים ובלי לדרוש תמורה מדי־נית בעד נסיגה זו. היה זה הצעד הראשון של פגיעה בעצמאות המדי־נית. גם ההצעה של מפקד החזית ד־אז, יגאל אלון, לפגוע לגבול המנ־דטורי, ועל ידי כך לחסום את הר־צועה ולהוליה למצור, נדחתה על ידי ד. בן גוריון, ז"ל, מחשש שמא צה"ל ייכנס לעזה ומדינת ישראל תצטרך לטפל בפליטים הערביים.

ריבונות מוגבלת

מלחמת קדש, בשנת 1956, היתה אולי המלחמה הקלה ביותר של יש־ראל — בחזית אחת בלבד, החזית ה־מצרית. בסך הכול 100 שעות. אך היא הוליכה יותר מכול, את הרי־בונות המוגבלת של מדינה קטנה. ארה"ב לחצה שוב על ישראל לסגת. ונשיא ארה"ב, הגנראל אייזנהאור, איים בהפסקת הזרמת כספים לישר־ראל באמצעות המגבית. במבט ל־אחור, ניתן לומר, שארה"ב הפקירה את ישראל, לשיקולים מדיניים ש־לה, שהוכיחו אחר כך כבלתי נכו־נים. באשר פנה לברית המועצות ו־לא זכר כלל את ארה"ב, שהודות ללחצה נסוגה ישראל. הערבים טע־נו, שישראל נסוגה בלחץ ברית ה־מועצות שאיימה להתערב. אך יש־ראל, שהיתה בברית עם בריטניה ו־צרפת, מצאה לפתע את עצמה נטו־שה במערכה זו, לאחר ששתי מדי־נות אלה נסוגו מן המערכה. במל־חמת קדש היתה היוזמה והמטרה בידינו, לא התייעצנו עם ממשלת ארה"ב בעניין פתיחה מערכה זו ו־לכן היא פנתה נגדנו, בגלל הצורך בהפתעה לא ניתן היה לעשות את ההכנות הפוליטיות למלחמה זו כדי לזכות אחר כך ברווחים מדיניים.

בשנת 1967 היתה היוזמה בידי נאצר. ביום העצמאות תשכ"ז לא חשב איש בארץ שתהיה מלחמה, ו־בוודאי לא שאנו נפתח במלחמה. תקופת ההמתנה נתנה לנו את ה־אפשרות לעשות את ההכנות הפולי־טיות. ורכשנו לצדנו את ארה"ב. נאצר הפר את ההסכם שנערך בזמן ארה"ב בשנת 1956. תיווך של ארה"ב למניעת את הפעילות הצבאית המצרית וחסימת מצרי טיראן — נב־של. כיום ידוע שהיו דעות מצד ארה"ב שהדרך המדינית נסתיימה ו־אין דרך אחרת זולת הצבאית. אבל קשה לומר כי קיבלנו היתר מאר־ה"ב לפעול. פעלנו על דעת עצמנו והוכחה העצמאות והריבונות של ישראל לקבל החלטות. ארה"ב לא הפריעה לנו. בכך היה די כדי ל־הכשיר במלחמה.

השפעה מכרעת

בעוד שבמלחמת תש"ח הוזהו ע־מנו שתי המעצמות הגדולות, ארה"ב וברית המועצות, הרי הזדהות זו לא היתה עומדת לנו, אילו לא עמדנו במערכה הצבאי. אך מעמד שתי מ־עצמות אלה בשנת תש"ח, באזורנו, היה מעמד רופף ובלתי מכריע משום שצריך להביא בחשבון שבשנת 1948 עדיין היתה בריטניה המעצמה ה־גדולה במזרח התיכון. כוחות ברי־טיים חנו לאורך תעלת סואץ ול־אנגליה היו הסכמי הגנה עם מצרים, ירדן ועיראק. מכאן שהשפעת שתי המעצמות היתה מוגבלת. היפוכו של דבר בשנת 1956; אז הלכו בריטניה וצרפת בקו מקביל לקו שלנו, ואילו ארה"ב וברית המועצות פנו נגדנו. בולגנין איים בטילים על תל־אביב וארה"ב יעצה להתייחס ברצינות אל האיום. בשתי המלחמות הללו הוכחה השפעת המעצמות כמכרעת. אך ב־מלחמת תש"ח הורגשה התערבות היבה פחות, וזאת משום שאנגליה עדיין שלטה במזרח התיכון. התער־בותה של אנגליה פעלה עד להקמת המדינה, אך משהוקמה המדינה היא הפסיקה את ההתערבות לצד הער־בים.

מלחמת ששת הימים היתה מלחמה שבה ההתערבות המדינית של ה־מעצמות, פעלה בצורה מוגבלת מאד. בעוד שבשנת 1956 החליטה מועצת הביטחון על הפסקת אש ו־נסיגה, הרי בשנת 1967 החליטה מו־עצת הביטחון על הפסקת אש ללא נסיגה. בשנת 1949 נסוגנו מסיני עוד לפני פתיחות הפרים, (נסוגנו גם מ־14 כפרים בלבנון לאחר מו"מ ולא קישרנו בין הנסיגה הזאת לבין נסיגת הסורים ממשמר הירדן, משום שסורים רכשנו נסיון במו"מ). שגיאה זו עלתה לנו בהרבה דמים. שינויים אלה בהחלטות מרכזים על ההבדל המשמעותי בין ההתערבות של אר־ה"ב בשנת 1956 נגדנו לבין ההלי־כים של ארה"ב בשנת 1967, שהתנגו נסיגה בתהליכי מו"מ.

התערבות ברורה

במלחמת יום הכיפורים היתה הת־ערבות המעצמות ברורה. היא הגיעה לשיא עם שיגור הרכבות האוויריות, מבריה"מ המעצמות למצרים וסוריה ו־מארה"ב לישראל. ממשלת ישראל נמנעה מהחלטה על התקפה מונעת מחשש לתגובת ארה"ב, דבר שכמעט קבע את גורל המערכה. אך ההת־ערבות המדינית להשגת הפסקת אש, באה כאשר צה"ל חצה את התעלה. התערבות זו באה בשל איום סובי־יטי לנקוט צעדים. איום סובייטי דומה היה בב־הכת ששת הימים, כאשר צה"ל עלה על הגולן והת־קדם לעבר דמשק. אז לחצה ארה"ב על ישראל להכריז על הפסקת אש. כיום סבורים שקיסינג'ר לחץ על הפסקת אש מתוך תכנון לפתוח ב־מו"מ כאשר שני הצדדים נמצאים במצב שוה ובאיזון הכוחות. אך למעשה הלחץ היה שוב בשל התער־בות סובייטית האיום לנקוט צעדים. קיסינג'ר ניצל את המצב לצרכים שלו, וזאת משום שברית המועצות היתה מוגבלת במהלכים הדיפלומ־טיים שלה, בשל ניתוק היחסים עם ישראל.

הסכם הביניים עם מצרים היה אף הוא תוצאה של לחצים מצד ארה"ב. לחצים אלה גרמו למשבר ולתקופה של „עיון מחדש" כאשר המו"מ נכ־של בשלבו הראשון. מהלכים אלה הוכיחו ללא ספק את חשיפותה של ישראל ללחץ מדיני. תקופת ה־„רוגז" בין ארה"ב לישראל גרמה להפסקת אספקת ציוד צבאי חיוני לישראל. על רקע זה נראה לכן, ש־מבחינה מדינית נמצאת כיום ישראל בעצמאות מוגבלת הרבה יותר מאשר היתה בשנת תש"ח, ומאשר היתה בפרוץ מלחמת ששת הימים. ישראל לא תוכל היום להחליט על מבצע צבאי, בלי התייעצות עם ארה"ב כ־פי שעשתה במלחמות קודמות. זאת משום שעמדת ארה"ב כיום באיזור, היא עמדה עדיפה ביותר מאשר בכל תקופה שהיא, עמדה שדורשת תיאום עם ישראל. כך שאמנם מקבלים אנו מארה"ב סיוע צבאי יותר מאשר ב־שנים קודמות, אך העצמאות המדי־נית נפגעה יותר מכ־״־ בכל תקופה אחרת מאז קום המדינה.

„מארבע רוחות בואי הרוח..."

מאת יעקב חורגין

יום העצמאות היא תחנה בדרך אל הגאולה השלימה, והיא גם מיצפה נישא. שנה־שנה יעלו צופים לבית ישר־אל על ראש המיצפה, יצפו על הדרך שכבר עברנוה, יסובו ויצפו על הדרך שעודנה לפנינו, יאספו תוך כך נתונים של עשיות ומחדלים, ויעשו את מאזן המדינה. והמאזן, ככל מאזן אחר, הוא צירוף של הישגים וכשלונות, של מצוי ורצוי, של זכות וחובה. אכן, הזכות מרובה, אך עדיין החובה מרובה הימ־נה, בייחודיות של הרוח היהודית, בכל מה שהמושג מדינת היהודים מכיל ו־מחייב. בסך־הכל עד עתה המאזן גר־עוני, והוא ישאר גרעוני עד אשר נשכיל להעביר את צד החובה לצד הזכות. רק מיזוג מלא של ההישגים בתחום החו־מר עם הישגים בתחום הדמות החבר־תית והייחודיות של הרוח הלאומית עשוי לתת לנו את המאזן הרווחי וה־מרנין של מדינת היהודים.

*

וככל צופה לבית ישראל נוהג גם אני לעלות שנה־שנה על ראש המיצפה, על מנת לצפות מעליו פנים ואחור ולע־שות מאזן המדינה עד כה. ומדי אעלה אני נושא בלבי תפילה ישנה, החוזרת על עצמה כל אימת שאני מתכונן לע־לות על מיצפה המדינה: מי יתן ו־אמצא סוף סוף את השמים הפרושים שם למעלה בהירים, נוטפים תכלת של רוגע ושלום למטה! מדוע זה אני מוצא תמיד את שמינו משובשים בענני אף, הרי סופה ורעמים? ואני יודע, שמתחת לחשרת קדרות זאת שמורה למעננו תכלת רעננה ואביבית, והיא מחכה רק לרוח ישועה מטהרת, אשר תגרש את מארבי הסופות והרעמים, והיא תרד על ראשינו כברכה מן השמים, ואתה שמש מרפא ובשורות אביב ופריחה. הבה, איפוא, נקרא עם יחזקאל הנביא בבקעת העצמות: „מארבע רוחות בואי הרוח!" — בואי ורפאי את שמינו, כי עיפה נפשנו לסגרירים ולקדרות ולמא־רבי סופות ורעמים! כי כלתה נפשנו אל קול התור, אל ניצני האביב, אל הישיבה האדנותית הבוטחת של איש תחת גפנו ותחת תאנתו!

ואם אל ארץ אביט ממרום המיצ־פה — והנה הראות לקויה, באשר ערפל כבד מכסה אותה, ואין לראות לא דרך ולא תמרור, לא כיוון ולא יעד. ומבעד לערפל נראים צללים של בני אדם פזו־רים, מנותקים זה מזה, כשהם מגש־שים סביבם כעיוורים. ומתוך כל החזות הקודרת הזאת של תעיה ומבוכה ואוב־דן דרך — ומה שגרוע מזה שבעתיים: של אובדן יעד; של גבים כפופים וזיק־נה ללא עת, של מימשל שפל ברך וקצר יד — אני שומע גם משם את הקריאה לרוח הישועה המטהרת. הרוח, אשר תקרע בחזקת היד את אפר הערפל מעל העינים, אשר תגלה אחים לתועים ה־מדמים את עצמם בודדים ועזובים, אשר תחשוף את הדרכים והכיוונים ותטהר את הראות. או אז ישוב ויתגלה היעד כשמש גדולה, חדשה, אשר מרפא בכנ־פיה לכל ייסורינו ופחדינו.

*

ואולם משימתה הגדולה של רוח הישועה תהיה, אשר תאחז בציצית ראשו של המנהיג המפולל והמצופה זה כמה, ונעלהו על הבמה המחכה לו בתוכנו. זה יהיה המנהיג, אשר יישר גבים כפופים, ויצית בנו מחדש את אש האמונה הדועכת; אשר יחזיר לנו את הגאון הלאומי שנכפש בעפר, את ההע־זה הנחשונית שהתנוונה להילוך תמס; אשר לא יהסס מלהכות בעוז על הידים הסמאות של מהרסים ומחריבים מבית, ובעת ובעונה אחת להיות הוא, כל־כולו הוא, בפני אויבים וידידים כאחד מחוץ; אשר יגדל לדימוקרטיה שלנו שניים וציפורניים וילמד אותה להתגונן בפני אנסים צבועים. ולא בשמים המנהיג הזה ולא באספמיה. הוא שרוי בכל הירהור ורגש של כל אזרח בישראל, הוא כלוא בצינוק של מוסכמות ושג־רות, בתוך התהום שבין מפלגה למפל־גה, מאחורי החומה של מנהיגים קטני ארץ, אפורים, המקיפה עלינו סביב. הוא מתדפק בתוך רצון הקיום שלנו, בתוך הכורח הלאומי וההיסטורי לח־יות בארץ הזאת לטוב ולרע.

הבה, אחים, ונלכד את כל תרדד־תינו בזעקה אחת, גדולה ומרה: מאר־בע רוחות בואי הרוח ותני לדורנו ה־נבוך והתועה את מנהיגו הראוי!

מיגון לשמחה

מאת הרב כ.פ. טכורש

שנה שנה ביום הכרזת המדינה, ביום ה' באייר אנו חוגגים את יום העצמאות, לציון ולזכרון, כיום שמחה וצהלה, המעוטר בחגיגיות יתירה ובהתרוממות הגוף, הנפש והרוח.

ליום זה קשור יום ד' אייר, אשר בו מתייחדים עם נשמות הבנים ש־נפלו על מזבח המולדת בגעגוע עליה ועל העם היושב בציון מפני מתנפ־לים, אויבים, ושונאים הרוצים ל־השמידנו כליל חלילה. מעניין ההבדל של הזמן, מבלי משים נקבע בין ההזכרה לגבורים שהוא עד שעה שבע בערב, ומשבע מתחילות החגי־גות. וכאילו אנו נכנסים תחת כנפי השמחות והצהלות להביע להודות ולהלל לה' השוכן בציון, בשבח וב־הוקרה על הקמת מדינתנו היקרה, שנשגבה, פריחתה והתפתחותה. הרי מעניין: לפני רגעים מספר עוד הילנו דמעותינו ושמנו אותן בנאד הצער הכאב, גם בכינו על אבדן חיילינו, יקירינו, שהערו את נפשו־תיהם הצעירות המוסוספות למען השם, עמו וארצו, וכעבור רגעים ספורים אנו מיד עוברים לעולם אחר, ל־צלום של שמחה ועליזות. הוה אומר, כי רק רגע מפריד בין החושך וה־אור, בין האבלות והיגונות לבין הששונות והשמחות. אכן, רוח היא באומה שלנו, אין דוגמתה בעולם, כך היא דרכה, של אומה סגולה כל העמים מדור דור, העצורה בתכונה מיוחדת, באופי איתן ומוצק בשרשי הויה.

*

עם ישראל מחונן במידה כפולה זו, המורשתית בתוך תוכו, בנפשו ובנשמתו, שאבלות ושמחה כאילו שלובות זו בזו. העם אינו נופל ברוחו בימי אבלו, ביגונו ובייסוריו, ואינו נלכד חלילה בזרועות הייאוש; בימי שמחותיו אינו משתולל ומה־הולל ללא מידה וגבול חלילה, כי דוגמת הגויים לסוגיהם, יודע הוא לאזן בין השמחה והיגון, לתתום תומיכים במבחן חייו ובצעדות מע־שיו. זהו סוד קיומו, וכאן סמוך רז עתידו המזהיר על פני הדורות ה־באים.

ולכך משתקפת הרוח הכפולה ה־זאת, ההכונה הדו־אנפית של אבל ושמחה, בחגים ובמועדים שבמסורת תורתינו. יש להם שיוך עם השמחה האדירה הפומבית, שבאה לידי בי־טוי בימים אלה, מוקר גם בישוי של אבלות, דיכאון־רוח, לזכרון אבו־תינו וילדינו שנספו, ולחללי הרב השמדה של מיליוני יהודים שנרצחו, אשר אנו מעלים זכרונם.

והנה דוגמה קלסית: רק שבעה ימים מפרידים בין שבת חזון ושבת נחמו. בשבת חזון אנו קוראים ב־הפטרה דברים מזעזעים, דברי נבו־אה ותוכחה חמורים של הנביא יש־עיה, דברים אלגיים ונכאים המתאי־מים את נפש האומה: „הוי גוי חוטא, עם כבד עון וגו', ארצכם שממה, עריכם שרופה אש, אדמתכם לנגד־כם זרים אוכלים אותה ושממה כמהפכת זרים וגו'" (ישעיה א', ז'), ומיד לאחריה, בשבת שניה, אנו קוראים את ההפטרה, שתכונה שמחה, גילה ורנן צלילים לנמו־אחרים, המנעימים ומצהילים את נפש המרוממים את הקומה הרוח: „נחמו נחמו עמי יאמר אלקיכם, דברו על לב ירושלים וקראו אליה כי מלאה צבאה" וגו'. קול קורא במדבר: פנו דרך ה' ישרו בערבה מסלה לאלקינו" וגו' (ישעיהו מ', א־ג'). כי אמנם זהו כוחו של עם ישראל, כאן חבוי סוד בצחיות ה־וויתו בחיי הדורות.

ואני ממליץ בזה על הפסוק: „כי רגע באפו חיים ברצונו" (תהלים ל', ו') בעקבות אמרתו הקולעת של האדמו"ר בעל ה„שפת אמת" זצ"ל, לפי דברי הגמרא (ברכות ד', ז' ע"ב) על הפסוק (במדבר כ"ג ח') „מה אקוב לא קבה אל ומה אזעם לא זעם ה' וגו'", וכמה זעמו רגע — ואומר: רגע זהו נוטריקון: „רא־שית גוים עמלק", ד"א: הבלעמים והבלקים למיניהם, מגמתם לכוון את הרגע של השמדת ישראל חלילה, אבל לאשרנו אף לא פעם לא יכלו לכוון בכוונה רגע הזה, כי ה' שומרנו וה' מצילנו, והוספתי לפירושו ב־מובן „כי רגע באפו", כלומר: אמנם נהנים אנו לפעמים באפו וכעסו, של הקב"ה והסתר פנים, אבל נצח ישראל לא ישקר, „חיים ברצונו", שוב אנו מתנערים, מתעודדים ומת־רוננים, וחיים תרתי משמע, חיים רגילים וחיים של סיפוק נפש, והוזות הרוח והנשמה, מחד — וסיפוק צר־כינו הלאומיים המדיניים והכלכליים, מאידך, בעקבות דרשת חז"ל על „ותחיין את הילדים" (שמות א' י"ז) שהיו מספיקות להם מים ומזון... (סוטה י"א ב'). שבשגשוג ופיתוח, בניין ויצירה, במלוא ההיגוי וההיקף, וכן יש לכוון בדברי הנשיא (ישעיה כ"ז, ג') „אני ה' נוצרה לרגעים" ד"א: כפירוש המלבי"ם שם: „אש־קנו" אשקה את הכרם בכל רגע „בל יתקלקל", ד"א, שלא יבוצעו חלילה הרגעים של „ראשית גויים עמלק", ובהמשך התקופות, „לילה ויום אצ־רנו" (שם) „והנה לא ינום ולא יישן שומר ישראל" (תהלים קכ"א ד').

ויש להמליץ ברוח זו בדברי חז"ל בגמרא יבמות (ד' קכ"א ע"ב), „אמר להם לא נביא אנכי וכו' אלא דבר שהצדיק מתעסק בו יכשל בו זרעו וכו' שנאמר וסביביו נשערה מאד (תהלים נ', ג'). מלמד שהקב"ה מדקדק עם סביביו כחוט השערה", עם ישראל נקרא צדיק, בבחינת „פתחו שערים ויבא גוי צדיק, שומר אמונים" (ישעיה כ"ו ב') וסביביו נשערה מאד, היו תלויים מנגד, רק כמידת השערה, מידה זעומה מפרידה בין חיי אבילות ובין חיי שמחה.

*

אולם, עם ישראל יודע את סוד האיזון בין יגון ושמחה, ומהשמעת האבלות והיגון מסוגל הוא לעבור למעמד של שמחה וצהלה, שמחת העבודה וחדוות היצירה, בעזרת אלקי ציון וירושלים „והכל הולך אחר החיתום" (ברכות י"ב ע"א), בבחינת „ה' ניצב על חומת אנך ובידו אנך" (עמוס ז', ז'), המטו־טלת בידו יתברך שמו, ושיווי משקלו ואיזונו של העם — בזרועו, וכך הוא שומר ומדקדק עליו, לבלתי לפגוע בו ולהכריעהו חלילה.

הבה נתאחד שוב עוז וגבורה עיני־איה ביום חג העצמאות הכ"ח, שאנו מלאי אמונה ותקוה לבאות, נשיש ונשמח ביום זה, נודה לה' על כל החסדים שעשה לנו עד הלום, „ואין הלום אלא מלכות" (זבחים ק"ב ע"א) נצעד קדימה בקומה זקופה, דשנים ורעננים, לקראת גאולתנו ה' שלמה, הצועדת לנגדנו. כה יתן.

במקום עלייה – ירידה

מאת יצחק דויטש

הסיסמה המרכזית אשר נחרתה על דגלה של מדינת היהודים היא — קיבוץ גלויות. זהו למעשה עיקר תוכנה של מדינת היהודים. ואמנם אפשר בהחלט להתגאות בהישגים אשר הושגו; 650 אלף היהודים שהיו כאן בה' באייר תש"ח מספרם גדל והלך וכיום אנחנו מונים במדינה קרוב ל־3 מיליון יהודים. מאזן ההגירה תרם כ־60 אחוז מכלל הגידול.

אולם, התוצאה הכוללת הזו אינה שתסית את דעתנו מהמגמה המסתמנת בשנים האחרונות של תנועה מישראל לגולה. התופעה מוכרת לנו מסיכומים סטטיסטיים; אנחנו יודעים אותם מסביבתנו הקרובה כאשר שכנים, דיירים בבניין, קרובים ובני משפחה, ידידים וחברים או חיילים בגדוד המילואים שלנו נעלמים. תחילה, כך אומרים, הם יצאו לביקור, עבודה ארעית או שליחות; לאחר מכן מתברר שזו מתמשכת וכי הם פשוט עקרו מהארץ. אנחנו מכירים את התופעה כאשר מזדמן בעת ביקור בחו"ל לפגוש בישראלי היורד, בשוב לו וברע לו. מכל מקום, זו אינה עוד תופעת־שוליים אלא תופעה מרכזית ובולטת.

שלוש מאות אלף

לפי נתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, שוהים כיום למעלה מ־300 אלף ישראלים בחו"ל. 230 אלף מתוכים שוהים שם למעלה מ־12 חודש, ורובם תקופה של שנים רבות. אלה הם, לפי כל הסימנים, יורדים מובהקים.

כדאי שנזכור, כי המדובר הוא בישראלים, כלומר ביהודים אשר קיבלו תעודת זהות ישראלית לאחר ששהו כאן שנה לפחות. עולים שירדו מהארץ לאחר שהייה קצרה, מספרם רב יותר ואין על כך סטטיסטיקה מדוייקת. המספר של 300 אלף מתייחס איפוא לאוכלוסין לאחר שעברו את תקופת הקליטה בארץ והפכו להיות „ישראלים". חלק גדול מהם ילידי הארץ ורובם הגדול בעלי ותק רב. מחקר של ד"ר דב ומיקי אליצור (פברואר 1974) על מידגם של אוכלוסיית יורדים בארה"ב ובצרפת, השוהים בחו"ל למעלה מחמש שנים, מראה כי כשליש מהם הינם ילידי הארץ, למעלה ממחציתם ילידי אירופה וארה"ב וכחמישית ילידי אסיה ואפריקה.

שנת הירידה הגדולה

האומדנים על תנועת ההגירה מראים כי בשנת 1974 היתה ירידה גדולה מהארץ בהיקף מדאיג. מספר היורדים באותה שנה הגיע לכ־20 אלף. בשנת 1975 הגיע מספר היורדים לכ־16 אלף.

המתחרה לשנים אלו בירידה הן שנות המיתון. עפ"י האומדנים היה שיא הירידה מהארץ בשנת 1966. בחודשים הראשונים של 1967 נמשכה הירידה הגדולה, אך המגמה השתנתה עם מלחמת ששת הימים.

מיתון ומלחמה

התנועה מישראל החוצה משקפת משפל בתוך המדינה. מצוקה כלכלית, בעיקר התערערות בביטחון התעסוקתי, ומצב בטחוני בלתי יציב הם הגורמים העיקריים לכך שתושבים מחפשים להם שקט וביטחון בארצות שמחוץ למדינת ישראל. בדרך כלל אין היורדים מודים בהשפעה של הגורם השני. הם אינם מסתירים שיקולים של המצב התעסוקתי; אבל פחות מכך הם נוטים להודות כי הם עוזבים את ישראל בגלל המצב הבטחוני. אולם עצם העובדה שממדי הירידה התרחבו בתקופת המיתון ולאחר מלחמת יום הכיפורים הם ההוכחה המדברת בעד עצמה.

נזקה של הירידה

פגיעתה של הירידה קשה בתחומים רבים. קודם כל היא מצמצמת את הבסיס של המדינה. שלוש מאות אלף היורדים (ואפילו אם נניח כי המספר המוחלט נמוך יותר, אף כי יש לצרף אליהם את אלה שעזבו את הארץ בשנה הראשונה לעלייתם) היו מגדילים מספרם ע"י ריבוי טבעי. המדינה הקטנה יותר — מצבה הבטחוני קשה יותר. החיזיון של יורדים משפיע מוראלית על האוכלוסיה כולה. כך גם קיים הנזק בזה שהיורדים הם צעירים המוציאים דיבת הארץ רעה.

יש לקחת בחשבון שהמדינה משקיעה סכומים גדולים בכל אזרח, הן עולה והן יליד הארץ. זאת בחינוך, בבריאות ובשירותים אחרים. הירידה מהווה איפוא הפסד גם בתחום זה. ראוי לציין שהמדענים בעלי שיעור קומה ירדו מהארץ והם רופאים בארצות זרות.

החזרת יורדים

ממדי הירידה האמורים מציבים אתגר כפול להנהגת המדינה והכוחות הציוניים. האחד הוא: בלימת הירידה. האחר: החזרתם של היורדים.

בתחום של החזרת ישראלים שירדו מהארץ קיימת פעילות ממוסדת. הנושא נידון במחקרים שונים. ועדה ציבורית בראשות ח"כ ע. יפה בחנה אותו מצדדים שונים וכתוצאה מכך הוקמה ועדה בינמשרדית לטיפול באוכלוסיית היורדים, שבראשה עומד אלי פז, יועץ יו"ר הסוכנות לטיפול בירידה. בוועדה זו משתתפים נציגי משרדי האוצר, העבודה, הקליטה והשיכון, הסוכנות וההסתדרות הציונית.

בפעילות זו יש מקום לזכור את הניסיון שנרכש לאחר מלחמת ששת הימים. במסגרת התנופה שניתנה בתחומים שונים הוחלט גם על מבצע מיוחד להחזרת היורדים. נקבע אז כי ישראלים שירדו מהארץ לפני שנת 1964 ייהנו מזכויות הניתנות לעולים: סיוע בדירה, הקלות במכס וכו'. הטבות אלה עוררו ביקורת בארץ מבחינת „חוטא נשכר". התוצאה הסופית היתה מאכזבת: נמצא אז כי כ־8000 נפש בלבד חזרו במבצע זה — ואפשר שחלקם היה חוזר בלאו הכי. את התוצאה המאכזבת אפשר לייחס לשתי סיבות עיקריות: א) יורדי המיתון לא נהנו מההטבות אשר חלו על ישראלים שיצאו לפני שנת 1964; ב) ליקויי התקשורת עם היורדים מנעו הבאת דבר ההקלות אליהם.

יועץ יו"ר הסוכנות ומנהל היחידה לטיפול בירידה, אלי פז, מציין שביום אין ניתנות ליורדים־חוזרים הטבות בדומה לאלה של עולים. אולם ישנו סיוע עפ"י קריטריונים מקצועיים, משפחתיים, וותק בחו"ל בתחומי שיכון, תעסוקה והלוואה למימון החזרה באמצעות הגופים הנוגעים בדבר. נוסף על כך מטפחים את קיום הקשר עם היורדים ע"י השיפתם, עריכת מפגשים, הפצת דפי מידע וכו'. תופעה מעניינת היא שישראלים המגלים נכונות לחזור מוכנים לעבור לערי פיתוח לאחר שהם לומדים לדעת כי עיר הפיתוח של היום אינה עוד מעברה, אלא עיר עם בנייה מודרנית, מרחבי קרקע, תעסוקה מובטחת ובשל שכלול התחבורה לסוגיה הצטמצם המרחק בינה לבין יישובי הארץ (לעתים קשה להגיע משכונה בתוך עיר גדולה לשכונה אחרת, יותר מאשר מעיר פיתוח לאותה עיר). לדוגמה הוא מציין את הפניה האישית היפה והנרגשת של ברוך וגנר, ראש מועצת כרמיאל, אל ישראלים בחו"ל, בה הצביע על היתרונות של עירו בתחומים האמורים ובתוספת הדגש על החתך החברתי המעולה. בסך הכל צופה יועץ יו"ר הסוכנות לטיפול בירידה, כי הטיפול יביא לי החזרתם של מספר ניכר של יורדים. הוא נוקב במספר של 5000 חוזרים בשנת 1976. מי יתן.

המאמץ: הבלימה

לטיפול בהחזרתם של היורדים יש ערך רב, אכן כל נפש שמצילים חשובה. יש לציין בחיוב את ההחלטה להעניק זכויות של עולה לכל מי שירד לפני גיל 14. אולם דומה כי המאמץ העיקרי צריך להיות בתחום בלימת הירידה. כאן הטיפול הוא פחות ע"י יחידה אדמיניסטרטיבית זו או אחרת, אלא ע"י ההנהגה הלאומית.

נכון הוא שקשיים כלכליים ומצב בטחוני הם הדחפים העיקריים לירידה. יש גם בעיות של ביורוקרטיה קשה ותמורה המהווה דירבון לירידה מהארץ. בכל אלה יש לטפל באופן נמרץ. אך מעבר לכך צריך לפעול ליצירת אווירה שונה במדינה; אווירה של שותפות וערכים, אשר כה הבלם העיקרי לירידה.

וזהו מבחנה העליון של הנהגה.

חג ודמותו

מאת יצחק שניאורסון

דפוסי קבע של חג ומועד אינם נוצרים בבת אחת ואינם נכפים מגבוה. בדרך כלל מתגבשת צורת החג במרוצת הזמן ותכניו כמו גם אופיו ודיוקנו מתעצבים ומתייצבים מבפנים ע"י המוני העם. אף על פי כן אין ההנהגה המדינית ואבות המחשבה בישראל פטורים מלסייע ולהדריך בתהליך הגיבוש ואף ביצירת הדפוסים והתבניות שבהם ובתוכם יוצקו רצון העם וחוויות יצירתו על זריחת השחר של העצמאות המדינית.

מנקודת מבט זו קצת תמוה שלמרות העובדה שכבר עברו ימי דור מאז קום המדינה, פניה המגיעים עדיין לא נתגבשו ואפילו סימנים ראשונים של בגרות צורנית טרם נראים באופק התרבותי והתרבותי. בשנים קודמות התמקדו התגיגות המרכזיות בעיקר מסביב לנושא הצבאי, אבל בהדרגה קמו עוררין על דרך זו, שהיתה כמעט בלעדית. המצעד הצה"לי שוב לא נערך כבראשונה. אמנם ייתכן שיש מן החיוב בכך, אך יחד עם זאת אין להתעלם מזה שהיתרון הגדול בקיום המצעד היה גנוז בכך שהוא ליכד את האומה מסביב לנושא שנתן ביטוי רב־כוח ורב־רושם לעצמה עברית מחודשת. המצעד נסך גאווה לאומית והעניק קורת־רוח מיוחדת לדור הצעיר ולהמוני העם שקומתם נזדקפה ורוחם התעודדה לנוכח הפגנת כוח מרשימה.

חלל ריק

ברם, החולשה אינה מתמצית בביטולה של הפגנת הכוח אלא בהעדרה של אלטרנטיבה אחרת תמורה.

הפגם אינו איפוא בזה ששוב אין לפנינו מצעד מרכזי צבאי אלא בזה שלא דאגו מבעוד מועד למתן ביטוי בצורה אחרת, שתלכד את העם, בדומה לאותה תחושת שיתוף ואחווה שהקיפה ואיחדה את העם לנוכח החזיון של עוצמה צבאית.

על רקע זה של חלל ריק אין כל תימה שרבים וטובים עומדים תוהים ונבוכים בעיצומו של חג, אשר לפתע נתרוקן מתוכן ומתמלא בהבוסות של פטישי פלסטיק הנחתות על ראשי ההמון העובר באפס מעשה ברחובות קריה. דומה שהציבור הרחב רואה במורת־רוח העדר תוכן ביום חג ומועד, שבא לציין את חידושה של מלכות ישראל.

כאמור, אין אפשרות להטיל צו מגבוה לחוג, אבל ציוני דרך ורמזי הליכות, מתוך הנחיות הכוונה מודרכת, כותב עמם להחיות לבבות שיוושו ביתר עניין וביתר חגיגיות חשיבותה של שמחה ביום זה. מובן זה מן הראוי לציין שדווקא בחוגי הציונות הדתית הולכת וקורמת עור וגידים צורת חג כהלכתה שמעניקה חוויה מרנינה לכל באי שעריה. תפילה חגיגית וסעודה משפחתית, התוועדות חברים ודברים מעניני דיומא, תהלוכה צנועה ותערוכה נאה, מקהלה וזמר, תסכית ומחול — באלה ובכיוצא באלה מצטיינת ביחוד ההתיישבות הדתית, שמן הראוי כי אף אנשי העיר יילכו בעקבותיה. אבל יחד עם זה מצווים אבות החינוך בארץ לתת את הדעת בצורה מעמיקה יותר כיצד לצקת כלים בני קיימא במובן ערכי והדרכתי, שיעמדו ימים רבים כדי להריק לתוכם תכנים ומאווים, שאיפות וזכרונות של עם עתיק יומין המחדש נעוריו כקדם.

שניים מבין עשרה מדליקי משואות

מאת שלום צוריאל

שרה לאור מאנגליה ושמואל פראוור מאוסטרליה הרחוקה, הם שנים מעשרת הנערים והנערות, חניכי תנועות הנוער הציוניות־החלוציות בחו"ל, שנבחרו השנה להדליק את המשואות המסורתיות, הפותחות את חגיגות העצמאות של מדינת ישראל.

שרה לאור

בחירתם של עשרה צעירים וצעירות אלו לא היתה מקרית. היא באה בעקבות „כנס ירושלים לאחדות ישראל", שנערך לפני מספר חודשים והשתתפו בו מנהיגים יהודיים מכל העולם. מגמתו המוצהרת של הכנס היתה להגביר את זיקת העם היהודי למדינת ישראל ולחזק את קשרי מדינת ישראל עם העם היהודי בכל אתר ואתר.

שרה ושמואל, ויחד אתם שמונה חבריהם, ייקראו במעמד הממלכתי הנערך בהר־הרצל בירושלים, למרגלות קברו של חוזה המדינה, להדליק את המשואות בשם קהילות ישראל בכל העולם. בכך יביעו את הזדהות עם היהודי עם מדינת ישראל הנכנסת לשנה הכ"ט לעצמאותה.

ציונות פעילה

הביוגרפיה של שרה (18) אופיינית לרבים מחברי תנועת „בני־עקיבא" באנגליה. נולדה בלונדון וגדלה בבית דתי ובאווירה ציונית. כשהצטרפה לבנ"ע ידעו הוריה שסוף הדרך תוביל אותה בוודאי לארץ ישראל. שרה למדה בבי"ס יסודי יהודי אולם את לימודיה התיכוניים נאלצה ללמוד בבית־ספר כללי. מה שהחסירה בבית הספר השלימה ב„בני־עקיבא". למרות שהבית היה כאמור בית דתי וציוני הרי את עיקר השקפתה הדתית היא זוקפת לחינוך שקיבלה בבנ"ע. „זוהי ציונות פעילה", אומרת שרה. „שם לא רק מדברים. במהלך הפעולות שלנו בתנועה אנו נדרשים להוכיח זאת במעשים — הן במחנות שאנו מקיימים בתקופות החופש והן כשנדרשת מאתנו פעולה למען ישראל. ידוע, למשל, שבראש הפגנות התמיכה בלונדון למען ישראל צועדים תמיד חברי בנ"ע. ובכלל, תנועת בנ"ע היא התנועה הפעילה ביותר בקרב תנועות הנוער באנגליה".

שרה היא אחת מפעילים המרכזיים של בנ"ע באנגליה. שימשה מספר שנים כמדריכה וכמרכזת אחד הסניפים בלונדון. כיום היא נמצאת בישראל במסגרת ההכשרה של התנועה בכפר עציון.

שרה היתה מעדיפה להישאר בארץ בתום שנת ההכשרה, אלא שחובה עליה מצווה התנועה לשוב לתקופה נוספת לאנגליה כדי לפעול בתנועה ולהכשיר מדריכים מקומיים שימשיכו את הפעילות החינוכית בתנועה.

אומרת שרה: „בחרתי במסלול ההכשרה מתוך הרגשת חובה לעשות משהו למען התנועה, למען ישראל. וזאת אוכל לעשות באנגליה בתום שנה של הכשרה בישראל".

כדי להסיר כל ספק, היא מוסיפה מיד: „ברור לי לגמרי שלאחר שנתיים־שלוש של פעילות בתנועה אשוב לישראל, כי כאן מקומי. בתקופה הקצרה של שלושה חודשים הספקתי לעמוד על תנאי החיים בישראל. אני יודעת, החיים כאן יותר קשים מכל הבחינות. אצטרך לוותר על תנאי חיים נוחים יותר באנגליה. אבל אני עושה זאת בהכרה מלאה, מתוך אמונה כי בשביל להיות יהודיה שלמה מקומי כאן בישראל".

המכתבים הנלהבים ששיגרה מכאן להוריה הניעו אף אותם לעשות הכנות לקראת עלייתם. כך נודע לה מתוך מכתב שקיבלה מהוריה לפני מספר ימים.

שלושה חודשים בלבד נמצאת שרה בהכשרה. אולם העברית שבפיה מעידה שאין זה פרי למידה של שלושה חודשים בלבד. „בתנועה באנגליה השתדלנו לדבר עברית. זה חלק חשוב בפעילות החינוכית שלנו, במיוחד במחנות. בתקופה הקצרה שאני בהכשרה שיפרתי את השפה, אבל אני מרגישה שאני צריכה עוד ללמוד הרבה".

בהכשרה לא רק לומדים אלא גם עובדים. שרה עובדת במפעל התעשייתי, ולדבריה היא חשה סיפוק עצום בכל חלק מחלקי המלאכה שהיא עושה. „רק בישראל אני יכולה לחוש הרגשה נפלאה כזאת" — מעידה שרה על עצמה.

שמואל פראוור

מקומו של כל יהודי — בישראל

שמואל פראוור (18) נולד במלבורן שבאוסטרליה וגדל בבית מסורתי. את השכלתו רכש בבית ספר יהודי, אולם את חינוכו הדתי והציוני קיבל ב„בני־עקיבא".

יהדות מלבורן, המונה כ־35 אלף יהודים, מצטיינת, לדברי שמואל, בחיים יהודיים תוססים. כפשרה בזוגה משרתים את הקהילה, מסעדות כשרות וצרכי מזון כשרים. „לא קשה להיות יהודי במלבורן", אומר שמואל. „אולי בגלל היותה של יהדות אוסטרליה מרוחקת ומנותקת מהעולם אין הקהילה היהודית סומכת על עזרה מבחוץ, ולפיכך משתדלת לפתור את כל בעיותיה בכוחות עצמה. כך מצויים מספר בתי ספר יהודיים, שהגדול שבהם הוא בית־ספר „הר הצופים", שזכה השנה בפרס על שם הנשיא ש. ז. שזר ז"ל מטעם ההסתדרות הציונית, בעד עבודתו החינוכית היהודית. מלבדו קיימים בתי ספר נוספים, ובכללם בתי ספר דתיים".

ומה באשר להתבוללות, נושא כאוב ברבות מקהילות ישראל בעולם? „קיימת התבוללות בקרב יהדות אוסטרליה", אומר שמואל, „אם כי במימדים קטנים יותר מאשר במקומות אחרים. כעשרים אחוז מנישואי הזוגות הצעירים הם נישואי תערובת. זאת, כשלעצמה סיבה מספקת כדי לומר שמקומו של כל יהודי הוא בישראל".

אלא ששמואל מודע לקשיים המעכבים את עלייתם של היהודים מאוסטרליה. רמת חייהם של היהודים באוסטרליה גבוהה ביותר. זהו, לדעתו, הגורם המרכזי המעכב עלייתם של היהודים. „את הציונות שלהם הם מבטאים בתרומות כספיות", אומר שמואל בצורה מפוכחת.

אולם, אין זה מצב של ייאוש. לדעתו, המפתח לעליה מארצות הרווחה מצוי בידי תנועות הנוער. „בני עקיבא", כמו גם יתר תנועות הנוער החלוציות, צריכות להגביר לא פשרות. אינני רוצה להשתמש במילה „פרד", אבל אני מתכוון לומר שהפניה לנוער צריכה להיות בלשון ברורה וחד־משמעית — עליה לישראל".

שמואל נמצא אף הוא במסגרת ההכשרה בכפר עציון. פעיל מאד בחיים החברתיים ומשמש כיו"ר המזכירות של ההכשרה. אבנר, מרכז ההכשרה, מגדירו כטיפוס „איכפתניק".

כשרה, גם שמואל אינו שש לשוב בתום תקופת ההכשרה לעבודה בתנועה באוסטרליה. „זוהי דילמה רצינית לא רק בשביל שמואל אלא גם בשבילנו", אומר אבנר. „אבל אנו משוכנעים שאם לא ישוב, עלולה התנועה באוסטרליה להפסיד מנהיג שתרומתו עשויה להיות גדולה, לכן יש חשיבות רבה לעבודתו בתנועה".

אהבת הארץ ואהבת ישראל

שיחה עם שרה ושמואל יש בה משום משב רוח מרענן. אהבת הארץ ואהבת ישראל עוברות כחוט השני בכל מהלך השיחה. לא שהם תמימים ועיניהם סחו מראות את הליקויים והפגמים בחברה הישראלית, אבל על כל אלה תכסה אהבת ישראל שאין לה שיעור.

שרה: „כשאני מתהלכת בכפר עציון, בירושלים או בכל מקום אחר בארץ אני מרגישה שייכות לארץ, לאנשים, לעצים, ולמעשה לכל־דבר. אני מרגישה קשר עם האנשים מבלי שעברתי היכרות או פתחתי בשיחה אתם. באנגליה אני לא יכולה להרגיש כך. חסרה לי שם הרגשת השייכות אותה אני מרגישה כאן. זה דבר גדול".

שמואל: „כשהגעתי לארץ חיכתה לי קבלת פנים לא נעימה. כמו שאומרים קיבלתי מיד בכניסתי לארץ מקלחת קרה. נהג המונית, בה נסענו משדה התעופה לכפר עציון, פתח בשיחה אתנו. במהלכה השיח דברי ביקורת קשים במדינה ובחברה הישראלית. „אף אחד לא יתן בי מדינה הזאת דבר ללא תמורה כספית", אמר נהג המונית. בשביתות אגד ראינו עד כמה לא צדק נהג המונית. בעלי הרכב גילו התנהגות אזרחית למופת ואספו את האנשים לעבודתם ללא כל תמורה כספית. כך לא היה יכול לקרות באוסטרליה. מפני שבאמת באוסטרליה אנשים לא חושבים מה טוב למדינה אלא מה טוב להם. כל אחד דואג לעצמו. אני אומר כך: אוסטרליה זה מקום לגור בו. ישראל זה מקום להיות בו, זהו העיקר, וזה לדעתי ההבדל הגדול. אני רוצה להיות ולכן מקומי בישראל".

כאשר תיקרא הערב שרה להדליק את המשואה בשם יהדות אנגליה, ושמואל בשם יהדות אוסטרליה, הם ייבטאו בכך לא רק את הקשר האישי שלהם לארץ ישראל ולעם ישראל, אלא את הקשרים האמיצים של יהדות אנגליה ויהדות אוסטרליה כולן.

המדינה בת הכ״ח בעיני בן כ״ח

מאת שאול מייזליש

כמעט נולד עם המדינה, מוטי דירסקי, בן 28, רואה זוהר מייצג לדברי חבריו, את הצעיר הדתי הממוצע של אלי המדינה, ויכולים לעשות היום חשבון־נפש של כ"ח ימי. ומזווית הראייה האישית־פרטית אל האספקלריה הרחבה. בדרום תל־אביב כבן למשפחה מסורתית („לא הרגישו אז העניין הדתי"), אבל סבו היה רב בדרום תל־אביב, ולכן טבעי היה שיישלח לביה"ס הממ"ד „תחכמוני" שברחוב לילינבלום. לימודיו בבית הספר גרמו לכך שמוטי נתפס לתורה ומצוות ולמרות הלחצים הנגדיים שהופעלו עליו בבית הוריו, תבע במפגיע ללכת לישיבה תיכונית. רק משהצליח לשכנע את הוריו שהישיבה היא מין „בית־ספר תיכון יותר עם פנימיה", הצליח גם להירשם לישיבת „בני־עקיבא" בנחלים, בה למד ארבע שנים. „הישיבה עזרה לי רבות בעיצוב אישיותי. יחד עם זאת עוד הייתי בקשרים עם תנועת הצופים הדתיים, שגם היא היוותה מסגרת חברתית שתרמה לי רבות". הישיבה הכשירה אותו לחיי הצבא בתחום הדתי. „ניסו להשפיע עלי רבות ללכת לישיבה גבוהה, אבל אז משך אותי הצבא. היום אני מצטער שלא הלכתי לשנה או שנתיים ללימודים בישיבה גבוהה. זה היה ממלא אותי — התקופה הזו חסרה. במקום זאת הלך מוטי ל„גולני". „כאן ראיתי כמה חשוב בסיס איתן כדי לעמוד במבחנים העומדים ביחידה קרבית". עם השחרור מגיע דירסקי לאוניברסיטת תל־אביב, לחוג חברה, חשבונאות וכלכלה. למימון לימודיו עבד במשמרות. כשסיים, פתח משרד רואי־חשבון עם חבר דתי. בתקופת הלימודים נשא את אתי, בת למשפחה מהמפד"ל בפתח־תקוה, ומוטי אף הקים את ביתו בעיר זו. אסף, ובשבוע האחרון הוכנס בבריתו של אברהם אבינו הבן.

מוטי דירסקי

לתת ולא רק לקבל

דרך שיגרתית של צעיר דתי. לכאורה, לא חסר לו בו הוא יכול לפרוש מיום־עבודה ולשאוב מלוא החופן מן משפחתו. ובכל־זאת — חסר משהו. „כל חיי נדחתי" מעיד על עצמו. „קיבלתי הכל: חינוך טוב, השכלה תנועתית של ישראל הראשונה: אחרי הצבא חשתי שלא שאני רק מקבל, הרגשתי צורך לתת עוד. והמחשה הי משך השנים האחרונות. ידעתי שאיני יכול ללכת עתה לי והחמצתי הזדמנות. זו באה, כשלפני שנה ביקשו אותי שנה לשירות צבאי כדי להשלים קורס־קצינים ולהיות מפ. כשהסכמתי, הסתכלו עלי חברים, ידידים ובני־משפחה מה אתך? לעזוב בית, עבודה וללכת להיקרע חצי שנה ב ועוד במילואים?"

אלא שדירסקי דחה את ההערות ספגנות הציוניות. הוא ועשה מחצית השנה כצועד בקורס קציני חי"ר.

אבל בכך לא סגי: „מערכת הציפיות שלי מן המדינה תוך עפ"י רוח ישראל־סבא. אבל היות שאני בוחר ריאלי לכנוס את כל האלמנטים שבמדינה שלנו ותחת המסורתית סבא, אני חושב שיש לעשות את המקסימום להגיע לשפוט את המדינה היום, למרות ההכאות על חטא על ה שאנו שומע בכל מפגש־רעים של לילות־שבת. בסך־ה צעירה, ואי־אפשר לדרוש ממנה כמו מארה"ב שחוגגת קוממ. הסך־הכול הוא די חיובי — ולכן, אנא הפסיקו במקום זאת: התחילו לעשות!"

דירסקי תובע ממנהיגי המפד"ל השתתפות פעילה של העם, לגלות סובלנות לאנשים לא־דתיים ולהשתדל של דת מהמדינה היא גם זה, והתורה מסוגלת מצב ולכל תנאי — והיא תורת־חיים. דירסקי רואה בה הרוחות בקרב חלק מהציבור. ש„הדת הוא עניין עתיק ו מציאות ימינו". תפקיד זה של שינוי הדימוי, מוטל, לדי היהדות הדתית. „ואם הם יתמצו משימה זו עלולים להיות שכן הבחורות בעיניי אמונה ויהדות שאני נתקל בה ב„צבא היא ממש לא־תיאמן".

דירסקי מכיר צעירים בני־גילו, שהתאכזבו מן הנ לנסות מזלם בשדות־זרים. „איני מסוגל לשפוט אותם, של יהודי, רואה עצמו דתי־עקרונית — כל אחד בב על תקן זה. השאלה היא, הקורות בה אתה בוחן את מילואים ארוך? או מה? צריך לראות את זה כזכות ול הדברים מקבלים משמעות אחרת לגמרי. לא בכל דור ללכת לצבא של. בדרך־כלל היו משלמים כופר כדי להשת אז צריך הסתגל למציאות הקשה — ולתת. אין לי רק לקחת שאסף הדור לא יצטרך להסתגל למציאות חוזרת על עצמה. גם אמי ז"ל קיוותה שאני כבר לא במלחמות".

לבער תופעות שליליות

דירסקי אינו רואה פתרון לבעיית האיזור בשום ו ספלבה. „המצב מסובך מפני שהוא פשוט לא תלוי בנו. סוב ששמו ישראל. זה גורם מלכד ומאחד ועוזר להם היתה קיימת ישראל — הם היו ממציאים אותה.

אבל אם המצב המדיני־בטחוני הוא כמעט מצב בעיני מוטי, הרי המצב החברתי הוא „הרס במדיני שהוליד את ההרס החברתי, יש לבער מן השורש הנגה כואב לי שמצב הצעירים בן „חיפים" במדינה הזו לרמות כואב לי שמיטב המוחות הכלכליים־פיננסיים מקדישים דרכים כיצד לעקוף את מס־הכנסה, ולא כיצד לשפר לקדם את עיניני היצוא. כואב לי לשמוע את בני גי שאומר בטלוויזיה כי אנשים שמרמים — הורמים לגרש זה הוא הולדה של הפירה הגלוחית. שם התרגלו להצ.

„אני מבין שהמצב הזה במדינה הוא הסימפטום ל ולהישגיות שהשתלטה עלינו. הפתרון הוא אחד: חינוך. הדתי מנסים לתת תוכן אחר לחיים „מלבד סלון וטיש־לחו"ל".

דירסקי מאשים באווירה זו לא־במעט גם את העתונו „אידיולי השחיתות", שהם כמובן טיקנטיים, ובהעלמת כמו היאחזויות של קומץ צעירים בערבה.

אם כבר מדברים על ההיאחזויות — מוטי דירסקי רואה את עתודת הנוער הדתי האיכותית והטובה בארץ. והוא גם את ייעודיו: מוטי ואתי דירסקי נרשמו לגרעין „מעריב־ח את 500 הלירות הדרושות — הם מוכנים ל„אור־יהודה". את הירידה ולעבוד תוך מספר שבועות. עם זאת הוב שההתנחלות תהיה מבוקרת עם הממשלה.

עוד דיבר מוטי רבות. על דברים כואבים, על מחזי הרגלי־תרבות ואיכות־חיים. על הירידה קצרה, ואולי גם של בן הכ"ח הממוצע: „בואו נעזוב את ה„כמה הרווחה די נחזור לערכים ישנים וטובים. הם כבר הוכיחו את עצמם!"

"פיאט 127"
המכונית הנמכרת ביותר!

עכשיו! 60,950.-
FIAT

בירושלים של תש"ח

בימים ראשונים של עצמאות

מאת יונה כהן

כ"ח ניסן תש"ח
7.5.1948

את תפקיד ראשות עיריית ירושלים (הבינלאומית) מציעים לנציג הצלב האדום הבינלאומי פ. דה־רנייה. ההצעה אומרת שתהיינה שתי עיריות, עברית וערבית, והד"ר דה־רנייה יהיה ראש שתי העיריות ויתאם ביניהן.

★

בינתיים מצפים לסיומו של מו"מ ממושך בדבר צירופן של השכונות בית וגן ויפה־נוף, בית הכרם, קרית־משה, שכונת הפועל־המזרחי, ושכונת מימון, עץ־חיים וגבעת שאול לעיריית ירושלים העברית. עד כה נחשבות שכונות אלו „עצמאיות" — בעיקר כדי שלא להזרים את הכנסות מיסיהם של תושבי השכונות הללו לצורכי הערבים...

★

הערבים פגעו בצינור המים ליד לטרון והזרמת המים מראש העין לירושלים נפסקה. עתה אומרים הם להכניענו בצמא, כאשר תקותם להרעיבנו אוכזבה. השלטון הבריטי המתפרק הודיע, כי אין ביכולתו לעמוד בהבטחתו למסור ליהודים את משאבות ראש העין, כיון שבינתיים נתפסו בידי העיראקים...

א' אייר תש"ח
10.5.1948

יום גדול היה היום, ר"ח אייר תש"ח, לירושלים העברית. ביום זה נפתחו לראשונה משרדי הדואר העברי והוחל לראשונה להשתמש בבול עברי.

למן הבוקר צבאו המונים על פתחי המשרדים בשכונות גאולה, מחנה יהודה ורחביה. רבים עמלו לזכות ולהיות הראשונים הנגעים בשירותי דואר עברי. הכל חפצו למהר ליטול לידיהם את הבול העברי הראשון, שזיכרו יישאר חרות לנצח בי הולדת עצמאותנו. כשיצא הראשון וכידו הבול, ומעיניו ניבט האושר, נצטופפו רבים סביבו והתבוננו בסקרנות ובהנאה בבול המוארך, שעליו מפת המדינה היהודית וחותמת — למזכרת — של „מנהלת העם" ו„דואר".

מרגע לרגע ארך התור, והבאים — „עמך", בניה־בוניה של ירושלים, איש עמל ליד רב שתורתו אומנתו. פקיד עם סוחר, חייל עברי במדים ועקרת בית, שמכל ההורים שהיא מתבטית בהם, מתוק היה בציפיה התור הזה. בהם חובבי בולים שמקצועם בכך; והיה שם צעיר שלא ידע להיכן ואל מי לשלוח מכתבו הראשון בדואר העברי, עמד ושלח את המכתב ל...עצמו.

ושם, ישיש יקר אחד, שאגב עמידתו בתור מצא לו שעת כושר להעלות זכרונות מזכרונותיו, הוא זכר והזכיר כיצד יצא במחול בהינתן „הכרזת בלפור", שראוה כהכרזת כורש מלך פרס בשעתו. אחרי כן באו שנות יסורים וסבל, שנים עקובות מדם ורוויות־אכזבות, בשורות איוב מאלינו בגיבורי הגבורות חנק ומצור במולדת עד הגיענו הלום, לשלב זה בדרך תקומתנו.

באכזבת מה יצאה אשה אחת ממשרד הדואר. בידה נשאר מכתב המיועד לאחיה בארצות־הברית. אמרו לה שאין דרך לשלחו. העומדים בתור עודדוה: „אין דבר, גם זה עוד יבוא, שלב אחרי שלב, התחלנו — נמשיך".

את שאון הדיבורים של העומדים בתור הפסיק אותו ישיש יקר, שנטל בידו את הבול ובקול רם בירך בכל תום לבו: „ברוך — — — שהחיינו וקיימנו והגיענו לזמן הזה!" וכל העומדים שם ענו בלחש: „אמן".

★

משלחת „הצלב האדום" בירושלים הציעה להעמיד את ירושלים תחת חסותה. הם דרשו להוציא את כל הלוחמים על כל צידיהם מירושלים והעיר תפורז. העיר כולה תיחשב בית חולים גדול אחד. בטרם יספיק מי מהצדדים לעיין בהצעה, המעוררת סימני שאלה רבים וקשים, הגבירו הערבים את התקפותיהם על ירושלים העברית, במאמץ ליצור עובדות בכוח הנשק. מדברים על פלישה אפשרית של צבאות המדינות הערביות השכנות לארץ־ישראל בכלל ולירושלים בפרט.

כוחות המגן היהודיים, אנשי ההגנה, האצ"ל והלח"י, מתכוננים היטב. כבר עתה מתחיל בטיון נוטה להרחיק את התוקפים הערבים מעמדות סמוכות לשכונות יהודיות בצפון ובדרום.

ו' אייר תש"ח
16.5.1948

שלשום ה' באייר תש"ח, היה הדבר. בדיוק שנה אחת לאחר היום בו אישרה עצרת האו"ם הקמת ועדה של אחד־עשר נציגי מדינות עזנות לחקור שאלת ארץ־ישראל (אונסקופ) — הוכרז על הקמת מדינת יהודים ושמה „ישראל". מעטים בירושלים ידעו ושמעו על טקס הכרזת המדינה — רק המאושרים, שברשותם מקלט רדיו הפועל בסוללה, שהרי במרבית שעות היום והלילה אנו שרויים בלי חשמל. דווקא בשבועיים האחרונים פשטה שמועה שארה"ב תובעת מהיהודים לדחות את ההכרזה על הקמת המדינה.

מהיום הננו אדונים לעצמנו. הרגשה נפלאה אך גם מחרידה. הקץ לשלטון הבריטי, שנמשך כשלושים שנה, הגיע כאשר הנציג המסמל שלטון זה, הוא הנציב העליון סיר אלן גורדון קנינגהאם, בא בבוקר יום שישי לארמונו שבצפון תלפיות. לאחר שהייה קצרה יצא בלוויית משמר צבאי חזק, לשדה התעופה בקלנדייה (עטרות). משם טס לחיפה, בה ירד באניה, ועמו גם מי שהיה נשיא ביהמ"ש העליון, ויליאם פיצג'ראלד, והמזכיר הראשי לממשלת המנדט, סיר הנרי גרני. כל אלה ניצבו „דום" ובפעם האחרונה נשמעו בארץ־ישראל צלילי ההמנון הבריטי במופע רשמי. עם הפלגת האניה תם סדר שלטון בריטי זר בארצנו. בלבנו תקוה ש„נבואתם" של הבריטים כי מצב „תוהו ובוהו" ישרור בארץ, לא תקום.

★

בני ירושלים עסוקים בתירגום העצמאות ללשון המעשה. אנו, מספר כתבים, הננו במחיצתם של מפקדים ולוחמים מההגנה, האצ"ל והלח"י. במסגרת מבצע „קלשון" התפרסו לשלוש חזיתות בעת ובעונה אחת: הכוח האחד, המרכזי, אנשי ה„הגנה", כיתרו למרכז העיר ותפשו בבוקר יום השישי מספר בניינים השולטים על המסיבה שבינינו לבין הערבים. ראשון הבניינים שנתפס בידינו הוא בניין „ג'נרלי", שפסל אריה בראשו, והוא בצומת הדרכים המובילים לשער יפו ולמרכז המסחרי. חבריהם השתלטו על מגרש הרוסים ועל אזור „בווינגראד", שנקרא על שמו של ארנסט בווין, מי שהיה שר חוץ בריטי צורר ליהודים. הכוח השני, פלוגת האצ"ל, פנה צפונה, ותפס את ביה"ס לשוטרים ושכונת שייך ג'ראח. יחידת לוחמים אחרת פנתה דרומה והשתלטה על המושבה הגרמנית ושכונת בקעה, שכונת אבו תור, ותחנת הרכבת, חברת החשמל הירושלמית ומחנה אלנבי.

הערבים הפרו הבטחה שהבטיחו בשמם למועצת הבטחון ג'מאל חוסייני — כפי שבשמנו הבטיח משה שרתוק — כי למן הרגע בו ייצאו הבריטים תופסק האש בירושלים העתיקה וההדסה. אנשינו הסתפקו בתפיסת הבניינים שהבריטים התרימו מאתנו.

היום נמסר, שהערבים פתחו בהתקפה על ירושלים העתיקה, הרובע היהודי שם נתון באש תופת. הם גם פרצו הרסו את קיר הבסתן, כעין קיר בטחון, שהוקם בשנת תרצ"ו (1936), שנת התנפלויות הערבים על היהודים, והבדיל בין הרובע המוסלמי לבין הרובע היהודי. בידיעות שלא אושרו נמסר, שהערבים נכנסו דרך הרובע חב"ד מצד אחד ואל ישיבת „פורת יוסף" מהצד השני. זקנים ונשים רוכזו בבניין בית החולים „משגב לדך" ועל הבניין הונף דגל „הצלב האדום" הבינלאומי.

מזה יומיים—שלושה טורח הרב הראשי הרצוג להניע את חברי ועדת הקונסולים (האמריקני, הבלגי והצרפתי) שימנעו את הערבים מהרס העיר העתיקה המקומות הקדושים ליהודים שם, ולשוא. הקונסולים עצמם הודו בתשובתם: אין עם מי לדבר...

אתמול הודיעו בשם הערבים שהם מציעים הסכם שלא להשתמש בתותחים בקרבות בעיר העתיקה. אנשינו אמרו שההצעה מגוחכת. יש להפסיק את האש בכלל. הערבים סירבו לאשר הוצאת הרוגים ופצועים מהעיר העתיקה. מגיני הרובע, אחד מול עשרה, נערכים להדוף התקפות אויב.

שיירת מזון מיוחלת מגיעה לתל-אביב

★

הלב דואב מחרדה לגורלם של בני גוש עציון. השמועה אומרת שמבני כפר עציון לא נותר איש. כולם נהרגו בקרב עז ועקשני. גם מבני שאר נקודות הגוש נהרגו רבים ורק מעטים נלקחו בשבי. מפה לאוזן נמסר לנו, שצפוי לחץ כבד של הלגיון הערבי. לאחר שנפלו ישובי גוש עציון, שעד כה לחמו בגבורה וריתקו שם כוחות גדולים של האויב, הופנו הכוחות הערביים אל שכונות ירושלים.

★

עם הרטט העובר בלבותינו בימים אלה בקום מדינת ישראל, שרויה ירושלים בלי פרנס ובלי פרנסה, קצוצה אברים, שותתת דם ומלקקת פצעיה. האויב מנסה שוב ושוב להבקיע לתוכה. בין נסיון לנסיון, כאשר אנשינו הודפים אותם, עושה האויב הכל כדי לשבור את רוח תושביה בהרעשה כבדה בתותחים ובמטר יריות בכל שכונה ובכל רחוב.

רעב ממש אין. מחסור יש ויש. לא ניתן להשיג פירות או ירקות. במיוחד חסרים חלב וביצים. מים ניתנים בשבורה. בתי הקולנוע סגורים. כמה בתי קפה פתוחים.

מפקד ההגנה במחוז ירושלים פרסם פקודת יום מיוחדת להכרזת המדינה:

בא היום אשר לו ייחלו עשרות דורות. מדינת ישראל קמה. החזון היה לשבורה. לא לריק נפלו קרבנות יקרים. הפעמל לא ידו למפנין. יש שכר לפעולתנו. כהיום לא עוד חיילי מחתרת אלמונים הננו, הנו מצווים להסתיר את נשקנו. הפכנו לחיילי מדינת ישראל העצמאית המייחדת לה את מקומה בין מדינות העולם. עוד יגבר הקרב. הננו ערוכים למערכה הגורלית על בירת ישראל הנצחית ואנו בטוחים בנצחוננו. עוד נכונו לנו נסיונות וימי בחון קשים. עוד יידרש מאמץ עליון בכל יהודי, לשמור על הנכס היקר שנפל בחלקנו. היום נפקוד בגאווה את הנופלים עד הלום, ונשאב מהם עוז ואומץ לקראת הבאות.

לרגל המאורע הנני מצהיר על חנינה לכל הנידונים בכוחותינו. אלה ישוחררו מיד, יחזרו ליחידות הלוחמות ויינתן להם לקחת חלק במערכה.

★

צבאות ערב התחילו פולשים לארצנו מצפון ומדרום. התקפותיהם גוברות הולכות ועיקר זעמם מופנה לירושלים. פתחנו ומצאנו ביחזקאל פסוק זה:

„עמד מלך בבל אל אם הדרך בראש שני הדרכים לקסם קסם: קלקל בחצים, שאל בתרפים, ראה בכבד, בימינו היה הקסם ירושלים לשום כרים, לפתוח פה ברצח, להרים קול בתרועה, לשום כרים על שערים, לשפוך סוללה לבנות דייק" (יחזקאל כ"א, כ"ו—כ"ז).

ח' אייר תש"ח
17.5.1948

ירושלים הרים סביב לה. הרים אלה צופנים אימה בימי מלחמה ומבצרים היו בלב הערבי ירושלים. מהם ממטיר האויב פגזים וכדורי מוות. העיר מכותרת כוחות אויב עודפים במספרם וחזקים בציודם.

יונת דואר הביאה לפני יומיים קריאה אזעקה מעטרות ומנוה־יעקב שבצפון העיר. שתי הנקודות הותקפו קשות ע"י כוחות הלגיון הערבי. יש הרוגים ופצועים. כדי להימלט מגורלם המר של בני גוש עציון, פינו המגינים את שתי הנקודות הללו. הדרך לירושלים „פתוחה" לפני כוחות הלגיון הערבי מצפון ומדרום... (בעמודים 33—34).

★

ערבים רבים משכונות דרום ירושלים, כגון: בקעה, המושבה הגרמנית, היוונית וכו', נמלטים מבתיהם.

★

ימים של הפסקת אש בעיר. בעניין שדווקא הפסק הזמני שהסתיר לפתע בצ"ע לרבים מה תושבים, שאתם הסכינו לשאון יריות ורעמי הפגזים. בלב הורדה לבאות שהרי אין זו אלא רגיעה ארעית וחולפת. חסידי ברסלב וקארלין ישבו ושרו עד אחרי חצות הלילה, והודו לה' כי טובה הרגיעה. הכל יודעים שהעיר כרגע היא כ„שטח הפקר" ורק בית־מדינה יכולים להצילה מהרס וחורבן. בינתיים, בכוח כוחם, בהעדר אור חשמל ובמצב דלק, מים ומזון את העיר.

הלב נתון למלחמה של העיר העתיקה, קומץ בניינים בפני אלפי פורעים. הצדדים מתקוררים. גם כאן, בעיר החדשה, יגם כם, ברובע הגנגר מצור כפול. ליד שער יפו הגיעו אנשינו עד בניין „האחים סאבוס" שמול מגדל דוד.

בגיא בן הינום, המפריד בין הר ציון לאבו־טור, צצוה המגינים מאנשי הפלמ"ח ופגעו בבתיהם בכבל ברזל במרומי הר ציון לאחד הבתים שבקצה שכונת אבו טור. מכבל זה, אומרים, יועברו פצועים, מזון וכלים להציר להר ציון.

(מתוך ספרו החדש של יונה כהן, „והשלים מבצר", דפי יומן תש"ח)

בר מצווה" לחידון תנ"ך העולמי

התנ"ך העולמי לנוער
נוג-מהר, יום העצמאות
את ה„בר־מצווה". בפעם
שרה מארגן פיקוד ה־
ת המפעל החינוכי, ה־
רכז את מירב ההתעניי־
רק בקרב 60 אלף בני
די ברחבי תבל, שהש־
לבי החידונים המוקד־
בקרב הציבור הישראלי,
מתושביה עוקבים, לפי
מעל מסך הטלוויזיה,
הנגזי התנ"ך הגדולה
עולם, ועוד מאות אלפים
לשידור ישיר ברדיו.
ל שנה, הגיעו ארצה ל־

מאת יהודה עזריאלי

החידון תכונה רבה. השנה קויימו בארץ חידונים מוקדמים בכתב, חי־דונים מחוזיים בארבע נקודות יישוב וחידון ארצי שהתקיים בסב־עון ובו נבחרו שלושה „התנינים". בחו"ל נטלו חלק בארגון החידונים גופים יהודיים מקומיים. בשיתוף שליחים ונציגים ישראליים מהסוכנות היהודית, קק"ל ו„בני־עקיבא" בחסות רבנים מקומיים ושגרירי יש־ראל. ואילולא בא חידון התנ"ך ב־יום העצמאות רק למען התכונה ל־קראתו בקהילות היהודיות — דיינו. על אחת כמה וכמה שגם מצד תכנו ויסודותיו הערכיים והאקטואליים, זה מפעל חינוכי שאין דומה לו ב־היקפו. מסביר לנו מחבר השאלות ו־

וייחו לגבי העליה לישראל, דינה כהן מארה"ב היא הצעירה בקבוצה, בת 13, שזכתה במקום השני מתוך 25 משתתפים בחידון הארצי לקבו־צת עברית. רצונה להיות רופאה ול־עלות לארץ. היא אומרת בהחלטיות. דינה פרידמן, בת גילה, זכתה ב־ארה"ב במקום הראשון של החידון הארצי באנגלית, שבו השתתפו 45 נבחנים, היא רוצה לעלות ארצה וללמוד כימיה. לאודית חריץ (ר"ת חכמים רבנים, צדיקים), בת 15, ה־טוענת שזהו השם היחידי, גם ה־פרסי, בפנמה, וזכתה שם במקום הראשון מתוך 20 נבחנים. היא בת להורים ישראליים, ולכן בחוצה הח־לטתה לחזור ארצה בתום לימודיה התיכוניים ולשרת בצה"ל, ואח"כ ל־למוד רפואה. לנסי בריץ מפרו, בת 17 לומדת בבי"ס יהודי בלימה וה־

ב„מחנה התנ"ך" בג'וערה

26 חתנים וכלות. הפעם
איתם נפגשנו „במחנה
הגדנ"ע בג'וערה, בו
עצמם מבחינה נפשית
רכזי שיתקיים השנה ב־
שלים, ועושים ליטוש
ידיעותיהם. לא פחות
ם, מתוך 779 פרקי ה־
ם בשינון. הם יתמודדו
קיאות בספרי בראשית,
בר, דברים וכן בנביאים
שעיהו, ירמיה, עמוס, יר־
ות ונחמיה.

נ"ך
פיהם

ים הצעירות שנתקבצו
כבאנו שוכנים בצרי־
ה הצבאי נרגשים מימי
שונים בארץ. הם מש־
את מחשבותיהם וידי־
כנסים בחברותא או ב־
ש בפניתו, מתויקים ב־
פות, או מעלעלים בספ־
עברית. כי, הפעם להא־
כל המשתתפים בחידון
התנ"ך ולמדו אותו ב־
מהם מתקשים בהיגוי ו־
גאים להבין את התנ"ך
נו. הנהלת החידון הש־
את לעזור להם ותרגמה
שאלות, לקראת החידון,
אנגלית, פורטוגזית,
ית, צרפתית ושוודית.
מתח שורות במחנה,
הגדנ"ע עושה הכול ל־
ת עליהם, אווירה טובה
חידון, מספר לנו מפקד
ע אלים ישעיהו נד־
קי השנה חידוש, ש־
המסכם בשיא התמוד־
(שלשום בערב) בצפת
בצפת, הנוער „לפזר־
ולם עוברים אל השלב
ציגו לתת להם סיפוק
ושרים בשלבים הרא־
שורות הסופית, מסביר
מש יהיה הנהלת החי־
צפת נבחרה בנוסף ל־
גם היא עיר של קדו־
ה יהודית ושרש המ־
בה אוריינטציה גלילית
ל הצפוני, המצוי ב־
ע החשוב הוא גורם
מפחד גם הרבנים.
יך שורות אווירה ש־
נוטיים, בהדרכתם של
ונערכים מפגשים עם
, מחזור של תלמידי
מת־גן, המדגישים את
יתי החיובי בשהייתם
יהם ברחבי הארץ.

כיים ואקטואליים

בעולם היהודי, מעורר

עורכן, יוסף שער: שמנו השנה דגש בנושאים ומוטיבים בעלי משמעות מיוחדת. כמו שרשיו ומקורותיו ה־ראשונים של הרעיון הציוני; זיקת העם היהודי לארץ־ישראל ולירוש־לים בירתה, ומקורות תקפה של זכו־תנו על הארץ; של שותפות הגורל והתלות בין חלקי עמנו; האידיאל הלאומי־מוסרי — תחייה לחברה מ־תוקנת; מלחמות הקיום של עמנו מ־דור דור. בין שיטי השאלות ניתן למצוא רמזים השלכות על מאור־עות ימינו והדים לבעיות זמננו.

המשתתפים קיבלו חינוך יהודי

ההתך האנושי של הצעירים ה־משתתפים בחידון, מאליף כשלעצמו. כולם הם תוצר של חינוך בבתי־ספר יהודיים בתפוצה ורובם מקבלים חינוך דתי של ממש. רובם ככולם ספוגים בחיבת הארץ ולשאלתנו, ענו הבוגרים שבהם בפסקנות: אנו נעלה ארצה, במוקדם או במאוחר. אבל כאן עתידנו. כמו זאב בראון, צעיר בן 17 משוודיה, שהקהילה היהודית בה אינה מצטיינת במוסדותיה ה־יהודיים. הוא עצמו ביקר בארץ כבר שש פעמים ובא להשתתף בחידון, בעקבות אחיו הגדול, שהשתתף בו בשנת 1972. הוא לומד בבי"ס ה־יהודי „הלל", מדריך ב„בני־עקיבא" ומתעתד לעלות ארצה. גם יונתן ווריקין מאירלנד, בן 15 וחצי, לו־מד בבי"ס יהודי סטרפרד, בא ליש־ראל בעקבות אחיו הגדול, שהשתתף בחידון התנ"ך, חבר ב„בני־עקיבא" ומתכנן את עתידו בארץ. תכניות יותר ברורות יש למשה דוד יוסוס משטרסבורג, הלומד בבי"ס „עקי־בא", חבר בתנועת הנוער „ישורון", מתכונן לחזור ארצה בעוד כחודשיים וללמוד בטכניון. הוא זכה כבר ב־מקום ראשון בחידון הארצי בצרפת, שבו השתתפו 17 נבחנים.

כמוהו, שלמה פרידמן, בן 15 מ־ישיבה־אוניברסיטה בניו־יורק; ש־השתתף בחידון התנ"ך העולמי לפני שלוש שנים ומעיד ש„התנ"ך הוא ב־משפחה", אחרי שאחיו הבוגר הש־תתף בחידון לפני שנתיים. תכניותיו הקרובות הן להמשיך ללמוד בכרם דיבנה. גם דב שטיין, בן 18 מ־מקסיקו, מבקר בארץ בפעם השלי־שית ומתכונן להישאר פה בקיבוץ. דוד פרויד נסטיין, בן 15 מארה"ב, חבר ב„בני־עקיבא" „רוצה מאד ל־עלות ארצה".

הבנות שבחבורת המתמודדים

חלק נכבד מקבוצת המתמודדים בחידון אלה הבנות, שאינן מבי־שות את הרמה הכללית, גם במא־

שאר פה לביקור, אחרי החידון, כדי לבחון את האפשרות להישאר בארץ בעתיד. גם מינה גולדברג, בת 16 וחצי, הלומדת בבי"ס לבנות של ישיבה־אוניברסיטה בניו־יורק, חב־רה ב„בני־עקיבא", ומקווה לעלות ארצה.

הנבחרת הישראלית, המתמודדת בחידון העולמי, גם היא מגידולי החינוך הדתי־ישיבתי: אברהם סגנ־בוים, בן 16, יליד עפולה, שזכה במקום הראשון בחידון הארצי, הוא חבר „בני־עקיבא" ותלמיד ישיבה „נתיב מאיר" בירושלים. לדעתו, יש ללמוד תורה לשמה, ולא למען ה־חידון... אבל, בכל זאת. במקום ה־שני בחידון הארצי זכה שמעון לפיד, בן 16 וחצי, הלומד בישיבה „אור־עציון" במרכז שפירא, בכי־תה י"א. הוא חבר שבט „כיסופים".

(סוף בעמוד 7)

הסייר שהפך למזהה חללים

מאת חיים פיקרש

במלחמת ששת הימים נמנה אבינועם־פסח וינוגרד, בן כפר הרואה, עם טובי לוחמי סיירת השריון, שניהלה קרבות עקובים מדם, בשטחי יהודה ושומרון. הוא חייל למופת, אמרו אז עליו פיקודיו, ומנו מעלותיו וסגולותיו הטובות, של המושבניק הדתי כחייל, לוחם וחבר.

„הוא חייל למופת" — קבע גם הפיקוד הבכיר בצה"ל והעניק לו, בשבוע שעבר, את „אות המופת", על „עסק ימים ולילות, במסי־רות ובאמונה, בטיפול בחללים בלתי מזוהים, כאיש יחידת הקבורה הפיקודית של הרבנות הצבאית".

הכרה ראשונה עם המוות

כיצד הפך איש סיירת, לוחם אמיץ ונועז, למזהה חללים?!

„גם אני שואל לפעמים את עצמי, שאלה זו, וכדי להשיב עליה אני חייב לשחזר את קורותיו של אותו קרב דמים, בסמוך לצומת קבטיה, ליד ג'נין, במלחמת ששת הימים. לחמנו, אנשי סיירת השריון, ללא הפוגה. אך שם, ליד הצומת, ספגנו גם את המהלומה הקשה, כן כאן נפלו בהורים רבים. לרגע עשיתי את ההכרה הראשונית שלי עם מר המוות. חברים טובים, שלפני דקות ספורות ישבו עימך בנ"ש הסיור, מוטלים מתים לפניך. שאלתי את עצמי, האם מותר לי לגעת בחבר שמת, ללטפו ליטוף של חיבה. הכותר לי לטלטל, ליטול בגדיו?! וכבה, סתם, כשפגשתי את אנשי יחידת הקבורה של הרבנות הצבאית, הצגתי את השאלה, והללו השיבו: אתה רוצה לדעת? תבוא אלינו ותראה מה לעשות".

אבינועם־פסח וינוגרד, טוב הסבר, בעל עיני תכלת וזקן המעטר פניו, יושב בביתו. בצפון הכרך, ומנסה לשחזר את מסכת הלבטים שאחזו בו אז, כשהגיש את בקשתו להתקבל לחוליית הקבורה והזיהוי של צה"ל. מעניין שאף אנשי „החוליה האפורה" ברבנות הסתכלו עליו בתמיהה. הגבר מוצק הגוף, שנסיונו הקרבי עשיר, מבקש להצטרף אל החוליה המורכבת ברובה מבני ישי־בות, אנשים לא צעירים, העוסקים במצוות החסד של אמת עם החללים. „היה גם מי שהציע לי להצטרף דווקא של חוליית ההוי של הרבנות, אך אני התעקשתי..."

בימי קורסי ההשתלמויות, הבין אבינועם־פסח עד כמה קשה ואחראי הוא תפקיד זה. הוא לא נרתע. היתה לו אז התחושה שיוכל אף לעמוד בכל המצבים הקשים, המצריכים גבורה נפשית עילאית, לטפל בחללים, ללקט אברים בשדות קרב. בטנקים הפגועים, להיבנע מסער רגשות ולעבוד מתוך מסירות, קהות חושים, כשהמטרה אחת ויחידה לפניך: „להשתדל להביא אל קבר ישראל את מתי הקרבות, להקל על מצוקת הורים שכולים, ויותר מכך, להעניק לחיילים את התחושה שיש מי שיטפל בהם כנדרש, לאחר מותם".

„אני זוכר", אומר לנו אבינועם, „כשהתרכזו אנשי סיירת השריון, לפני פעולה כלשהי וקיבלנו תדריך, היה מי שהעלה את השאלה, מה יהיה אם נמות. בדרך כלל התחמקו המפקדים מתשובה. היום נראה לי, שיש מקום להרגיע חיילים גם בשטח זה ולהסביר להם, שלא רק פצועים אין עוזבים בשטח, אלא גם חללים".

אהבת ארץ ישראל

אבינועם, בן ה־38, מורה בבית הספר התיכון הדתי הצירוני ב"ג „צייטלין" בתל־אביב, שעשה את שנות ילדותו, שחרותו ובגרותו בכפר הרואה שבעמק חפר, מעיד על עצמו שאוהב ישראל וארץ ישראל הוא. מאביו המנוח, ר' שמשון, ירש את התכונה של „שוטטות מתוך חיבה". הוא הירבה ומרבה גם כיום, להלך בשבילי הארץ. עוד כשהייתי ילד קטן, הוא אומר, הצטרפנו תכיד אל אבא וטיילנו עימו, בבחינת „קום התהלך בארץ".

כך, למעשה, הפך אבינועם־פסח לאיש ידיעת הארץ. מדריך מוסמך שכל שבילי הארץ נהירים לו כשבילי ביתו. סיים את לימודי הגיאוגרפיה וההיסטוריה וקיבל תואר שני בהיסטוריה של עם ישראל ומשמש כיום כמורה לגיאוגרפיה. בעת שירותו הסדיר בצה"ל שימש בתחילה כמדריך בקדור לידיעת הארץ ויותר מאוחר, כאמור, הצטרף אל שורות סיירת השריון, ובמסגרת זו הוסיף לעצמו ידע היכרות עם שטחיו הקסומים והנעלמים של סיני. כחייל דתי, הוא מספר, לא אחת נתקלתי בבעיות של שבת. מפקדי ידעו כבר כי משבוא השבת, הייתי מסוגל לעזוב את היחידה ולהתמקם בלב של המדבר למשך השבת, עמוס בספרי לימוד, לרוב משניות, מצויד ב־מזון, ובמוצאי השבת, היו חברי לסיירת באים לאסוף אותי... גם ויכוחים היו מתנהלים בינו לבין חבריו, לרוב בני משקים חילוניים. עד היום, מספר אבינועם, אני שומר על קשר עימם, ולפני החגים, הם מבקשים ממני לתת הרצאות ושיחות על ערכי אמונה והוי של מסורת ישראל.

חסד של אמת

כשפרצה מלחמת יום הכיפורים נזעק אבינועם ליחידתו החדשה, שהחלה כבשירה לקבורה את בית העלמין הצבאי בעפולה. כשהחלו להביא את החללים הרבים, שוב לא יכול היה להבליג.

אבינועם-פסח וינוגרד מקבל את עיטור המופת מידי הרמטכ"ל

„זה היה הרגע הקשה ביותר שלי, לראות כל כך הרבה חללים. היינו בהלם". לרגע, ממשיך איש שיזנו לספר, אף שכתנו מה למדנו, איך וכיצד לטפל בנפגעים, אך דוד, איש הקבע, החזיר לנו את הביטחון. התחלנו בזיהוי החללים. זו מלאכה המצריכה דיוק רב. תפקידנו העיקרי — למצוא הזהות בין שם האדם לגופתו. יש מאות סימנים על גופו של אדם וכל מאות הסימנים הללו נבדקים בקפידה. ברור לנו, כל יהודי זכאי לקבר ישראל ושמו ינצח ולמשפחתו יהיה מקום התייחדות. האזרחים — משפחתם לידם בשעותיהם האחרונות. אך לגבי אנשי הצבא הבעיות סבוכות. נפגעה קבוצה של חיילים, הזיהוי קשה. אמנם אפשר לכרות קבר אחים, אך גם כאן קיימת רגישות. היכן לכרות את הקבר אם החיילים באים מיישובים שונים ומרוחקים אלה מאלה. בני עדות שונות — ולכל אחד מנהגי אבלות אחרים, ויותר מכך — רבה כמיהת המשפחות השכולות, להקים מציבה על קבר הבן. כל אלה מבינים אנו ומכאן המאמץ המרובה, העשוי להתמשך גם שבועות, להבטיח זיהוי מוחלט של החלל.

„לא אחת חשתי שאני לא רק משמש כנציג הצבא כי אם כנציגה של המשפחה השכולה.

ליבי דואב עם כל חלל וחלל, וכיצד עומדים בכוח הנפשי הזה, במהלכה של עבודת קודש זו, חשתי לא אחת, את הימצאותה של ההשגחה העליונה בקירבתנו. לולא הכוח שנוסף בנו, לא היינו, כבני אנוש, יכולים לעמוד בכך!"

חודשים וחצי עסק אבינועם בזיהוי חללי מל־חמת יום הכיפורים. ימים ארוכים לא נתן מנוח לעיניו. מספרים עליו שיכול היה לשהות בתוך טנק פגוע, שרוף ומפוייח, גם עשר שעות, כדי ללקט אברי נפגעים ולמצוא את סימני ההיכר והזיהוי. „אני בן כפר. איני מתרגש מריחות, ממראות לא נעימים" — הוא שח כמתנצל, ועמיתיו מספרים עליו, שמעטים יכולים היו לעמוד כמוהו במצבים הקשים.

זיהוי גופת תלמיד

ומה היו הרגעים הקשים? אבינועם עוצם לרגע את עיניו; ואחר אט אט הוא מספר את הסיפור המזעזע, כיצד נפל בחלקו לזהות את תלמידו, איש יחידת „גולני", שנפל בקרב בחרמון. היה זה רגע קשה מנשוא. „כשהגיעו אנשי יחידת הפינוי של החללים אל אוהל הזיהוי, הגיחו גופת החלל, היה ברור היה לי במי המדובר. הלב לא רצה להאמין. אולי זה חלל דומה לו, שם זהה בלבד. אך גם הסימנים האחרים קבעו, תלמידי הטוב מונח לפני..." היה זה אחד הרגעים בהם אבינועם פרץ בבכי מר ולא יכול היה להבליג.

היה מקרה אחר, כשאבינועם ואנשיו יצאו לחפש גופתו של חייל בשם חיים. שעות ארוכות סרקו את השטח בו נפגע הטנק שלו, גברו בין הגרוטאות, חיפשו סימני היכר, וזבבו את אנשי היחידה שלו, וכל העת, אומר אבינועם, התפללתי, כמו במקרים רבים אחרים שלא נמצא אותו, שיהיה בין החיים, ואמנם לאחר המלחמה כש־הוחזרו השבויים מסוריה, נתבשרנו שחייל בשם חיים נמצא בין החוזרים. „אינך יכול לתאר לך את גודל השמחה שלנו, אך חבל, טרם פגשתי את החייל, הייתי רוצה לראות אותו".

עבודה קשה הושקעה על ידו בנסיון האיתור של ארבעה שריונאים שהטנק שלהם נפגע, התרסק כולו. השעות המרובות שחיפשו אחר האברים „הרגיזו" ממש את מפקד טנק החילוץ שעמד בסמוך. „עם המגוף שלי אני אהפוך הטנק הפגוע ובין הגרוטאות והאפר תמצאו מה שאתם מחפשים" — אמר. אך הם המשיכו, ולאחר עמל רצוף של עשר שעות בקידוב, איתרו, ליד מקו־מות ישיבתם בטנק של הארבעה, סימנים מובהקים של כל אחד ואחד. אלה הובאו לקברי ישראל, בזכות מסירותם ודביקותם של אבינועם ואנשיו, שלא נואשו ולא עשו „מלאכה קלה".

לכל חלל וחלל העניקו אנשי היחידה האפורה את הכבוד הראוי. ארגנו בבית העלמין את ה־לוויה, אחריה פסעו מניין אנשי היחידה, החזן אמר „קדיש", ולאחר מכן, שוב רגעים קשים, במיפגש רוטט ומסעיר עם ההורים השכולים, המבקשים פרטים על דרך הזיהוי. בדרך כלל נמנעים מלהיפגש עימם, אך אין דוחים, במקרה של פניות להבהרות נוספות.

מפגש מסעיר

„ליבנו בכה במסתרים, וכולנו התרגשנו, כש־הרצאו גוויותיהם של חיילים, שמבין בגדי הקרב שלהם ביצבצו ציציות. היו אלה חיילי ישיבות ההסדר, ומספרם היה רב יחסית". במקום הסמוך לגבול, לא היה אפשר להגיע לזיהוי חללים. הסורים המטירו אש. עם משקפות סרקו את השטח, ומבט חוזר מבעד לעדשת המשקפת גילה חלל, ולראשו כיפה סרוגה. בלילה הגיחו לעומקו, ושם נתגלתה גופתו של צעיר דתי, בן חדרה, שאביו היה מדריך הגדנ"ע של אבינועם. שוב מפגש מסעיר עם הורים, שאת בנם הכיר, ידע וזיהה!

במרוצת הימים, כשנוהרו המקרים הקשים, השכיל אבינועם לשכלל את ידע הזיהוי כצ־אמצעי זיהוי מובהק — טורי שיני האדם. וכדי ללמוד מבנה הלסתות, נעזר אבינועם בחתני, רופא שיניים נודע בתל־אביב. הוא לא ויתר גם על שכלול אמצעי הזיהוי האחרים, שכללו בין השאר את הצורך לאחות חלקים ולהתאימם!

התפקיד הביא לכך שאבינועם הפך להיות „מחוסן" מרגישות, לא סבל צער, כשתחילה, מ־סיוטי לילה ומביעותים, ואל המוות, כדבריו, הוא החל מעתה להתייחס „בקלות". „הפכתי להיות אדיש לא איכפתי" — הוא מסביר. אך יחד עם זאת, על כל חלל וחלל הוא הצטער, כמובן, צער רב. „היתה לי ההרגשה שהוא אחד מבני משפחתי".

קבורת חללי אויב

בתום מלאכת זיהוי חללי צה"ל קיבלה יחידתו על עצמה לקבור את חללי האויב הסורי. קברנו חללים רבים שלהם, אך מתוך החשש שמא יש צל של ספק שמישהו מהם הינו חלל יהודי, בדקנו בדיקה קפדנית ביותר גם חללי אויב אלה. והיה גם מקרה שהאחראי על חיפושי חללי האויב, ליאון בן נצים, מצא שרידי בגד לא ברור. אבי־נועם הגיע לשטח וגילה מעילי רוח אמריקאי. „ידעתי, לסורים לא היו מעילים כאלה. גם על נעלו של החלל צויין שם מפעל ירושלמי. היה ברור לי כיד, זהו יהודי. אך סימני זיהוי צבאיים לא נתגלו, ורק מאוחר יותר התברר כי היה זה אורח ירושלמי. שנקלע עם רכבו אל תופת המל־חמה ומצא שם את מותו. הנה כי כן, באקראי נתגלתה גם גופת אורח ישראלי שמשפחתו חיפשה אחריו שבועות מרובים!

וכששב אל ביתו, לא היה זה אותו אבינועם. אי שם במעמקי הלב חל שינוי, אך מאוחר יותר, כמו השלים עם התפקיד הקשה, הדואב והכואב שנטל על עצמו, בהתנדבות הראויה להערכה.

— — — „בתפקידו כראש חוליית זיהוי חללים טיפל במקרים הקשים ביותר של חללים שלא ניתנו לזיהוי, אף על ידי בעלי נסיון רב ממנו. הוא התנדב בחיפוש גופות באזורי קרבות ותרם לאי־תורם של חללים רבים. לאחר שחרור היחידה התנדב להמשיך בשירות וסייע בזיהוי חללים ש־גופותיהם הוחזרו משבי האויב. בזכות עבודתו המסורה והבלתי נלאית נקבעה זהות חיילים אלמונים רבים ונתאפשרה הבאתם לקבר ישראל, ושמם חרוט על מצבת קברם".

זוהי תמציתה של ההמלצה לקבלת אות המופת, לסמל אבינועם־פסח וינוגרד. ואבינועם ליבו לא גבה. „הייתי מוכרח לעשות את מה שעשיתי" — הוא שח כמתנצל, „וכששבתי, בתום השנה, אל בתי העלמין ופקדתי את מאות הקברים שזיהיתי החללים הטמונים בהם, חשתי עצמי שבאתי לפקוד שוב מקום מנוחתם של מכרים, ואלה, כמו השיבו לי את שלמי תודתם האילמת!"

פינת הבול

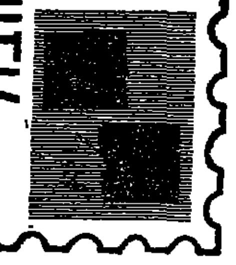

„זוהר גבורתם יעמוד לעד"

מאת חיים לנגלבן

בין המפעלים הרבים והשונים להנצחת החייל מקיים משרד הבטחון מחלקה מיוחדת להוצ־את מעטפת זכרון לחללי צה"ל ומערכות ישראל. דומה, שדווקא ליום הזכרון נוצרה מסורת מסו־ריבת הנמשכת ועוברת משנה לשנה. ואולי הסיבה היא, שאי־נו יודעים עדיין לשכוח, אבל לאבל ולכאב אנו מודעים היטב.

גם השנה, כבכל שנה, יצאה לאור מעטפת זכרון: כ"ה ל־מדינה — יום הזכרון השליש. הפעם, שלא כבכל שנה, היה המכרז „לעיצוב המעטפה סגור, בין אמנים בודדים. לשם כך פנ־תה המחלקה להנצחת החייל ל־כמה גרפיקאים בהצעה להשת־תף במכרז על צורת עיצוב מעט־פת הזכרון. על־ידי 13 מעצבים הוצגו 15 הצעות. שהגיעו אל ועדת השופטים שהיתה מורכבת מאריה פ י נ ק — ראש אגף השיקום, שלום ס ר י — מנהל המחלקה להנצחת החייל, אבר־הם י ה ל — נציב מרכז „יד לבנים", נוריה ר ו ז ן — המופ־צה הציבורית להנצחת החייל,

סבור כי הנושא רציני מדי בכדי להצטעצע בגימיקים גראפיים כ־תחכמים. והיית שעל המעטפה מודבק בול הזכרון, חיפש פת־רון שישלב בצורה הולמת את הבול וגם רקע המעטפה. לכן החליט לתת את הפסוק: „זוהר גבורתם יעמוד לעד". שיש בו כוח ביטוי רב עצמה, בצורה מסוגננת ולא בצורה מודרנית. על רקע. העובר מכהה לבהיר יותר והפסוק בלבן, מתמזג ה־בול עם הרקע ומקבל מימד שלישי. מר פ ר ת בחר להה רקע כהה על כל המעטפה לשם הדג־שת הבול עצמו ולא להתחרות בו. מר פ ר ת מוסיף: כי בשלב ראשון התלבט בעניין הרעיון שבעיצוב המעטפה. ברגע שה־גיע למסקנה, כי המעטפה תבליט בעיקר את הפסוק הבול — נש־ארה בשבילו הבעיה של עיצוב המעטפה, ועשה זאת על־ידי צי־מצום האפקט החיצוני, הרעש והתאמת צורתה למטרה לה הוק־דשה מעטפת הזכרון.

עד כה הופיעו כ־23 מעטפות זכרון, והשנה הונפקה המעטפה

נוסף לחותמת המשושה „יום הופעת הבול", מהווה המעטפה פריט בולאי מובהק, והיא מבו־קשה מאד על־ידי אספנים רבים. לדברי מר ד ו ב י, ההוליש גם על משלוחי המעטפות לבתי המשפ־חות השכולות. הודפסו השנה כ־20 אלף מעטפות זכרון. למעגל מקבלי המעטפות נוספו גם חל־לי הבריגדה והמחתרת, וכן חל־לי מלחמת יום הכפורים, שמש־פחותיהם קבלו את מעטפות ה־זכרון.

ההורים והאלמנות אשר מח־מת טעות, או קשיים, באיוחד בגלל מעבר למקומות מגורים אחרים. מפנים בדרך כלל את בקשותיהם למשרד הבטחון, ה־מעטפות נשלחות גם לחו"ל ואף קורה שהן מוחזרות ארצה בגלל קשיי איתור. בכל מקום, אלה אשר לא קיבלו את המעטפה, עוברת היא לרשותם באגף ה־

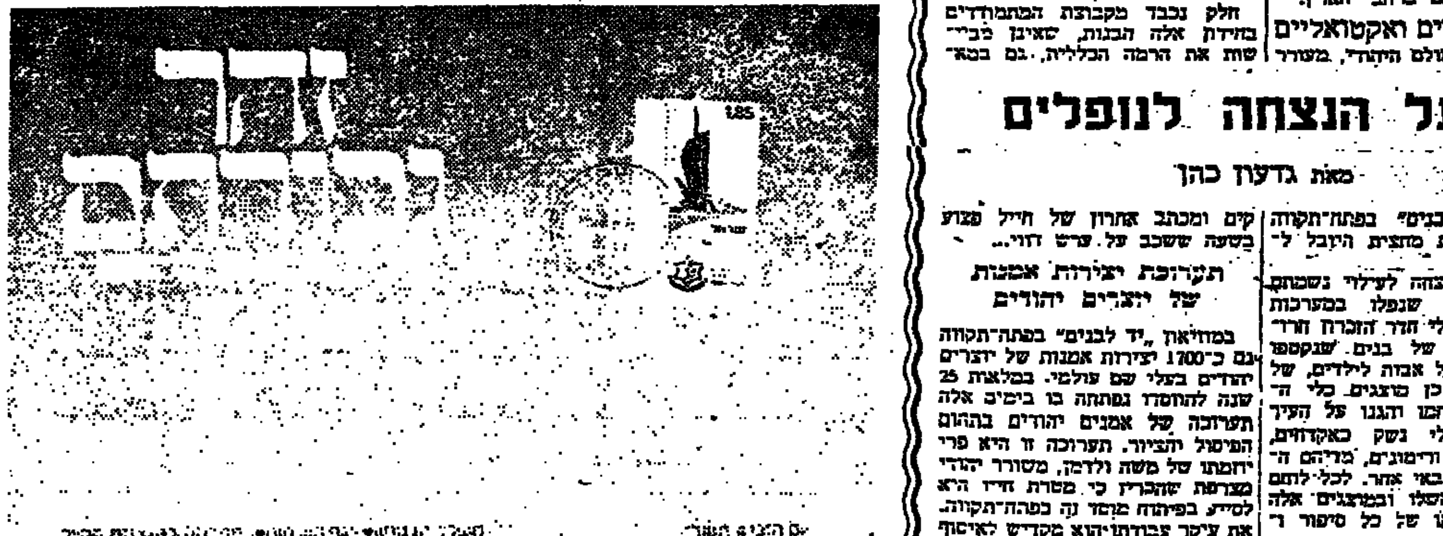

נציג אגוד הגרפיקאים אליעזר וייסהוף, אליעזר א ר נ ו ן ו־דניאל הרשגל. בסיכום הדיון נבחרה המעטפה שהוצעה ע"י עמרם פרת, צייר נודע של־ וכוהו גם עיצוב בולי ישראל. הוא זכה בפרס ראשון בגובה של 2000 ל"י. נוסף לשכר הש־תתפות במכרז בגובה של 750 ל"י (המחלקה להנצחת החייל באגף השיקום הקציבה השנה שכר לכל משתתף במכרז, ללא ההתחשבות במספר ההצעות, ב־סכום של 750 ל"י). ועדת ה־שופטים גם ציינה לשבח עבו־דתו של הצייר אשר קלדרון.

„בשיחה עמנו מסר מר פרת פרטים על עיצוב המעטפה. הוא

ה־24, אגף השיקום במשרד ה־בטחון, בשיתוף עם מוזיאון „יד לבנים" בפתח־תקוה, ארגן הפ־רוכה הבולי"ם, מעטפות הזכרון והאגרות שהוצאו בשיתוף עם מוזיאון „יד לבנים" בפתח־תק־וה. ארגן התערוכת הבולים, מע־טפות הזכרון והאגרות שהוצאו על־ידי המחלקה להנצחת החייל. התערוכה מתקיימת במוזיאון „יד לבנים" בפתח־תקווה ופתוחה ל־קהל המבקרים כל יום בשעות אחה"צ.

מאחר שהמעטפה מבויילת ב־בול זכרון לחללי צה"ל שהוצא על־ידי השירות הבולאי בערך נקוב על 1.85 ל"י. והוטבע ב־חותמת הדאר „ירושלים 97",

הנצחה הם יכולים לקבלה גב אחרי שנים.

למעטפה הנשלחת צורפה ה־שנה איגרת אישית מאת שר ה־בטחון, שמעון פ ר ס, המתייחסת במילים: „ביום הזה — כבהיס־טוריה היהודית כולה — יגונכם הוא יגון האומה כולה, יגון ש־היא התוששה של הערכה והוק־רה וכבוד עמוקים ביותר. ב־ידענו כי יש את מי לבכות, כי יש על מה לסמוך, כי לנו ה־עוצמה, הגבורה והתבונה להד־ליך את עמנו מעבר העצמאות לשער השלום. עמכם בכאב ובי־קר, שמעון פרס, שר הבטחון".

עברנו לרח' יפו 170, חיפה

חברת החשמל מודיעה לצרכניה כי המשרד הראשי של החברה הועבר לבנין המשרדים אשר בתחנת אגד החדשה בחיפה - רח' יפו 170 ת.ד. 8810 חיפה.

לשכת המנהל הכללי.
המבקר הפנימי.
מזכיר החברה והמחלקה המשפטית.
דובר החברה והמחלקה ליחסי ציבור.
המחלקה לסטטיסטיקה וחקר שווקים.
יחידת הדלק.
אגף החשב הכללי על מחלקותיו.
אגף כח אדם על מחלקותיו.
האגף המסחרי על מחלקותיו.

מס' הטלפון החדש של המשרד הראשי (20 קוים)

04-523231

לא חל שינוי בכתובת ובמספר הטלפון של יתר יחידות המשרד הראשי בתחנת הכח בחיפה ושל משרדי מחוז הצפון של החברה ברח' החשמל 19, חיפה.

חברת החשמל לישראל

אריאל

על הנצחה לנופלים

מאת גדעון כהן

לבנים" בפתח־תקווה
את מחצית היובל ל־
הכוהה לעילוי נשמתם
ירי שנפלו במערכות
חללי הדר. הזכרת חרי־
ם של בנים. שנקטפו
של אבות לילדים, של
כן מוצגים. כלי ה־
להם והגנו על העיר
כלי נשק כאקדחים,
ורימונים, מדהם ה־
צבאי אחר. לכל לוחם
בשלו ובמוצגים אלה
הו של כל סיפור ו־
קים ומכתב אחרון של חייל פצוע בשעה ששכב על ערש דווי...

תערוכת יצירות אמנות של יוצרים יהודים

במוזיאון „יד לבנים" בפתח־תקווה מוצגים כ־1700 יצירות אמנות של יוצרים יהודים בעלי שם עולמי. במלאת 25 שנה להוסדו נפתחה בו בימים אלה תערוכה של אמנים יהודים בתחום הפיסול והציור. תערוכה זו היא פרי יוזמתו של משה ולדמן, מסורר יהודי מצרפת שהכריז כי מטרת חייו היא לסייע בפיתוח מוסד זה בפתח־תקווה. את עיקר עבודתו הוא מקדיש לאיסוף יצירות אמנות ובעתיד, כך הוא צופה יוקם ב„אם המושבות" מרכז עולמי לאמנים יהודים.

ציירים ישראלים ואספני יצירות אמנות מרבים אף הם להציג במקום את יציע כפיהם ועתה מתקיימת בו תערוכת בולים ומעטפות שהונפקו מידי שנה בשנה ע"י משרד הבטחון לרגל יום הזכרון. המעטפות נשלחו למשפחות השכולות אשר אחדות מהן תרמו אותן לבית „יד לבנים". בין אלה מוצגים גם מכתבי תנחומים של ראשי הממשלה דוד בן גוריון ולוי אשכול זכרונם לברכה ומכתב אישי למשפחה שכולה מאת ראש הממשלה יצחק רבין.

של הנופלים במבצע
ששת הימים ובמל־
דים לא נפקדו במקום
ים הציורי של „הגדת
ולדורות הבאים שלא
ידעת האלה, אך הם
עצמאית בוכת אותם
נפשם למען מט־
משפחות השכולות, אומר
מר ברוך אורן, „אין
על ההנצחה ולוא כדי
זכרונו הקטנה של אחד
אם יש עוד מקום
בטיפת תנחומים ליגונן
הם".

תהיה זו נחמה פורתא למשפחות השכולות ולכל בית ישראל אם יהלא הבית הזה ביצירות אמנות ויהווה בית ועד לאנשי רוח יהודים, והכתלים בוהד הזכרון העומדים צריין בשממתם ייראו כך לנצח.

ההנצחה יש במקום
את אמנות בתחום ה־
מכתבים ורשימות,
לתחמים, שירי אהבה
מכתבי עידוד במרח־

هكذا من الأصل

مكنز من الاهل

למדינת
ישראל
בת
28
תזכי לקבוץ גלויות
וישראל ישכון לבטח בארצו

הרבנות הראשית / המועצה הדתית — צפת

לשכת הרבנות
והמועצה הדתית לוד

מברכות

את נשיא המדינה * את הממשלה * את צה"ל * את הרבנים הראשיים * את ראש העיר ואת חברי המועצה * את תושבי לוד * ואת כל בית ישראל

ומאחלים שישראל ישכון לבטח בארצו
לרגל מלאות כ"ח שנה לעצמאות ישראל

למדינת ישראל
במלאת לה כ"ח

שלוחה ברכתנו המאליפה
לנשיא המדינה ולממשלת ישראל
לרבנים הראשיים למרנן ורבנן
לצה"ל ולשרותי הבטחון
לראש המועצה המקומית ולחברי המועצה
לתושבי יבנה
ולכל בית ישראל בארץ ובתפוצות

לשכת הרבנות / המועצה הדתית — יבנה

לנשיא המדינה ולממשלת ישראל
לשר הדתות ולרבנים הראשיים
לראש העיר ולרבני העיר
לתושבי רמלה
ולכל בית ישראל
ברכת חג שמח
ביום העצמאות הכ"ח למדינת ישראל

לשכת הרבנות והמועצה הדתית
רמלה

לשכת הרבנות והמועצה הדתית אשדוד

בחג העצמאות הכ"ח למדינת ישראל

שלוחה ברכתנו
לנשיא המדינה
לכנסת ישראל והממשלה
למרנן ורבנן
לצבא הגנה לישראל
לראש העיר ולחברי מועצת העיריה
לתושבי אשדוד
ולכל עם ישראל בארץ ובתפוצות
ה' עז לעמו יתן ה' יברך את עמו בשלום

רבני העיר — פ. אבוחצירא, יו"ר המועצה הדתית

עם קרוב שנת הכ"ח לעצמאות ישראל
שלוחה ברכתנו הנאמנה

למרנן ורבנן הגאונים הרבנים הראשיים לישראל שליט"א ומועצת הרבנות הראשית * למכובדנו שר הדתות * למנכ"ל המשרד * למנהל אזור ירושלים והדרום * ולכל עובדי משרד הדתות * לשרי הממשלה ולצה"ל * לתושבי גדרה ובראשם הרבנים המקומיים שליט"א * ראש המועצה וחבריה. — אנו תפילה שבמהרה תחזינה עינינו בבנין ההראל ובא לציון גואל ושבתם לבטח בארצכם.

הרב ישעיהו סיאני יו"ר המועצה הדתית גדרה

ביום העצמאות הכ"ח שלוחה ברכתנו

לרבנים הראשיים * למדינת ישראל * ולכל עם ישראל

שמעון עמרם — יו"ר המועצה הדתית מגדל-העמק

הרבנים המקומיים:
הרב מאיר יונה
הרב י. צ. ברוסמן

לרבנים הראשיים לישראל *
לנשיא המדינה * לראש הממשלה
ולשריה * לצה"ל * לראשי וחברי
המועצה * ולתושבי קרית-שמואל *

ברכות לרגל שנת הכ"ח למדינת ישראל

ועד קרית-שמואל — חיפה

למדינת ישראל בת כ"ח

ברכה
תזכי לקבץ נדחים מארבע כנפות הארץ

מפעלי "נמליט" בע"מ
חיפה, ת.ד. 1435 טל. 740231
יצרני מרצפות

בחג העצמאות
ברכת שלום ובטחון למדינת ישראל

אולמי "תפארת", אולמות לחתונות ושמחות
חיפה, רח' עבאס (ע"י שד' אר"ים) ■ טלפון 535221

ביום העצמאות
הכ"ח למדינתנו
שלוחה ברכתנו

לממשלת ישראל ולצה"ל
לכל תושבי ישראל

חזקו ואמצו
לקראת עתיד של שלום ועליה
ביסוס כלכלי ושגשוג

כה לחי

בנק המזרחי
המאוחד בע"מ

המועצה המקומית יקנעם

שולחת
את מיטב
ברכותיה
בחג העצמאות

לנשיא המדינה • לממשלת ישראל
לצבא הגנה לישראל • ולתושבי יקנעם
יה"ר וישראל ישכון לבטח בארצו

אילן גבריאלי — ראש המועצה

ביום העצמאות
הכ"ח למדינתנו
שלוחה ברכתנו

לנשיא המדינה
לממשלת ישראל
לצבא הגנה לישראל
לתושבי חצור
ולכל בית ישראל

תהא שנה זו — שנת שלום עליה ושגשוג

המועצה המקומית
חצור-הגלילית

אליהו כלפון, ראש המועצה
חברי ההנהלה והמועצה

במלאות כ"ח
לקוממיות ישראל

שלוחה ברכתנו

לנשיא המדינה
לממשלת ישראל
לצבא הגנה לישראל
לתושבי שלומי ולכל בית ישראל

ברכת
חג שמח

שנת שלום בטחון עליה ושגשוג

המועצה המקומית
שלומי

דוד חזן — ראש המועצה

המועצה המקומית רכסים

מברכת את תושבי המקום ואת כל בית ישראל
בברכת חג עצמאות שמח

סלים ארבילי — ראש המועצה

רהיטי הזורע

חיפה • רח' הרצליה 1 • טל. 526616

ברכת חג שמח לכל לקוחותינו

המועצה המקומית מעלות-תרשיחא

מברכת
את הנשיא והממשלה
את צבא הגנה לישראל
ותושבי המקום
יהי רצון
שעם ישראל ישכון לבטח בארצו

שלמה בוחבוט
מ"מ ראש המועצה

המועצה המקומית עוספיא

מברכת את נשיא המדינה
את הממשלה
את צ.ה.ל.
ואת תושבי עוספיא

בברכת חג עצמאות שמח

רפלאן אבו-רוקן ראש המועצה
חברי המועצה ועובדיה

למדינת ישראל
ביום חגה

אנו מברכים
את נשיא המדינה
את ראש הממשלה ושריה
את צבא הגנה לישראל
ואת תושבי כפר יסיף

בברכת חג שמח

המועצה המקומית
כפר יסיף

שאהדה עפו — ראש המועצה

ביום העצמאות הכ"ח למדינה
ברכת שלום ובטחון

המועצה המקומית
דלית-אל-כרמל

חלבי נואף — ראש המועצה

ביום העצמאות הכ"ח למדינה
בברכת שלום ובטחון לכל יושביה

המועצה המקומית
איעבלין

הראש חאג' — ראש המועצה

בחג העצמאות לישראל
ברכת שלום ושגשוג

המועצה המקומית סכנין
גמל טריה — ראש המועצה

עירית בני-ברק

שולחת את מיטב ברכותיה

לנשיא המדינה ולממשלת ישראל * לרבנים הראש…
ולמרנן ורבנן * לצבא הגנה לישראל * לתושבי בני-ברק
ולכל בית ישראל בארץ ובתפוצות

לרגל חג העצמאות הכ"ח למדינת ישראל

ישראל גוטלי

בפרוס השנה הכ"ח
לעצמאות ישראל
שלוחות ברכותינו

לנשיא המדינה • לרבנים הראשיים • לממשלת יש…
• לצה"ל • להתישבות הדתית • ולכל בית יש…
ברכת שלום בארץ וברכת שמים מעל

אגוד המושבים של הפועל…
על כל מוסדותיו ו־70 …

לנשיא המדינה
לממשלת ישראל
לצבא הגנה לישראל
להתישבות החקלאית של "הצפון" ו"הגליל"
ולכל בית ישראל

שלוחה ברכתנו
לכ"ח שנת קיום המדינה

"דגן"
מכוני תערובת של ארגוני…
"הצפון" ו"הגליל" - חי…

כ"ח למדינת ישראל

ביום חגה שלוחה ברכתנו
לנשיא המדינה • לממשלה • לצבא הגנה לישראל •
ולכל בית ישראל

תהא שנה זו שנת שלום, בטחון, קבוץ גלויות
ושגשוג כלכלי-חברתי

"מושבי הגליל"
אגודה מרכזית חקלאית שח…
של מושבי הגליל והגולן

ביום העצמאות הכ"ח למדינתנו

שלוחה ברכתנו

לנשיא המדינה ולממשלת ישראל • לרבנים הראשי…
לצבא הגנה לישראל • לאגוד המושבים של הפועל המז…
ללקוחותינו הבאים אתנו בקשרי מסחר • ולכל בית יש…

מבטח
אגודה שתופית לבטוח חקלא…

עירית אשקלון

שולחת את מיטב ברכותיה
לנשיא המדינה ולממשלת ישראל
לרבנים הראשיים
לצבא הגנה לישראל
לתושבי אשקלון
ולכל בית ישראל
בחג העצמאות הכ"ח למדינת…

ברוך אבוחצירא
מ"מ ראש העיר

אה…
ראש…

המועצה המקומית ירוחם

שולחת את מיטב ברכותיה
לנשיא המדינה
לממשלת ישראל
לצה"ל ולשרותי הבטחון
לתושבי ירוחם ולכל בית ישראל
בחג העצמאות הכ"ח למדינת ישראל

יעקב בן שלם

חתני פרס ישראל תשל"ו

העצמאות יוענק פרס־ השל"ו לתשעה אישים תהומים:

ספרות תורנית

אליעזר יהודה וולדינברג

א. י. וולדינברג נולד בשנת ... בירושלים. ספרו הראשון „... ליעזר" חובר בשנת תרצ"ה, כצעירי ישיבת הברון שבה ... בשנת תש"ה, בהיותו ראש „שערי ציון", יצא לאור ספרו ... בסידרה „שאלות ותשובות ... עזר". השנה יצא לאור החלק ... עשר בסידרה זו, שנדונות ... של שאלות ותשובות, בע־ ... האליות של חיי ישראל במ־ ... ותפוצות.

א. י. וולדינברג חיבר, על־ ... של שר הדתות הראשון, ... יהודה ליב הכהן מימון ז"ל, ... „שביתת הים". הספר דן ... ההלכתיות הקשורות בספנות. ... את הסידרה „הלכות מדינה" ... חלקים") העוסקת בבעיות ... של המדינה.

תשי"א נתמנה הרב וולדינ־ ... בבית־הדין הרבני בתל־ ... ובסוף שנת תשי"ב העבר ... בירושלים. בשנת תשי"ח ... אב בית־הדין הרבני האזורי ..., שבו הוא מכהן עד היום.

... ות ערבית ומזרחית

פרופ' גבריאל בר

גבריאל בר נולד בגרמניה ב־1919 ועלה לארץ ב־1933. את לי־ מודיו התיכוניים סיים בבית־הספר הריאלי בחיפה ואחר־כך למד באונ־ יברסיטה העברית בירושלים והצ־ טרף לסגל ההוראה שלה. מאז מקדיש פרופסור בר מאמצים רבים לפיתוח הוראת תולדות המזרח־התיכון בעת החדשה וכמעט כל המורים באוניבר־ סיטאות המלמדים כיום מקצוע זה היו תלמידיו. במשך השנים כתב ספרים רבים בתחום ההיסטוריה ה־ חברתית של המזרח־התיכון.

ב־1967 מונה לראש המכון ללי־ מודי אסיה ואפריקה ובתפקיד זה יזם את הקמת המרכז לחקר ערביי ארץ־ישראל וקיים בארץ (ב־1970) ועידה בין־לאומית על תולדות ארץ־ ישראל בתקופה העותומנית.

סא"ל עזרא מני

סגן־אלוף עזרא מני משרת בחיל המודיעין של צה"ל ועוסק זה עשרים שנה בחיבור מילונים למונחי צבא ערביים ותרגומם לעברית. מילונים אלה הועלו ביוזמתו של מני גם על מחשב ויש כיום אפשרות לעדכנם במהירות, בהתאם לתוספות ולחידו־ שים המגיעים לידי המודיעין של צה"ל. המילונים מקילים את העבודה השוטפת של כל קהיליית המודיעין, נוסף על ערכם הרב כיצירה מקצועית בסיסית.

הבלשנות הערבית של עזרא מני היא יוצאת דופן גם בקנה מידה בין־ לאומי ואין דומה לה אף במדינות ערב.

תרומות מיוחדות לטובת החברה והמדינה

שמחה הולצברג

שמחה הולצברג נולד בוואַרשה ב־1925, שם למד בחדר במתיבתא. בפרוץ מלחמת העולם השניה היה בן 14. כל בני משפחתו הושמדו בטרבלינקה, והוא עצמו שהה בכמה וכמה מחנות־ריכוז. לארץ עלה ב־ 1949, שירת בצה"ל ועבד כפועל בניין. פעל להחדרת תודעת השואה בקרב בני הנוער על־ידי ארגון ספריות ציבוריות על השואה וסייע בהוצאת ספרים על נושא זה. כימיו הראשונים בארץ היה מבקוריו של רב האסירים ר' אריה לוין ז"ל.

מאז מלחמת ששת הימים קשר קשרים עם פצועי צה"ל ועם בני משפחותיהם. הם משתפים אותו ב־ קביעת בבעיותיהם, בצרותיהם וב־ שמחותיהם.

את עיקר זמנו מקדיש כיום שמחה הולצברג לעידוד פצועי צה"ל ומש־ פחותיהם.

ד"ר עזרא קורין ז"ל

נולד בבגדד ב־1906. ב־1933 סיים את לימודיו בבית־הספר לרפואה בביירות והוסמך כמומחה במחלות אף, אוזן וגרון. יחד עם שני רופאים צרפתיים פיתח שיטה מיוחדת לגילוי חירשות בגיל הרך. ב־1951 עלה לארץ והצטרף לסגל הרופאים ב„תל־ השומר". עד יום מותו שימש כרופא בכיר בבית־הספר להפרעות בתק־ שורת באוניברסיטת תל־אביב.

בעיראק היה פעיל במוסדות הצי־ בור, שהעמידו דור של משכילים בעלי הכרה יהודית וציונית; היה הולך בהקמת שרשרת מרפאות בכל בתי־הספר היהודיים בעיראק.

פעילותו הציבורית בארץ התמקדה בשיקום הילדים החירשים בגיל הרך, תחום שבראשית שנות החמישים היה מוזנח בארץ. שנים רבות עסק בחקר תולדות היישוב היהודי בעיראק.

ד"ר קורין נפטר לפני זמן קצר. הפרס יימסר לבנו.

קליטת עליה

רבקה גובר

נולדה ב־1902 בנובוזיבקוב, רו־ סיה. סיימה גימנסיה ולמדה בבית־ ספר לחינוך. ב־1920 נישאה למרדכי גובר, מורה ואחד הפעילים המרכזיים של המחתרת הציונית ברוסיה.

ב־1925 הגיעו רבקה ומרדכי גובר לארץ. הם איבדו את שני ילדיהם, אפרים וצבי, במלחמת העצמאות. כדי להתאושש מהאסון הנורא ולהמשיך את פעלם של הבנים, פנו רבקה ומרדכי לקליטת עליה. במשך שנים רבות סייעו ליסודם ולביסוסם של ישובי עולים רבים בארץ.

כשבע שנים היו רבקה ובעלה עסו־ קים ביישוב אזור באר־טוביה, שקלט עולים יוצאי גלויות שונות — רומ־ ניה, הונגריה, צ'כיה, הודו, עיראק, מצרים, תימן, תוניסיה, טריפולי, בולגריה ועוד. הם עצמם התיישבו בכפר ורבורג.

ב־1955, עם הזרמת המים הרא־ שונים מן הירקון לחבל לכיש, מסרו רבקה ובעלה את משקם בכפר ור־ בורג ל„קרן יהבי" לצרכי בחמן והצ־ טרפו לראשוני המתיישבים במושב נוגה ואחר־כך במרכז הכפרי נהורה, בלכיש נשארו 13 שנה. מרדכי כיהן כראש מועצת האיזור ורבקה כמורה וכמנהלת בית־הספר האזורי וכמאר־ גנת ספריות בכל חבל לכיש. זהו התפקיד שמילאה לא רצתה לקבל שכר.

כשסיים מרדכי עבודתו בחבל לכיש הזמינו אנשי כפר־אחים את הזוג לגור בכפרם, כמחוות על עזרתם הרבה לאנשי הכפר עם עלייתם על הקרקע ב־1949. ארבע שנים גרו במקום.

ב־1971 עברו רבקה ומרדכי לבית אבות ברמת־אביב, שם הם גרים עד היום.

יעקב מימון

נולד ב־1902 בעיר ליבוי שברוסיה. ב־1921 הגיע לארץ דרך ביירות וצי־ דון, בעליה בלתי חוקית, והתיישב בירושלים.

פעולת ההתנדבות הראשונה שלו למען קליטת עליה היתה בכעברה לחיים, מאחורי עץ־כרם, בתקופת העליה ההמונית אחרי מלחמת העצ־ מאות, מאז ועד היום לא חדל לע־ סוק, בהתנדבות, בקליטת עליה.

כיום עומד יעקב מימון בראש חבורת מתנדבים המונה כ־300 איש, מגיל 14 עד 74. יעקב מימון עוסק כיום כעשר שעות ביום בפעולות ההתנדבות.

הוא ידוע בציבור גם כקצרן (סטנו־ גרפיסט) הממשלה. ערך את ספר הקצרנות הראשון בעברית ולמעשה רוב הקצרנים בארץ הם תלמידיו ותלמידי תלמידיו.

טכנולוגיה והנדסה שימושית

פרופ' יוסף רום

נולד בפולין ב־1932 ובהיותו בן 3 עלה עם הוריו לישראל.

ב־1950 התקבל לפקולטה להנדסת מכונות בטכניון ובאשר שביקש לל־ מוד הנדסה אוירונוטית יצא לארה"ב בעידוד צה"ל וב־1957 הוסמך לתואר דוקטור בתחום זה. שנה לאחר מכן חזר לטכניון ומאז ביצע והדריך עש־ רות עבודות מחקר. השנה הוא מכהן כדיקן הפקולטה להנדסה אוירונוטית.

שרת כיועץ הנדסי מדעי למוסדות מחקר ופיתוח בתעשיה ובמערכת ה־ בטחון ובשנים 1970/73 ארגן ועמד בראש מנהלת ניבוי־הרוח והמע־ בדות האוירודינמיות.

טלוויזיה

מרדכי קירשנבאום

נולד ב־1939 בכפר סבא. בשנת 1950 עקרה משפחתו לנתניה. היא סיים את בית הספר התיכון החקלאי בפרדס־חנה, שירת בנח"ל, ואחר כך למד באוניברסיטת קליפורניה — הוא בוגר הפאקולטה למדעי התיאטרון המחלקה לקולנוע וטלוויזיה. קירשנ־ באום עובד בטלוויזיה מראשיתה. ארבע שנים ראשונות במחלקה החד־ שות, וארבע שנים במחלקה התכ־ ניות. הוא ביים סרטים דוקומנטריים וכן כתבות דוקומנטריות ביומן ה־ שבוע. הפיק את סדרת הטלוויזיה „לא הכל עוברי" ו„ניקוי ראש".

ב. בלבנשתי

עירית חולון

פדיון אגרות־חוב למוב"ז

הודעה

הגרלה מס. 19 של „מלוה חולון תשכ"ב — 1962"

שהתקיימה ביום 4.4.76 יצאו לפדיון המספרים הבאים:

0225	0211	0208	0188	0176	0169	0148	0144	0131	0121	006
0443	0411	0408	0406	0387	0371	0353	0317	0304	0297	028
0823	0791	0790	0747	0709	0668	0656	0610	0589	0560	054
1003	0998	0985	0955	0925	0908	0902	0878	0876	0866	0861
1217	1205	1192	1176	1158	1129	1115	1098	1093	1076	106
1519	1506	1486	1457	1450	1411	1404	1381	1378	1359	134
1804	1782	1781	1758	1696	1694	1654	1643	1632	1584	157
2196	2159	2095	2083	2033	1993	1930	1898	1877	1838	183
2398	2379	2377	2373	2356	2343	2305	2293	2283	2265	221
2759	2742	2733	2731	2688	2585	2532	2522	2516	2477	247
2949	2916	2913	2904	2876	2872	2862	2830	2821	2817	272
3322	3315	3247	3238	3236	3227	3214	3183	3175	3034	300
3548	3527	3514	3503	3481	3473	3469	3457	3431	3377	335
4057	3954	3945	3875	3849	3845	3825	3805	3787	3681	357
4223	4219	4214	4172	4165	4136	4130	4112	4101	4096	407
4488	4480	4471	4470	4460	4338	4335	4322	4319	4318	428
4715	4696	4651	4648	4628	4585	4558	4555	4527	4513	450
4978	4950	4941	4894	4890	4871	4827	4826	4780	4774	477
5271	5230	5214	5194	5187	5165	5150	5131	5107	5023	501
5400	5387	5371	5367	5366	5358	5342	5327	5317	5314	530
5500	5494	5489	5478	5472	5470	5460	5454	5439	5430	542
5845	5800	5796	5793	5720	5692	5677	5660	5622	5585	550
6064	6001	5998	5987	5982	5980	5970	5958	5945	5943	585
6235	6214	6213	6206	6194	6175	6174	6149	6122	6091	60
6386	6359	6333	6310	6303	6292	6274	6269	6268	6262	62
6523	6512	6506	6502	6484	6463	6430	6429	6425	6417	641
6751	6731	6724	6715	6641	6636	6611	6587	6584	6582	65
6947	6914	6908	6894	6891	6870	6854	6814	6800	6798	67
7131	7129	7126	7124	7104	7074	7005	6991	6988	6961	69
7249	7223	7222	7218	7197	7193	7191	7190	7161	7145	71
7428	7405	7393	7384	7322	7320	7318	7302	7282	7270	72
									7478	74

הגרלה מס. 15 של „מלוה חולון תשכ"ד — 1964"

שהתקיימה ביום 4.4.76 יצאו לפדיון המספרים הבאים:

0200	0195	0162	0151	0139	0124	0114	0105	0062	0059	00
0382	0371	0312	0310	0295	0291	0288	0261	0259	0228	02
0710	0687	0630	0591	0561	0558	0487	0473	0451	0425	04
0986	0979	0968	0945	0906	0897	0883	0858	0842	0828	07
1241	1225	1214	1188	1178	1173	1169	1120	1097	1077	1
1490	1450	1421	1418	1410	1379	1360	1355	1350	1294	1
1780	1769	1732	1716	1708	1701	1618	1550	1535	1511	1
1996	1992	1965	1948	1947	1939	1914	1902	1900	1890	1
2359	2290	2202	2201	2178	2135	2133	2107	2104	2097	2
2570	2569	2556	2544	2532	2529	2483	2462	2458	2415	2
2694	2683	2680	2675	2674	2668	2630	2629	2621	2614	2
2861	2855	2851	2845	2840	2828	2798	2781	2752	2721	2
3077	3059	3052	3031	3025	3021	2984	2928	2914	2889	2
3260	3245	3203	3185	3179	3171	3146	3142	3110	3106	3
3447	3415	3377	3367	3355	3331	3325	3313	3304	3290	3
3665	3654	3642	3628	3587	3586	3582	3569	3539	3498	3
3859	3839	3819	3813	3767	3740	3735	3723	3703	3679	3
4244	4239	4181	4144	4129	4082	4058	4004	3937	3926	3
4402	4395	4343	4337	4315	4294	4277	4276	4270	4253	4
4718	4684	4680	4650	4636	4631	4504	4498	4493	4451	4
5100	5062	5049	5026	4984	4939	4921	4898	4802	4793	4
5344	5337	5324	5271	5198	5192	5168	5151	5147	5140	5
5497	5495	5498	5465	5455	5434	5431	5417	5413	5399	5
5799	5785	5762	5759	5666	5661	5625	5621	5601	5579	
6056	6036	6015	5986	5947	5915	5903	5892	5878	5829	5
6394	6390	6366	6358	6240	6224	6221	6217	6192	6171	6
6596	6592	6586	6582	5564	6486	6440	6435	6419	6414	6
6855	6799	6795	6769	6767	6704	6676	6673	6657	6642	6
7032	7026	7022	7021	7006	6982	6976	6958	6935	6903	6
7211	7183	7145	7144	7121	7111	7098	7089	7085	7074	
7423	7362	7346	7344	7340	7336	7288	7284	7281	7274	
									7452	

הגרלה מס. 11 של „מלוה חולון תשכ"ו — 1966"

שהתקיימה ביום 4.4.76 יצאו לפדיון המספרים הבאים:

000232	000230	000203	000136	000124	000112	00008
000447	000411	00404	000382	000363	000360	00027
000820	000786	000737	000725	000627	000621	00052
000961	000943	000919	000916	000878	000865	00085
001268	001247	001220	001169	001119	001075	00104
001538	001482	001474	001466	001419	001389	00135
001724	001709	001701	001685	001681	001660	00165
002380	002280	002171	002168	002149	002055	00203
002846	002837	002829	002757	002726	002686	00267
003112	003092	003084	002975	002931	002880	00287
003370	003368	003353	003309	003308	003250	0032
003518	003507	003497	003460	003419	003418	00341
004016	003996	003967	003774	003695	003625	0036
004297	004260	004225	004224	004171	004155	0041
004567	004548	004449	004441	004396	004358	0043
004968	004967	004954	004949	004834	004749	0046
005243	005236	005207	005204	005202	005201	0053
005482	005431	005385	005343	005342	005273	0052
005859	005797	005720	005683	005641	005616	0055
006229	006024	006020	005934	005922	005916	0059
006526	006456	006446	006397	006387	006359	0063
006838	006812	006733	006731	006709	006697	0066
007140	007091	007052	007051	007028	006879	0068
007562	007447	007380	007372	007279	007228	0072
007897	007877	007871	007837	007811	007787	0077
008196	008191	008166	008124	008113	008063	0079
008369	008359	008352	008327	008298	008253	0082
008595	008558	008490	008469	008460	008419	0083
009258	009257	009212	009007	008911	008877	0087
009696	009618	009607	009569	009496	009469	0093
010062	009992	009969	009923	009917	009796	0097
010391	010381	010334	010312	010300	010146	0101
010592	010587	010586	010574	010537	010501	0104
010856	010743	010742	010697	010682	010674	0106
011384	011355	011339	011338	011299	011022	0102
011638	011616	011615	011489	011482	011438	0114
011961	011949	011815	011813	011718	011716	011
012444	012433	012426	012174	012137	012134	011
012689	012659	012632	012564	012545	012534	012
012952	012888	012854	012839	012795	012793	012
013215	013206	013178	013096	013064	013061	013
013469	013388	013376	013340	013278	013276	013
013812	013758	013718	013696	013607	013594	013
014178	014129	014097	014092	014085	014057	014
014316	014311	014285	014282	014248	014241	014
014848	014800	014755	014740	014597	014523	014
	014977	01496.	014943	014929	014915	014

(—) פ. אילון, ראש העיר

יו"ר מועצת המלוה

נפתח חידון התנ"ך העולמי לנוער יהודי

חידון התנ"ך העולמי ה־13 לנוער יהודי, נפתח ביום א' בערב במעמד הנ"ג' ורב־הרשם, בהשתתפות יו"ר הכנסת מר י. ישעיהו, שהעניק את חסותו לערב זה. בחידון העולמי השתתפו 28 נערים ונערות (9 בנ־ רות) מתוך 14 ארצות בינהם 3 ישראלים.

בדברי הפתיחה שלו אמר יו"ר הכנסת, כי צפת, שהיא אחת מ־4 ערי הקודש בישראל, אין מתאימה ממנה כמקום לעריכת חידון התנ"ך העולמי של הנוער היהודי. הוא מנה את ייחודה של צפת כעיר קבלה ומיסתורין שלה עבר היסטורי מפו־ אר, בקורות העם והתולדות.

ברכו: מפקד הגדנ"ע, היו"ר ה־ עולמי של החידון, אלו"ם ישעיהו תדמור, וראש העיריה המארחת, מר אהרן נחמיאס, אשר הגיש לכל אחד מ־28 המתחרים ו־5 שופטים את סמל עירית צפת בתוך קופסת עץ זית.

במירב הנקודות זכו שלושה ה־ ישראלים אברהם סנבאום, שמעון לפיד, וזאב שפירא. מנערי חו"ל זכו אחד מארה"ב, אחד מקנדה, אחד מאיראן ואחד מאוסטרליה. המשת־ תפים בחידון יזכו מהנקודות שהצ־ טברו לזכותם ואשר יובאו בחשבון בשלב הסופי של החידון, שייערך ביום העצמאות בירושלים.

מפגש גרעין העליה „נאות מדבר" של המשמרת הצעירה

16 עולים חדשים מארה"ב חברי גרעין „נאות מדבר" של המשמרת הצעירה הפועלת של המזרחי, איר־ גנו מפגש היכרות עם כ־25 חברים המועמדים להצטרף לגרעין, הנמצא כיום בהכשרה בכשואות יצחק, ו־ מתעתד לאכלס את המושב השיתופי בקטיף ב' המוקם עבורם ברצועת עזה.

המפגש אורגן בצורת „בית פתוח" כשהמועמדים ביקרו בבית החברים ואח"כ נתכנסו באחד מעשרים הב־ תים החדשים שהוקמו במיוחד לחבר־ הגרעין בכשואות יצחק. החי הוה קוד פתחה את המפגש בברכה ל־ מועמדים החדשים ולמשק כשואות יצחק, בו תקיימת ההכשרה. והד־ גישה שעוד 20 מחברי הגרעין מ־ תכננים עלייתם בשנה הקרובה.

דוד בן־נאה — מנהל המחלקה לדור הצעיר בתנועה העולמית של המזרחי סיפר על התהוות הגרעין וכן על הבעיות באיתור המקום ל־ יישוב הקבע. הוא עמד על חשיבות ההתיישבות באזור הרצועה דוקא ב־ ימינו אנו, ובירך את החברים בארץ ובחו"ל שעזרו בהקמת הגרעין וגי־ בושו וכן את מחלקת העליה, הנוער והחלוץ וההתישבות של הסוכנות ה־ יהודית ואיגוד המושבים של הפועל המזרחי וכשואות יצחק על תרומתם ועזרתם לגרעין.

שרגא שמר נציג איגוד המוש־ בים של התנועה עמד בדבריו על הצדדים השונים בתיכנון המושב ה־ חדש וענפי המשק העתידים להיות בו.

אחרי שיחות אלו התוודעו חברי הגרעין עם המועמדים לשיחות אי־ שיות מסביב לשולחנות הערוכים ב־ טוב טעם ובתפילת מעריב הסתיימה הפגישה.

חקירת נסיבות התקרית בסלפית

קצין בדרגה רב סרן הושעה מ־ תפקידו לפני כחודש וחצי ואף יוע־ מד לדין לאחר מותו של תושב ה־ עיירה סלפיה בנפת טול כרם בעת ההתפרעויות בעיירה זו.

כתב צה"ים בגדה מוסר, כי ה־ קצין פיקד אישית על יחידת טירו־ נים, עולים חדשים, שנגישה לפזר את ההפגנה בסלפית.

כתבי אישום בפרשת הצתת „פארק" יוגשו היום

שני כתבי אישום בפרשת ההצתה של מלון „פארק" בנתניה יוגשו היום לבית המשפט המחוזי בתל־ אביב נגד ארבעה צעירים תושבי נתניה, שיאשמו בהצתה בזדון וב־ רצח.

בדליקה במלון „פארק" ניספו כ־ זכור חמישה אנשים ו־41 נפצעו. לכתב צה"ים נודע כי במשך יום אתמול כולו עסק צוות בפרקליטות מחוז המרכז בהכנת כתבי אישום נגד ארבעה מן החשודים — מרדכי צורד בן 24, משה כחלון בן 20, שמ־ עון סופר בן 22 וצורי חיון בן 22. פרקליטת מחוז המרכז עו"ד שרה סירוטה החליטה להגיש כתב אישום אחד נגד צורד וכחלון, וכתב־אישום נפרד נגד סופר וחיון, אם כי פרטי העבירה וסעיפי־האישום זהים. ה־ תביעה תבקש מבית המשפט להאר־ יך את מעצרם של הארבעה עד תום משפטם, וההחיפזות בדיון נובעת מן העובדה, שהיום מסתיים מועד תקפו של פקודות המעצר שהוצאו נגד החשודים.

הנזק לרכוש המלון נאמד ב־18 מיליון לירות, מלבד הנזק לחפצי־ הם האישיים של האורחים ומלבד חיי אדם שקופחו והנזקים שנגרמו לפצועים.

בידי המשטרה עצור דוד עמר, החשוד גם הוא בפרשת ההצתה, אבל החקירה נגדו טרם הסתיימה ולא יוגש נגדו עדיין כתב אישום.

רצועת עזה משתלבת בייצוא החקלאי של ישראל

מאת סופרנו הכלכלי

רצועת עזה משתלבת בייצוא ה־ חקלאי של ישראל וחקלאי המקום מאמצים את שיטות העיבוד החקל־ איות המודרניות המקובלות בישראל ומרחיבים את שטחי הגידול המיועד־ ים לייצוא, זאת נמסר אתמול ב־ סיור שערך מנכ"ל משרד החקל־ אות, מר ר. איילנד, בישובי ה„רצו־ עה".

קצין מטה לחקלאות ב„רצועה", מר י. מעוז ועוזריו, מסרו כי עזה מתכנ־ נים 30 קידוחים חדשים, האמורים ל־ הגדיל את כמות המים שהעמדו ל־ רשות החקלאים להרחבת גידולי ה־ ייצוא. הגידולים העיקריים לייצוא הם תות־שדה, שאותו ניתן לדעת מנכ"ל משרד החקלאות, לשלש, ו־ ירקות.

תקציב המימשל הצבאי לחקלאות הוא השנה 4.5 מיליון ל"י ורובו מיועד להדרכה ולפיתוח. החקלאים הערביים, שעיבדו בזמנו את אדמ־ תם בשיטות פרימיטיביות נעזרים עתה בשיטות המודרניות של החקל־ אות הישראלית. כולל כיסויי פלס־ טיק לתות, השקיה בטפטוף, טיפול הורמונלי לצמחי העגבניות ועוד. דבר זה נותן את אותותיו ביבולים גדו־ לים ובתוצרת יפה.

ייצוא ישיר לארצות ערב

מ„הרצועה" יש גם ייצוא ישיר ל־ ארצות ערב. בעוד שאת התוצרת ה־ חקלאית שולחים דרך „אגרקסקו" לאירופה המערבית, נשלחים לאר־ צות ערב — כוויית, הנסיכויות של המפרץ הפרסי ועוד — הדרים ב־ מכוניות היוצאות מ„הרצועה" לרבה זמה. כאן עובר הפרי למכוניות ה־ נושאות, כבולות המגיעות עד ארצות ערב וכן אירן. עיקר הייצוא הוא לאירן שתקבל השנה 110 אלף טו־ נות הדרים לעומת 75 אלף טונות שקיבלה אשתקד. כמו"כ מייצאים פרדסני הרצועה הדרים למזרח אי־ רופה.

מנכ"ל משרד החקלאות, מר ר. איילנד, קרא לחקלאים ב„רצועה", בכנס מגדלי ירקות שנערך בדיר־ אל־בלח, לייעל את השימוש במים ולייצר תוצרת טובה. מנהל מחלקת הירקות ב„אגרקסקו", מר ש. צופר, עמד בדבריו על אפשרויות הגדלת הייצוא. דברי ברכה הביא המושל הצבאי, תת־אלוף כימן. כמו"כ הש־ מיעו דבריהם בכנס נציגי החקלאים.

„בר מצווה" לחידון התנ"ך

(סוף מעמוד 5)

ב„בני־עקיבא", שהצטיין בשלבים הקודמים של החידון, אף שזכה ב־ ציון „מספיק" בתנ"ך, בתעודת בית־ הספר. אגב, שלושת הישראלים (אברהם סנבאום, שמעון לפיד וזאב שפירא) זכו במירב הנקודות בשלב הראשון של החידון, שהתקיים ש־ לשום בלילה בצפת.

במשימה שנטל על עצמו פיקוד הגדנ"ע בארגון חידון התנ"ך ה־ עולמי, הוא ממשיך למעשה במטרות שהותוו ביסודו, להוות מסגרת חי־ נוכית הדרכתית לקידום חברתי, תר־ בותי וציוני של הנוער ולהוות מס־ גרת למפעלי נוער ממלכתיים ולאו־ מיים.

הצלחת הגדנ"ע בתחום החידון ה־ עולמי, נותנת למסגרת זו מימד חי־ נוכי, שאין דומה לו. ככל שחולפות השנים ואנו חוגגים את יום־העצמ־ אות ללא מצעדים צבאיים, שהוחב עוצמה של ברזל ופלדה טבעו בהם, נושאים חידון התנ"ך ואירועים דו־ מים לו, את האופי האמיתי, התכני, שיש לתת לחג. במובן זה, עושה המסגרת הצנועה של השירות ה־ טרום־צבאי שירות לאומי־חברתי־ חינוכי מדרגה ראשונה. היא מע־ צבת דפוסים ויוצקת תכנים למסגרת אפיו של החג, שרבים עדיין מחפ־ שים כיצד לשמוח ולבלות בו.

מוסדות חב"ד יקלטו מעוטי יכולת

תנועת חב"ד בארץ תייחד 10 אחוז ממקומות הקליטה במוסדותיה לק־ ליטת מעוטי־יכולת חינם. על כך הודיע הרבי מלובביץ בהתוועדות־ פתע שלישית על מבצע ה„חינוך, שהחלה אתמול בשעה 4 לפנות בוקר ונמשכה עד שעה 7.

ההתוועדות הועברה בשידור חי מחצרו של הרבי בברוקלין, והיא היתה השלישית בנושא החינוך, ש־ הועברה יום אחר יום ברציפות. זוהי הפעם הראשונה שהתוועדות נערכה ברציפות שכזאת.

נושא החינוך הוא „מיבצע" חדש שעליו הכריז הרבי. בתוספת ל„מב־ צעי המצווה" היהודים שלו. במס־ גרת „מבצע" זה על כל אחד מן המשתתפים — שילד ילדים וילדה רבים — לדאוג לכך שלפחות עוד ילד יהודי אחד יקבל מנה כלשהי של „יהדות", בצורת פסוקי תנ"ך או מאמרי חז"ל.

הרבי הורה לתת בשמו 3 מטב־ עות לכל אדם, ובמיוחד לכל ילד וילדה, שיתחילו לפעול „במבצע הח־ נוך" בין חבריו.

כל מוסדות חב"ד בארץ ובעולם יקלטו 10 אחוז מהתלמידים חינם ב־ מוסדות, שנה זו הוכרזה כשנת ה־ חינוך היהודי ההורני.

צה"ל מול התעצמות

(סוף מעמוד 3)

ראל על מפת הייצוא הבטחוני ב־ עולם.

מירוץ החימוש באיזור גורם ל־ תכנונים מרחיקי לכת. אולם לפי דבריו של שר הביטחון, „אנו יכו־ לים לעמוד במירוץ החימוש באיזור בתקופה של עשר השנים הבאות". מירוץ החימוש הזה מהווה נטל על ארצות ערב. רכישת הנשק מתחילה להיות מעמסה כבדה למשקים ה־ לאומיים של מצרים, ירדן וסוריה. הדבר בא לידי ביטוי בביטול ה־ עסקה של טילי ה„הוק" שירדן רצ־ תה לרכוש מארה"ב ונאלצה עתה לוותר עליהם בגלל המחיר, שהתחיל ב־350 מיליון דולאר בתחילת העיס־ קה ועתה דורשת ארה"ב סכום כפול.

עידן הטכנולוגיה והמכשור המ־ תוחכם, ניכר היטב בצה"ל. בחיל ההימוש בלבד יש כיום 60 מקצועות טכניים שונים, שלא לדבר על ה־ פעולות האלקטרוניות והאחרות ב־ ענפים אחרים בצבא.

תוכנית העבודה של צה"ל בשנה זו תהיה איפוא העמקת הידע, הג־ דלת האימונים ורכישת הציוד ה־ דרוש כדי לשמור על הפער בינינו לבין ארצות ערב.

סיכם זאת הרמטכ"ל בראיון ש־ העניק ל„הצופה" בחודש שעבר: „עלינו לתפוס את הצד היכולתי של צבאות ערב בבחינה מחשבתית וא־ רגונית ובבחינת כלי הנשק. דבר זה לעקוב אחר ההתארגנות הפני־ מית בתוך מדינות ערב — האם זו תהיה חזית אחת, האם תהיינה שתי חזי־ תות. האם כל מדינות ערב תפעלנה נגדנו ביחד? לזאת אנו צריכים ל־ התכונן. אנחנו צריכים לנחות היטב אילו פרצות עדיין יהיו בשדה ה־ קרב של המלחמה הבאה לצורך מבצעים מקוריים. עלינו להביא את תורת הלחימה הנכונה שתענה על כה שדה הקרב בצורה, בבחינת מכשולים קרקעיים ובבחינת מערכת הנשק והטכנולוגיה המתקדמות".

המועצה המקומית בשלומי מתנכלת למועדון הנוער הדתי

ביהמ"ש הוציא צו נגד המועצה

צו ביניים הוצא אתמול ע"י בית משפט השלום בעכו לפי בקשת ה־ מועד בשלומי נגד המועצה המקו־ מית שלא תתערב בפעילות הנוער הדתי במקום.

קודם לכן הגיש יו"ר המועצ"ד בשלומי מר דנינו, תלונה למשטרת נהריה על פריצה של עובדי המועצה המקומית למועדון מקומי.

המועצה המקומית האשמה שר־ צונה לנשל את הנוער הדתי מהמו־ עדון, תלתה עליו מנעולים חדשים וסגרה אותו על מסגר.

הרקע לכך הוא שמפלגת העבודה רואה בעין רעה את הפעולות החי־ נוכיות של המועדון המקובל ע"י המועצה בשיתוף עם הסתדרות ה־ נוער העובד הדתי.

על השתלשלות המאורעות בשלו־ מי מוסיף סופרנו:

בעקבות שינויים בהרכב הקוא־ ליציוני בשלומי, כאשר נציג ה־ מפד"ל עבר לאופוזיציה, מתנכלת המועצה המקומית בשלומי למועדון הנוער הדתי העובד והלומד במקום.

מן הראוי לציין, שמועדון זה מר־ כז את כל הפעילות של החינוך ה־ דתי המשלים במקום ומהווה המסגרת המועדונית הדתית היחידה בשלומי.

אנשי המועצה המקומית פרצו את המועדון ולאחר זאת אף לא הסמר לחסום את שערי המועדון הדתי ב־ שרשראות ולמנוע בצורה זו את הפעילות.

אין ספק שפעולה זו גרמה הת־ מרמרות עצומה בקרב הציבור הדתי. אנשי חינוך וכל אלה אשר הפעילות החינוכית של הנוער הדתי העובד והלומד חשובה להם.

מן הראוי לציין שהנוער הדתי ה־ עובד והלומד כתנועת נוער דתית מוכרת, פעילותה נתמכת ומעודדת ע"י גורמים ממלכתיים וציבוריים, בשים לב לתרומה החינוכית החשו־ בה ובמיוחד בישובי פיתוח.

מכאן שחסימת שערי המועדון ה־ נ"ל ע"י המועצה המקומית היה לא רק התנכלות לבני נוער דתי במקום המשועים לפעילות חינוכית דתית, אלא לתנועת נוער דתית חלוצית שתרומתה החינוכית היא מעל ומעבר לכל חישובים קואליציוניים קטנו־ניים.

ירושלים

בבית הכנסת חוג יוצאי הונגריה (רח' אגריפס 8)

תתקיים אי"ה בליל העצמאות ב־ שעה 7.00 תפילה חגיגית ע"י החבר משה גוטליב תנאם הרב ד"ר אליהו בלום ומר משה פרקש יועץ משפטי — וכבוד קל. הצבור מוזמן.

עיתון העתונאים „בירושלים"

בעתון העתונאים שיתקיים בליל שבת, ז' באייר השל"ו (7.5.76) ב־ שעה 8.45, בבית העם, בירושלים, ישתתפו: העתונאי חגי אשד, שידבר על הנושא: „האם חלה הרעה ב־ יחסי ישראל ארה"ב"? מר אברהם הופמן, דובר משרד הסעד ירצה על „תכנית מחק חברתית", והעתונאי דני רובינשטיין יסקור את „משמעות הבחירות לרשויות המקומיות ביהודה ושומרון".

העתון נערך ע"י אגודת העתונ־ אים, בשיתוף עם מחלקת התרבות של העיריה. הכניסה לכל.

האזכרה לקדושי גוש עציון

האזכרה השנתית לקדושי גוש עצ־ יון תיערך בהר הרצל בשעה 1 ב־ צהרים. בהשתתפות המשפחות ה־ שכולות, אנשי המשקים ולוחמי ה־ גוש. לפני כן בשעה 11 תיערך מג־ של של אנשי גוש עציון ביד הרב הרצוג, שבה יימסרו פרסים על פעו־ לות האגודה להנצחת הגוש ועל שי־ קומו של גוש עציון בימים אלה.

תל־אביב

בחוג הנוער הדתי

הערב בשעה 7 בדיוק תתקיים אי"ה תפילת מעריב והלל חגיגית בבית הכנסת של חוג הנוער הדתי ברחוב סמולנסקין 2 ת"א.

דברים בענייני דיומא ישמיע הרב ישראל מאיר לאו.

מסיבת חג בהשתתפות מבקר ה־ מדינה ד"ר יצחק נבנצאל והרב מאיר גרוזמן.

תורנות בתי מרקחת

ת"א: פרנקל — המלך ג'ורג' 28 טל. 223721.

ירושלים: רמות אשכול — מרכז מסחרי, רמת אשכול טל. 280552. חבש — עיר העתיקה, רח' הגיא טל. 284285.

בני־ברק: הנשיא — דבורסקי 111.

רמת־גן: תלפיות — אבא הלל 30 טל. 723554.

נתניה: נתניה — הרצל 11 טל. 22842.

הרצליה פתוח: כפר ריבלין — ויגנל 142 (מול קולנוע סירן) טל. 93801.

בת־ים: הלוי — בלפור 9 טל. 883042.

חולון: מרכז — כצר ויצמן טל. 845236.

לוח הצופה

● „פלא" שרות להעברת מזוודות + אחסנה (רשיון 197) 473271.

● סבל קונה הכל רהיטים טלויזיות מקררים מערכות חשמל 832267 863748.

● להשכירה דירת חדר חצי בבני ברק בסביבה דתית 754040.

לוח ירושלים

● לישיבה בירושלים דרושה פקידה כתבנית בעברית דוברת אנ־ גלית רצוי גם בהדפסה. טלפון 271982—3.

מבצע מיוחד לנשים בחודש מאי

פיאות „אלורה"

בעיצוב מודרני

כל המציגה מודעה זו תהנה מהנחה של 10% על כל קניה. בחודש מאי.

סלון „יונל" אלנבי 59 תל־אביב טל. 290682.

בית המשפט המחוזי בתל אביב — יפו

תיק עזבונות 1964/76

המבקשת: הדה הילסברג, מת"א, רח' דיזינגוף 289.

בענין: עזבון המנוח אברהם מר־ דכי הילסברג ז"ל, שנפטר ביום 29/9/75.

הזמנה

להווי ידוע כי הוגשה לבית המש־ פט, בתיק המפורט לעיל, בקשה ליתן צו ירושה ולמנות מנהל עזבון. כל אדם הטוען שיש לו טובת הנאה בעזבון שהבקשה מתייחסת אליו ו־ הרוצה להתנגד לה, יגיש התנגדות להכרזה תוך 14 יום מיום פרסום הזמנה זו שאם לא כן יתן בית ה־ משפט צו כטוב בעיניו.

רשם בית המשפט המחוזי

בית הדין הרבני האזורי תל־אביב—יפו

תיק מס. 9827/ל"ו

הגב' איגר מרים ת"ז 863522 מבקשת מכב' ביה"ד הרבני האזורי ת"א — יפו לאשר את נשואיה עם מר צבי הרבין אוגר, שהתקיימו בעיר נדבורנה פולין בשנת 1910.

המזכירות

בית הדין הרבני האזורי תל־אביב—יפו

9797/תשל"ו

הגב' לאורה גריל ת"ז 6576837 מבקשת מכב' ביה"ד הרבני האזורי ת"א — יפו לאשר את נשואיה עם מר שלמה גריל ז"ל, שהתקיימו ב־ עיר רומניה בשנת 1945.

המזכירות

חוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965

הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל אביב — יפו

מודעה בהתאם לסעיף 149

הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל אביב — יפו, בקשה ליתן אשור להקלה להגדלת בניה ברח' יעקב 13 תל ברוך.

כל מי שיש לו התנגדות להוצאת ההיתר/אישור הנ"ל בבקום זה רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ו־ לבניה תל אביב — יפו בקרית קריה 68 את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדויקת.

ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותו־ באנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.

י. גריפל

ממלא מקום ראש העיריה

יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל אביב — יפו

בית המשפט המחוזי בתל אביב — יפו

תיק עזבונות 1750/76

בענין: עזבון המנוח פנחס דוזן ת. ז. 0772333.

המבקשת: עליזה קוני ת. ז. 0772335 מרח' בלצר 1 תל אביב.

הזמנה

להווי ידוע כי המבקשת הגישה ל־ בית המשפט המחוזי בתל אביב — יפו בקשת צו ירושה על ירושת ה־ מנוח.

הריני מזמינה בזה כל אדם להת־ ייצב בבית המשפט תוך 15 יום מיום פרסום הזמנה זו וליתן טעם, אם יש טעם כלשהו מדוע לא ינתן צו המבוקש על ירושת המנוח, שאם לא כן יתן בית המשפט צו כטוב בעיניו.

רשם בית המשפט המחוזי

בית המשפט המחוזי תל אביב — יפו

תיק עזבונות 1922/76

בענין: צוואת המנוחה איטה צ'רס־ קי ז"ל, שנפטרה בחולון ביום 23.4.76.

הזמנה

להווי ידוע כי הוגשה לבית משפט זה בקשה לתתן תוקף לצוואת ה־ מנוחה איטה צ'רסקי ז"ל ולמינוי מנהל עזבון שלה. כל הטוען נגד מתן תוקף לצוואת המנוחה וכל המתנגד למינויו של מר חיים גילוני למנהל עזבון של המנוחה הנ"ל, יגיש תוך חמישה עשר יום מיום פרסום הזמנה זו, את טעמי התנגדותו, שאם לא יעשה כן, יתן בית המשפט מינוי כאמור ויצהיר על תקיפות הצוואה.

רשם בית המשפט המחוזי

בית המשפט המחוזי בתל אביב — יפו

תיק עזבונות מס. 1934/76

בענין: עזבון המנוח יאן שפיק, אשר נפטר ביום 10.7.1972 וכתובתו היתה — הודו, כלכותה, רחוב לנדס־ דאון 2/7 ונשא תעודת בריטי מס. 641935.

ובקשת: יובל שפיק, מאנגליה.

הזמנה

להווי ידוע לכם כי הוגשה לבית המשפט בקשה לתתן צו המכריז על ירושת המנוח יאן שפיק, ז"ל והנני מנהל עזבון. הנני מזמין כל אדם הטוען שיש לו טובת הנאה בעזבון המנוח והרוצה להתנגד להכרזה ה־ מבוקשת, להגיש תוך 15 יום מיום פרסום הזמנה זו התנגדות להכרזה המבוקשת שאם לא כן יתן בית ה־ משפט צו כטוב בעיניו.

רשם בית המשפט המחוזי

עירית ירושלים

הועדה המקומית לתכנון ולבניה

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965 (להלן: החוק)

ניתנת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 להחוק כי מר חיים צארום הגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה (להלן הועדה) בקשה להתרת הקלה באחוזי הבניה בנכס גוש 30006 חלקה 48 ברחוב ההיים מס' 1, בשכ' גונן בירושלים. ההיינו 91.49 אחוז במ־ קום 85.83 אחוז המותרים.

את ההתנגדויות להתרת ההקלה הנ"ל, אפשר להגיש תוך שבועיים מתאריך הודעה זו לועדה המקומית לתכנון ולבניה ברחוב הלל מס' 23, ירושלים.

בית המשפט המחוזי בתל אביב — יפו

תיק עזבונות 4114/75

בענין: עזבון המנוח שהרבני נגי־ ז"ל (ת. ז. 7040522).

המבקשים:
1. מרסל שהרבני (ת. ז. 7040522)
2. סלמן (שלמה) שהרבני
3. עזרא שהרבני (ת. ז. 7040523)
4. לילי גבאי (שהרבני) (ת. ז. 7040524).

כולם ע"י ב"כ עוה"ד א. סכובור־ לסקי, ו/או ז. הרטבי, ו/או י. אל־ סבאאר, ו/או י. כהן, ו/או א. סי־ מן, ו/או ה. בכרך. מרח' לבונטין 4, תל אביב.

הזמנה

להווי ידוע כי הוגשה לבית המש־ פט המחוזי בתל אביב — יפו בקשה ליתן צו המכריז על ירושת המנוח שהרבני נגי ז"ל (ת. ז. 7040524) והנני מזמין כל אדם הטוען שיש לו טובת הנאה בעזבון המנוח הנ"ל ו־ הרוצה להתנגד להכרזה המבוקשת להגיש תוך 14 יום מיום פרסום הז־ מנה זו, התנגדות להכרזה המבוקשת, שאם לא כן יתן בית המשפט צו כטוב בעיניו.

רשם בית המשפט המחוזי

חוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965

מרחב התכנון מקומי גבעתיים

הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מתאר מקומית

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לס־ עיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה — 1965 כי הועדה המחו־ זית לתכנון ולבניה, מחוז תל־אביב החליטה באישור שר הפנים, לאשר שנוי תכנית מתאר הנקרא: תכנית מס' 313 שינוי לתכנית מתאר מקו־ מית מס' 53 בגוש 6154 חלקה 36, רחוב סירבר שעיקרי הוראותיה הפי־ כת אזור החלקה 36 בגוש 6154 מ־ אזור מגורים א' לאזור שטח לבנין ציבורי.

אשר הודעה על הפקדתו ביחד עם התשריט המצורף אליו פורסמה ביל־ קוט הפרסומים מס' 2118 עמ' 1812 ובעתון בוקר הצופה מיום 15.6.75 ובעתון בוקר שערים מיום 15.6.75 ובעתון ערב מעריב מיום 13.6.75.

השינוי האמור בצורה שבו הועדה המחוזית אישרה אותו עם התשריט המצורף אליו, הופקד במשרדי ה־ ועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה גב־ עתיים וכל המעונין רשאי לעיין בו, ללא תשלום, בימים ובשעות שה־ משרדים האמורים פתוחים לקהל.

תאריך: ד' ניסן תשל"ו 4.4.76

ד. רוזיק

יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה גבעתיים

חוק תכנון ובניה תשכ"ה — 1965

הועדה המקומית לתכנון ולבניה ת"א — יפו

מודעה בהתאם לסעיף 149

הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה ת"א — יפו בקשה ליתן אישור להקלה הוספת מרפסת ברוחב 1.60 מטר מ־ אחור, בכל הבנין ברחוב הגבור ה־ אלמוני 70 ת"א.

כל מי שיש לו התנגדות להוצאת ההיתר/אישור הנ"ל בבקום זה, רשאי להגיש לועדה המקומית לתכ־ נון ולבניה ת"א — יפו שד' בן גור־ יון 68 ת"א, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדויקת.

ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותו־ באנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.

3.5.76

י. גריפל

מ"מ ראש העיריה

יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה מחוז תל אביב

האופרה הישראלית

מייסדת ומנהלת: א. דה־פיליפ

2.5	מדם בטרפליי — אופרה מאת פוצ'יני
4.5	האלמנה העליזה — אופרטה מאת ליהר
5.5	האלמנה העליזה
8.5	האלמנה העליזה
9.5	טוסקה — אופרה מאת פוצ'יני
10.5	די פלדרמאוז — אופרטה מאת שטראוס
11.5	האלמנה העליזה
12.5	ספינת השעשועים — מחזמר מאת קארן
15.5	האלמנה העליזה
17.5	הספר מסביליה — אופרה מאת רוסיני
18.5	האלמנה העליזה
19.5	טוסקה (הצגה בבנייני האומה בירושלים)
20.5	ספינת השעשועים
22.5	האלמנה העליזה
24.5	לה טראוויאטה — אופרה מאת ורדי
25.5	האלמנה העליזה
27.5	טוסקה (הצגה באולם ארמון, חיפה)
29.5	האלמנה העליזה
31.5	האלמנה העליזה

שרות כרטיסים: אלנבי 1, טל. 57227, תל־אביב

קולנוע

ירושלים

אורנע — בהילוך גבוה (4)
אורגון — לוידי בת כזל (4)
ארנון — פגישה בקרית (3)
מיטשל — רק היום (5)

תל־אביב

אסתר — הציתני
גת — עליסה בארץ הפלאות (5)
חן — אקספרס לגהינום (7)
סינרמה — רק היום (5)
דרייב אין — שתי פנים לסכנה
פאר — 3 ימי הקונדור (5)

חיפה

אורה — הסיפה לאור היום
אביר — הלהוב המופלא
ארמון — בחסות החוק
אורלי — איש לאבנשת
חן — אקסודוס (4)
פאר — רק היום (5)
רון — 3 ימי הקונדור (5)

היום

יום שלישי, ד' אייר תשל"ו, (4.5.76)

פר' אמור

יום ... בעומר

הפרק: תהלים כג־כד; המשנה: כלאים ב, ז־ח; הדף: עירובין צח; ההלכה: קצוש"ע קנ, ו—ז.

... בעומר

יום־העצמאות — הפרק: תהלים כה־כו; המשנה: כלאים ב, ט־י; הדף: עירובין צט; ההלכה: קצוש"ע קנ, יא—טו.

שידורי ישראל

חדשות בעברית — בגלים א', ב', צ' — כל שעה.

09.55 (א) חדשות באנגלית
10.55 (א) חדשות בצרפתית
17.55 (א) חדשות באנגלית
18.50 (א) חדשות בצרפתית

שידורי תכניות לעולים (ב) עברית — 19.00; לדיש — 19.30; לאדינו — 20.00; מוגרבית — 20.15; רומנית — 20.30; רוסית — 20.45.

רשת א'

08.10 לאונרד ברנשטיין: סימפוניה מס' 3 09.05 „הצבי ישראל" 10.05 שידורים לחיילים 10.30 „היה היה" 11.00 2 דקות ... 11.30 פרקי תפילה 12.05 „אבהות של 48" 13.00 „בתי הילב" 14.10 לאם וילד 14.40 שירים ליום הזכרון 15.05 „הלוחם הגיבור" 16.07 „תפילת העיר העתיקה" 18.05 „ערגונות" 18.45 טקס הכרזת החג בהר הרצל 19.30 דבר הנשיא 19.40 שירים עבריים 19.55 פרקי היום בתנ"ך: יחזקאל ... 20.05 „פרקי בקהלה" 20.30 התזמורת הסימפונית ירושלים 23.05 „איך לעצב את חג העצמאות" 00.10 רגע של שיר.

רשת ב'

06.00 „הצבי ישראל" 06.10 „צלילים נוגים" 07.00 הבוקר הזה 07.25 דבר „יד לבנים" למשפחות השכולות 07.30 „מי שהלך" — שירי זכרון 08.00—18.45 — העברה ברשת א' — 18.45 נעימות ישראליות 21.05 „אנחנו שרים לך" — שירי ארץ־ישראל באהבה 23.05 „זוכר אני" שכחי — מסיבה רדיופונית.

גלי צה"ל

05.58 ברכת השחר 08.05 יומן הבוקר 09.05 היה לי נער 10.05 דפים מסמור בשר 11.05 צפירה ושידור טקס יום־הזכרון בבית־הקברות בהר־הרצל 12.05 פני רעי — אביפה שירים 13.05 שלוש מאות ששים החמישה ימי זכרון 14.05 זר ... 15.05 הצעירים שעשו היסטוריה 17.10 יומן הערב 18.05 שירים באהבה 18.45 טקס סיום יום־הזכרון ופתיחת חגיגות יום העצמאות 20.05 דבר נשיא המדינה 20.15 האדם הסילסי — לכם ביחד ליום העצמאות 21.05 יופי של שירים 23.05 מסיבת ריקודים 02.00 מבזק ידיעות.

טלוויזיה כללית

17.30 „נזכור את כולם" — שירים ליום הזכרון 18.00 חדשות (ערבית) 18.30 חד־ שות — עברית לסיכום אירועי יום הזכרון 18.45 טקס סיום יום הזכרון ופתיחת חגיגות יום העצמאות בהר־הרצל — שידור ישיר 19.30 דבר נשיא המדינה ליום העצ־ מאות 19.45 קונצרט חגיגי עם ארתור רובינשטיין 20.30 מבט לחדשות וראיון עם ראש הממשלה 21.30 „מסיבת בידור צה"לית" 23.00 סרט טלוויזיה: „אלרי קווין" 24.30 פסוקו של יום וחדשות.

יום העצמאות

רשת א'

08.05 תפילה חגיגית בבית הכנסת ישורון 09.05 „איך לעצב את חג העצמאות" 10.05 התזמורת הסימפונית ירושלים 12.05 ראיון ... 13.05 פרקי הלל ליום העצמאות 14.10 לאם ולילד 15.05 „בית ... " 16.10 „בינתה ..." 18.05 יום העצמאות הזה 19.05 העברה בשידור חי של טקס הענקת פרסי ישראל בתיאטרון ירושלים 20.20 פרקי היום בתנ"ך: תהלים ... 20.30 „הלליה" 21.30 התזמורת הסימפונית ...

רשת ב'

07.00 אדון עולם 07.10 „זכור זכר לך" 07.55 החג ב„שידורי ישראל" 08.10 „טוב לי לשיר" 08.55 לאן נטייל בחג 09.05 ... 10.05 „חפרפרות ..." 11.05 „בעיר ובהיער" 13.05 „היו זמנים" 15.05 „בוקר חביבי" 17.05 „עם כל הלב" 18.05 „... " 19.05 „אדום ... " 21.05 „חגיגת ..." — שידור ישיר מבנייני האומה בירושלים — 22.45 חגיגת הזמר — המשך 23.45 נעימות קלות 00.10 „עדין הוא הלילה".

גלי צה"ל

05.03 צלילי חג 06.58 ברכת השחר 08.05 יופי של שירים 10.05 ראיון מיוחד לרגל העצמאות עם שר הביטחון שמעון פרס 11.30 חידון התנ"ך העולמי לנוער 14.05 במצעד ... 17.10 ... 18.05 ... 20.05 ... 21.05 ... 23.45 ... 00.05 ... 02.00 מבזק ידיעות.

טלוויזיה כללית

10.00 ... 10.05 „זה היום" — תכנית מיוחדת ליום העצמאות ... 10.30 „... " 11.00 „העצמאות שלי" — שירים ופזמונים 11.30 חידון התנ"ך העולמי לנוער היהודי — שידור ישיר ... 13.40 סרט קולנוע: ... 15.25 ... 20.00 חדשות 20.10 ... 20.35 ... 21.05 ... 22.30 ... 23.00 „חגיגת הזמר" ... 00.30 פסוקו של יום.

רובקס

המהנה היפה ביותר

מורלה

מפט היוקרה האיטלקי

התאטרון הישראלי

מוצאי יום העצמאות 5.5

הבימה: קריה: אולם קטן

הקאמרי: כולם בין בנו

הצופה

עתון יומי

HATZOFE DAILY

המו"ל: הצופה בע"מ, העורך: ש. דניאל, מערכת ומנהלה: תל־אביב, רח' המסגר 66, טל. 35421, ת"ד: 2045. חשבון בבנק הדואר 41144 ✱ סניף ירושלים: רח' בן־יהודה 3, ת"ד: 1149, טל. 234910, בערב טל. 528344 35609 ✱ סניף חיפה רח' ארלוזורוב 1, טל. 665628 ✱ דפוס העשור בע"מ, ת"א, רח' המסגר 66, טל. 31554

●

אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ולסגנונן

هكذا من الاصل

مكتز من الاحل

עוצר הוטל על טול כרם בעקבות הפרות הסדר

עוצר הוטל אתמול על טול כרם, בעקבות הפרות הסדר הציבורי, הנמשכת מאז יום השבת. תושבים הוסיפו להפגין ולהתפרע וליידות אבנים בכוחות הבטחון, חיילים ומשוריינים סובבו ברחובות העיר במשוריינים והזהירו תוך ירי באויר מפני הפרת העוצר.

בקאסבה של שכם נמשך העוצר זה היום השלישי. גם שביתת המסחר והלימודים בשאר חלקי העיר, שאינם בעוצר, נמשכה. תושבים באזורים אלה גזרו על עצמם עוצר מרצון.

גם בעיר זו תוגברו כוחות הבטחון וסיורים ברחובות העיר והצפיות ממקומות גבוהים, כדי למנוע הפרת העוצר וחידוש ההתפרעויות. חברי מועצת העיר שלחו למימשל תזכיר מחאה על העוצר הנמשך בקאסבה, ועל שערי הברזל, שהותקנו בבני־ סמטאותיה. לטענתם, לא היו התושבים מוכנים לעוצר, ולכן לא הצטיידו במזון.

בג'נין ידו מתפרעים אבנים בכוחות הבטחון, אך פוזרו בכוח.

שר הפנים חנך אולם ספורט במוסד „תלפיות" בחדרה

מאת שער "הצופה"

„גם בעת מאבק בטחוני אין הציירה נבלמת, במיוחד יש לשבח את המאמצים הנעשים בשדה החינוך, כדי לחנך דור לקראת אתגרי החיים" — אמר שר הפנים ד"ר יוסף בורג בטקס חנוכת אולם ספורט במוסד „תלפיות" בחדרה.

השר ציין את תרומתו של מיר איזיק וולפסון להעמקת החינוך הדתי ע"י תרומה למוסדותיו. „משפחת וולפסון העניקה מימד חדש למצוות הצדקה המסורתית", אמר ד"ר בורג, והוסיף כי ההוכחה לכך הם מאות מוסדות תורה ותפילה שנעזרו ע"י משפחת וולפסון. בטקס ברכו ראש עיריית חדרה מר ברזילי וסגנו מר קוסטליץ.

חגיגות יום העצמאות ייפתחו הערב

מאת סופרי "הצופה"

חגיגות יום העצמאות ייפתחו הערב עם תום יום הזכרון לחללי צה"ל. החגיגות ייפתחו בתפילות חגיגיות בבתי הכנסת בעצרות ובמוקדי שמחה בכל הארץ.

במרכז אירועי יום העצמאות בת"א יעמוד המגאזין אשר יוצג הערב בככר מלכי ישראל. המגאזין יספר באומר ובצליל במחול ובשירה על הכרזת המדינה והימים שלאחר מכן. ישתתפו בו במגאזין אמנ"ים שונים, תזמורת הנוער של ת"א ולהקת המחול הצירונית. במגאזין אשר יימשך מ־ 8.30 בערב ועד חצות השמיים תצוגות של זיקוקי דינור.

מחר אחה"צ יקיימו ראש העיריה ש. להט והממונה על המחוז י. רוזניק „בית פתוח" לתושבי ת"א בבית העיריה.

מחר יהיו כל המוזיאונים בת"א פתוחים חינם אין כסף. שעות הביקור במודעות. פיקניק המוני יערך ע"י המחלקה ליפו והשכונות ביער קק"ל.

משטרת תל־אביב נערכת בהיקף מלא לקראת חגיגות יום העצמאות. מפקדה מיוחדת הוקמה במטה המחוז. והיא תפקח על פעולותיהם של 1400 אנשי משטרה ומאות אנשי הג"א ומתנדבי המשמר האזרחי.

עשרות בלשים ישוטטו בקרב קהל החוגגים בערב החג ויפקחו על הנעשה. ניידות סיור מתוגברות וכוחות משטרה יוצבו בכל אתרי השמחה בעיר וישמרו על הסדר. הציבור נקרא לערנות מיוחדת כדי למנוע מעשי פיגוע וחבלה. יש לדווח למוקד או לשוטר הקרוב על כל אדם או חפץ חשוד, אפילו אם נראה לאזרח שהחשש אינו מבוסס דיו.

הטקסים בחיפה

בטקס מרכזי שבו יחזו אלפי מוזמנים בגן־הזכרון בהדר הכרמל יפתחו הערב החגיגות.

טקס הכרזת החג ילווה במסכת שבמסגרתה יובאו במלל נגינה וזמר פרקים על מדינת ישראל ועם ישראל ב־28 שנות קיומה.

מיד לאחר מכן תערך תפילה חגיגית בביהכנ"ס הגדול בהדר הכרמל בהשתתפות הרב הראשי לחיפה ואישי ציבור.

במשך שעות הלילה מארגנת העיריה הרקדה המונית ע"י להקות ותנועות נוער.

בבוקרו של החג בשעה 10.00 יתקיים בגן־האם קבלת פנים על ידי הממונה על המחוז ד"ר ג. אילתי.

קריית שמחה מיוחדת תיפתח אחר הצהריים ברח' הרצל ברחבת בית־ הקרנות. במסגרת חגיגות העצמאות יחולק השנה במוצאי־שבת בטקס חגיגי שייערך באודיטוריום על הכרמל „פרס" עיריית חיפה לשנת תשל"ו ובכך תהא הנעילה לחגיגות העצמאות בחיפה.

תכונה בישובי הצפון

בעשרות בימות בידור, בריקודים עד אור הבוקר ובפיקניקים המוניים יחוגו עיירות הפיתוח וישובי העימות בגבול הצפון את חגיגות הכ"ח לעצמאות ישראל.

עם תום יום הזכרון יפרחו זיקוקין דינור בחלק ניכר של הישובים ויחלו בחגיגות. בין היתר יערך בכרמיאל קבלת פנים יהודית־ערבית לתושבי המקום ולתושבי כפרי הסביבה, בהשתתפות מנכ"ל משרד ראש הממשלה מר עמוס עירן.

בחגיגות משתתפים השנה גם עולים חדשים רבים, שזה להם חג העצמאות הראשון במדינת ישראל.

שירותי רכבת ישראל ביום העצמאות

היום וביום העצמאות יקויים שירות הנוסעים ברכבת ישראל כסדרו — על כך הודיע דובר הרכבת.

ובנוי יציאת הרכבות — כבימי חול (ימי א' עד ה') בגלל ביקוש הציבור הוסיפה הנהלת הרכבת קרונות נוספים, כדי לספק את הדרישות מצד ציבור הנוסעים.

בתפוצות ישראל

ארבע עשרה להקות וצוותי הווי המורכבים מאמנים ישראלים יביאו את שמחת החג לקהילות יהודיות בארבע־עשרה ארצות. כמעט בכל הקהילות יתקיימו תפילות חגיגיות ועצרות בהשתתפות אישים מישראל. על כך מסר מר משה ריבלין, מנכ"ל הסוכנות היהודית.

בשיתוף עם משרד החוץ שלחה ההסתדרות הציונית למעלה מאלפיים תיקים מיוחדים ליום העצמאות. התיקים כוללים חומר מגוון על ישראל בתמונות, פלקאטים, שקופיות, סרטונים, קסטות, תערוכות ניידות ועוד. כמו כן נשלחו לכל הארגונים הציוניים ברחבי העולם מנשר ההנהלה הציונית לרגל יום העצמאות וראיונות מוקלטים עם ראש הממשלה ויו"ר ההנהלה הציונית.

הדור הצעיר במפד"ל

הדור הצעיר במפד"ל עורך הפנינג המוני ובמסגרתו מפגש ארצי המוני של הדור הצעיר במפד"ל ובני משפחותיהם. ההפנינג יתקיים במדשאה המוצלת של כפר בתי"ה שליד רעננה.

שר הפנים ביקר בקדום

מאת סופרנו לענייני מפלגות

שר הפנים ד"ר יוסף בורג ערך אתמול ביקור בהאחזות קדום. שר הפנים נתקבל ע"י חברי ההאחזות ושוחח עמם בענין ההכרעה שתתקבל ביום א' בממשלה בענין עתידה של ההאחזות.

הקונפרנסים הימיים מאיימים בהיטל צפיפות על ההובלה

מאת סופרנו בחיפה

הקונפרנסים הימיים הבריטיים הודיעו לאיגוד המשתמשים בהובלה ימית בישראל כי בעקבות הצפיפות בנמלי הארץ והעיכובים לאניות המכולה הם מזהירים שיטילו היטל צפיפות על פני ההובלה הימית, וזאת ללא מתן הודעה נוספת.

גורמי ספנות בארץ אמרו שאין הצדקה להיטל נוסף וכי פית הצינם הכבד על נמל חיפה המשרת את כל אוניות המכולה המגיעות לארץ.

בנמל הקישון יוספו העבודה באניות מכולה כדי לבצע השהיות. נמסר כי הנהלת איגוד המשתמשים בהובלה ימית התכנס ביום ראשון כדי לדון במצב בנמל אשדוד אם לא יפעל באורח מלא.

בינתיים סובב המשא ומתן על הפעלת היטל „שער המטבע" שיוצא ב־13½% החל מאחד לגבי כל הקוים הימיים שבין בריטניה לישראל. זאת כתוצאה מירידת ערך השטרלינג. נמסר כי בימים הקרובים יקבעו הצדדים שיטה מדויקת של היטל שער אוטומטי בהתאם ללירה שטרלינג בהשוואה לדולר ועל בסיס ההוצאות הממשיות של חברת הספנות בעצירי המטבעות הללו.

דמי ההובלה הימית בקו בריטניה מסתכמים ב־70 מיליון ל"י לשנה בקירוב.

הנסיכה ביאטריס ובעלה ביקרו אתמול בירושלים

הנסיכה ביאטריס, יורשת העצר של בית המלוכה ההולנדי ובעלה הנסיך קלאוס, החלו את שהותם בישראל אתמול בבוקר בביקור ב„יד ושם" בירושלים. בתום הביקור הזה הביעה הנסיכה את התרגשותה ואמרה: „זה לא היה ביקור קל, אך טוב שכאן נפתח ביקורי בישראל".

קודם לכן נתקבלו הנסיכה ובעלה אצל נשיא המדינה פרופ' אפרים קציר במשכן נשיאי ישראל בבירה, בשיחה ידידותית, שהתקיימה בטרקלין משכן הנשיאים, השתתף גם שגריר הולנד בישראל. הנסיכה ביאטריקס הגישה לנשיא המדינה שי מזכרת — מפה עתיקה של הפירוט יציור אמנותי.

ממשכן הנשיא באו בני הזוג המלכותי להר הזכרון ונתקבלו על ידי מר יצחק ארד יו"ר יד ושם וחבר ההנהלה ד"ר חיים פונר.

הנסיכה ובעלה סיירו במוזיאון השואה בהדרכת מר ארד ולא הסתירו את התרגשותם. הנסיכה ביאטריקס הורה ושאלה „כיצד היתה יכולה לקרות שואה שכזאת?". בתום הביקור התייחדו בני הזוג ומלוויהם במעמד אזכרה לקורבנות השואה.

כן ביקרו בני הזוג במוזיאון ישראל ונתקבלו על ידי האוצר הראשי ד"ר מרטין ווייל, שהוא יליד הולנד, אשר הדריך את האורחים בהיכל הספר ובאולמי המוזיאון.

אישים ומוסדות

— נשיא המדינה, פרופ' אפרים קציר, קיבל אתמול את חבר מנהלת בנק „טפחות" ממקסיקו.

כן קיבל הנשיא את גב' סיפה כושקין מוונצואלה, אשר באה בלווית פרופ' דוד ב. מאיר, המנהל הכללי של ביה"ח שערי צדק.

— יו"ר הכנסת מר ישראל ישעיהו קיבל אתמול בלשכתו את שגריר גווטמלה בישראל, מר א. ג. יאקובסון.

— הנסיכה ביאטריס ובעלה ביקרו היום בלשכתו של יו"ר הכנסת. קיבלו שי — ספר שגאל, וסיירו במשכן הכנסת.

— הרב פנחס ברנר, רבה הראשי של ונצואלה, הרב ביקון, רבה הראשי של אורוגוי, והרב לאון בצלית, מנהל הקונסיסטואר של הקהילות בצרפת, הגיעו להתייעצות עם ד"ר משה א. יפה ערב צאתם לישיבת הועדה המתמדת של הכינוס העולמי של בתי כנסת וקהילות שיתקיים בסוף השבוע הבא באנגליה.

עירית פתח־תקוה

ביום השנה ה־כ"ח לעצמאות למדינת ישראל.
שלוחה ברכתנו
לשלום לביסוס כלכלי ולרווחה

לנשיא המדינה
לראש הממשלה ולממשלת ישראל
לחיילי צה"ל
ולתושבי פתח־תקוה

י. פינברג
ראש העיר

עירית דימונה

שולחת את מיטב ברכותיה
ביום העצמאות הכ"ח למדינתנו
לנשיא המדינה ולממשלת ישראל
צבא הגנה לישראל
לתושבי דימונה
ולכל בית ישראל
חג עצמאות שמח

ע. לרדו
ראש העיר

עירית קרית גת

ליום העצמאות הכ"ח למדינת ישראל
שלוחה ברכתנו
לנשיא המדינה
לממשלת ישראל
לצבא הגנה לישראל
ולתושבי קרית גת

ויקויים בנו: „וישראל ישכון לבטח בארצו ואין מחריד"

אריה מאיר, ראש העיר
סגנין
יעקב סויד
שמואל נחומוביץ

בחג העצמאות הכ"ח למדינת ישראל
שלוחה ברכתנו
לנשיא המדינה
לכנסת ישראל והממשלה
למרנן ורבנן
לצבא הגנה לישראל
לתושבי רחובות
ולכל עם ישראל בארץ ובתפוצות

ה' עוז לעמו יתן ה' יברך את עמו בשלום

הרבנות הראשית והמועצה הדתית
רחובות

לנשיא המדינה ולממשלת ישראל
לרבנים הראשיים ולמרנן ורבנן
לצה"ל
לתושבי הרצליה
ולכל בית ישראל

ברכת חג שמח
ליום העצמאות הכ"ח למדינת ישראל

לשכת הרבנות והמועצה הדתית
הרצליה

נ. ע. ז.
נהגי עמק זבולון בע"מ
כביש עכו 14 קרית־ביאליק — טלפונים: 713102־3
מאחלים ללקוחותיהם, עובדיהם ולכל בית ישראל
ברכת חג שמח

המשביר המרכזי
חברה קואופרטיבית לאספקה של העובדים בישראל בע"מ

ברכתנו
לחג העצמאות הכ"ח

המשביר המרכזי

שוחט - מוהל

הקהילה היהודית בקראקס, ונצואלה מחפשת איש נאמן למלא תפקיד שו"ב ומוהל ולהתחיל מיד.

המועמד גם יצטרך להשגיח על הבקור של המסחים ולעזור קצת עם ההשגחה במטבח של הקהילה.

המעונינים יכולים להתקשר עם הרב הראשי פינחס ברנר במלון הילטון, בתל־אביב, החל ביום רביעי, מאי 5, במלון פלאזא בירושלים עד 7 למאי.

הרבנות הראשית לישראל

סדר התפילות לחג העצמאות

הרבנות הראשית לישראל חוזרת ומודיעה, כי בהתאם להחלטת המועצה מתאריך ג' אלול תשל"ד יש לומר „הלל" בברכה בשם ובמלכות לפניה ולאחריה בחג העצמאות. להלן נוסח ההחלטה:

„מועצת הרה"ר לישראל מאשרת כי ההחלטה שניתנה על ידה ביום כ"ה בניסן תשל"ד בתוקף לאמירת הלל בברכה ביום העצמאות חלה גם על השנים הבאות עד ביאת גואל צדקנו במהרה בימינו אמן".

להלן סדר התפילות בליל העצמאות וביומו בהתאם להוראת הרב הראשי לישראל מרן הרב שלמה גורן שליט"א:

תפילת ערבית

עם כניסת ליל החג אומרים:

(א) תהלים מזמור ק"ז „יאמרו גאולי ה'" וכו'.
(ב) מברכים ברכת „שהחיינו", בשם ובמלכות.
(ג) אין אומרים „והוא רחום" אלא פותחים ב„ברכו" כמו בליל חג.
(ד) את ברכת „השכיבנו" מסיימים בברכת „הפורש סכת שלום" וכו' כמו בליל שבת וחג.
(ה) מיד אחר תפילת יח' בלחש לפני קדיש תתקבל פותח החזן בברכת הלל בשם ובמלכות ואומרים כל הלל ומסיימים בברכה בשם ובמלכות.
(ו) אומרים קדיש תתקבל וסופרים ספירת העומר.
(ז) אומרים התפילה לשלום המדינה ומי שברך לצה"ל [illegible]
(ח) „עלינו", „אדון עולם", „אני מאמין".

תפילת שחרית

(א) בפסוקי דזמרה של שחרית אומרים „למנצח" [illegible] ומדלגין על „מזמור שיר ליום השבת", האומרים נשמת [illegible] לתודה כמו „בהושענא רבה".
(ב) אין אומרים נשמת והמתפללין משתבח כרגיל במנהג של [illegible]
(ג) לאחר חזרת הש"ץ אין אומרים תחנון, אלא לפני קד[יש] פותח החזן בברכת הלל בשם ובמלכות וכל הקהל או[מרים] הלל השלם ומסיים בברכה שאחריה.
(ד) לאחר חצי קדיש פותחין את הארון ומוציאים „ויהי בנסע [illegible] ומוציאין ס"ת וקוראין בו ללא קרואין וללא ברכה לפ[ניה] ולאחריה, משביעי של פרשת עקב עד סוף הפרשה ואומ[רים] חצי קדיש.
(ה) גוללין את ס"ת וקוראין את ההפטרה „עוד היום [בנב] לעמוד" (ישעיהו י' ל"ב) עד „צהלי ורוני יושבת צ[יון]" (סוף פרק י"ב).
(ו) אומרים תפילה לשלום המדינה, מי שבירך לצה"ל ו[illegible] אזכרה לחללי מלחמות ישראל והמחתרות.
(ז) אומרים יהללו, לדוד מזמור ובנחה יאמר, ומכניסין ס"ת לארון.
(ח) אומרים אשרי ובא לציון, ואין אומרים למנצח.
(ט) אומרים קדיש תתקבל ומסיימין התפילה, באומן [illegible] חשרים „שיר המעלות בשוב ה' את שיבת ציון" [illegible] התקוה, ואני מאמין.
(י) עורכין קידושא רבא לכל הקהל ומברכין איש את ר[עהו] „בברכת השלום והגאולה השלמה".

תספורת הזקן ביום העצמאות

בהתאם לפסק הלכה שנקבע בזמנו בהסכמת [illegible] הראשי של עיה"ק ירושלים הגאון הגדול [illegible] הרב ר' צבי פרנק זצ"ל, מותר לספר את הזקן ב[יום] העצמאות.

משרד הסעד
המחלקה להכשרת עובדים סוציאליים.

נותרו מספר מקומות פנוי[ים] לקורס מטפלות בילדים מפגר[ים]
ברמת־גן רח' הראשונים 7

* בסיום הלימודים תועסקנה המוסמכות בירוע של [illegible] מעשיות.
* אפשרות העסוקה בחצי משרה בתקופת הלימודים.
* התלמידות תקבלנה מלגת קיום בתקופת הלימודים.

המעוניינות יתקשרו בהקדם בשעות היום [illegible] בשעות הערב [illegible]

עירית צפת
מברכת
את נשיא המדינה • את הממשלה • את צה"ל ותושבי העיר.
בברכת חג שמח

אהרן נחמיאס — ראש העיר
דוד [illegible] — מ"מ ראש

ברכת
ההסתדרות החקלאית
שלוחה ביום העצמאות הכ"ח
לממשלת ישראל • לצבא ההגנה לישראל • לתנועות [illegible] בישובי הספר • ולכל חברי ההתישבות העובדת • ולגרעיני המתיישבים העומדים לעלות על הקרקע

המרכז החקלא[י]

לנשיא המדינה ולממשלת ישר[אל]
לרבנים הראשיים
לצה"ל
לרבנו ולתושבי חדרה
ולכל בית ישראל

ברכת חג שמח ושנת שלום ושגשוג
לחג העצמאות הכ"ח למדינת ישראל

לשכת הרבנות והמועצה הדת[ית]
חדרה

הטכניון מכון טכנולוגי לישראל
מתיחד עם
תלמידיו, מוריו ועובדיו
שנפלו במערכות ישראל
ושולח תנחומים למשפחות השכולות.

במלאת שלושים לפטירת אבינו, בננו ואחינו
יעקב בן הרב מרדכי **ינובר** ז"ל
נעלה לקברו
ביום חמישי, ו' אייר תשל"ו (6.5.76), בשעה 4.30 אחה"צ
בבית הקברות בחולון
התחבורה תצא מבית המנוח בשעה 4.00 אחה"צ, ברח' שנקין 7 גבעתיים
המשפחות:
ינאי, ינובר, פוקס ורף

אנו שתתפים באבלם הכבד של ידידנו
ר' משה איינהורן ובתו חנה
בפטירת
הרעיה והאם ע"ה
המקום ינחם אתכם בתוך שאר אבלי ציון וירושלים
ולא תוסיפו לדאבה עוד
[illegible]
ומשפחותיהם

למר משה איינהורן ובתו חנה
תנחומנו הכנים בפטירת הרעייה והאם
צפורה ע"ה
המקום ינחמכם בתוך שאר אבלי ציון וירושלים
ולא תוסיפו לדאבה עוד
ארגון יוצאי [illegible]
זאב גרוס — יו"ר

לר' משה איינהורן ובתו
השתתפותנו העמוקה באבלכם הכבד
המקום ינחם אתכם בתוך שאר אבלי ציון וירושלים
שלמה ודבורה יהלומי

להבר ההנהלה של חברתנו
ר' משה בזק שיחי'
ולמשפחתו הכבודה
כוס תנחומים
במות עליה האם
מרת שושנה בזק, ע"ה
חברא קדישא גחש"א „קהלת ירושלים"
המועצה • הועד הפועל • המנכ"ל והעובדים

למכובדנו הדגול מר דוד גלס מנכ"ל משרד הדתות
משתתפים אנו בצערכם וביגונכם על פטירת הבן היקר
רפי ז"ל
מן השמים תנוחמו ולא תוסיפו לדאבה עוד.
„הנהלת כולל אברכים" • „אוצר התורה" הרב שמואל צבה יו"ר, עכו • ועד המתפללים ביהכנ"ס „אור־תורה", עכו.

ביהכנ"ס נצחון ישראל ע"ש חללי צה"ל
מושב אחיעזר
למר דוד גלס וביתו
מנכ"ל משרד הדתות
אתכם אנו באבלכם הכבד
בהלקח בנכם רפי
תנוחמו בנחמת אבלי ציון וירושלים ולא תוסיפו עוד לדאבה
הנהלת ביהכנ"ס — ציבור המתפללים

למנכ"ל משרד הדתות
מר דוד גלס ורעיתו
אתכם אנו באבלכם הכבד בהלקח מכם בדמי ימיו
בנכם היקר רפי ז"ל
בנחמת ציון וירושלים תנוחמו ולא תוסיפו לדאבה עוד
מרכז הישיבות המקצועיות
בישראל

למר דוד גלס ורעיתו
מנכ"ל משרד הדתות
אתכם אנו באבלכם הכבד בהילקח בנכם היקר
רפאל ז"ל
בנחמת ציון וירושלים תנוחמו ולא תוסיפו לדאבה עוד
לשכת הרבנות והמועצה הדתית
רמלה
הבריה ועובדיה

הננו משתתפים באבלו הכבד של מכובדינו
מנכ"ל משרד הדתות
מר דוד גלס וביתו הי"ו
לפטירת בנם
רפאל ז"ל
בנחמת ציון וירושלים ינוחמו.
המועצה הדתית חדרה

המועצה הדתית קרית אונו
למר דוד גלס וביתו
מנכ"ל משרד הדתות
אתכם אנו באבלכם הכבד בהלקח מכם בנכם
רפאל
בנחמת ציון וירושלים תנוחמו ולא תוסיפו לדאבה עוד
הרב פרנקל תאומים
יו"ר המועצה
הבריה ועובדיה

הרב המקומי והמועצה הדתית ראש־העין
משתתפים בצערם של מנכ"ל משרד הדתות
מר דוד גלס ורעיתו ברכה
על מות בנם היקר
רפאל
המקום ברוך הוא ינחם אותם בתוך אבלי ציון וירושלים
ולא יוסיפו לדאבה עוד

המועצה הדתית / לשכת הרבנות — שדרות
משתתפים בצערם הרב של מנכ"ל משרד הדתות
מר דוד גלס ורעיתו
בהלקח מהם בנם הרך,
רפאל
הרב דוד [illegible] — הרב חיים [illegible]
עמוס חנניה — יו"ר המועצה — חברי המועצה ועובדים

למר דוד גלס ורעיתו
מנכ"ל משרד הדתות
ורעיתו
משתתפים בצערכם באסון הכבד שפקד את המשפחה
במות הבן היקר ז"ל
גרידיש רחמים
ראש המועצה הדתית
כפר־יונה

לשכת הרבנות / המועצה הדתית — קרית־אתא
משתתפות בצערו ובאבלו של מנכ"ל משרד הדתות
מר דוד גלס ומשפ'
במות בנם רפאל ז"ל
המקום ינחמכם בתוך שאר אבלי ציון וירושלים
ולא תוסיפו לדאבה עוד.
משה בליי — יו"ר

למנכ"ל משרד הדתות דוד גלס ורעיתו
אנו משתתפים בצערכם העמוק על האסון הכבד
שפקד אתכם בהילקח בנכם היקר רפאל ז"ל
לשכת הרבנות והמועצה הדתית [illegible]
ש. [illegible] — יו"ר